

Fogyasztóvédő Alapítvány Heti sajtószemle 2019. 26. hét

Mostantól tilos klíma nélküli teherautóban állatokat szállítani kánikulában

Fontos szabály lépett életbe az állatok védelme érdekében. Az Agrárminisztérium megtiltotta az állatok szállítását a klímaberendezéssel nem rendelkező járművekben, emellett az előrejelzett rendkívüli hőség miatt ismét tiltja a hosszú távú, Magyarországról Törökországba tartó kérődzőállat-szállítványok (például szarvasmarha) indítását péntektől további utasításig - közölte a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) a honlapján. A...

The post Mostantól tilos klíma nélküli teherautóban állatokat szállítani kánikulában appeared first on Hirmagazin.eu.

Fontos szabály lépett életbe az állatok védelme érdekében. Az Agrárminisztérium megtiltotta az állatok szállítását a klímaberendezéssel nem rendelkező járművekben, emellett az előrejelzett rendkívüli hőség miatt ismét tiltja a hosszú távú, Magyarországról Törökországba tartó kérődzőállat-szállítványok (például szarvasmarha) indítását péntektől további utasításig - közölte a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) a honlapján. A Nébih pénteki közleménye szerint a megyei kormányhivatalok a nyár folyamán megkülönböztetett figyelmet fordítanak a hosszú távú állatszállítványok vizsgálatára. Ez egyebek mellett azt jelenti, hogy amennyiben az ellenőrzött jármű rakterében a hőmérséklet meghaladja a jogszabály által meghatározott maximum 30 plusz 5 Celsius-fokot, a járművet a legközelebbi pihentető állomásra irányítják. Kiemelték, hogy a nagy melegben történő szállítás az állatok szervezetét is fokozottan megterheli. Uniós előírások szabályozzák, hogy milyen állatvédelmi óvintézkedéseket kell betartani az állatszállítások során az állatok szükségtelen szenvedésének elkerülése érdekében. A Nébih részletes útmutatója a hosszú távú állatszállításokat végző élőállat-szállítók és szállításszervezők részére tartalmaz ajánlásokat, speciálisan a nyári időszakra. Az útmutató kitér arra is, hogy az EU határain túl is védeni kell az állatok jólétét. A harmadik országban folytatódó szállítás során, egészen a rendeltetési helyre történő megérkezésig meg kell felelni többek között az etetési-itatási intervallumokra, a jármű rakterében megengedett maximum hőmérsékletre, valamint a szállítási és pihentetési időkre vonatkozó előírásoknak. hvg

[Eredeti](#)

(hirmagazin.eu, 2019. június 23., vasárnap)

Visszaeső a Wizz Air

BÍRSÁG A kormány fogyasztóvédelmi eljárást indított a Wizz Air ellen, és a legszigorúbb bírság kiszabását javasolta a hatóságnak a légitársaság szerdán törölt Brüsszel- Budapest járata ügyében, közölte Gulyás Gergely. A Miniszterelnökséget vezető miniszter a légitársaság gyakorlatával kapcsolatban fogalmazott meg kritikákat, a fapados cég többször hagyott utasokat más reptereken, akiknek nem ajánlott segítséget.

A légitársaságot már többször megbírságolta a fővárosi kormányhivatal. 2018 szeptemberében bírságot szabott ki a Wizz Airre tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat miatt. Akkor 25 millió forintos bírság megfizetésére kötelezték, nem jogerősen. A légitársaság nem biztosította az utasok által előzetesen kifizetett szolgáltatásokat - írja a portfolio.hu.

2019 márciusában 15 millió forintos bírságot kapott a légitársaság szintén tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat miatt. Egy 2019. januári, Dubajból Budapestre tartó járat utasai csak a leszállást követően tudták meg, hogy a feladott poggyászok egy része nem érkezett meg velük együtt, hanem egy másik járaton szállította el a csomagokat a légitársaság, így három nappal később érkeztek csak meg. A helyzetet súlyosbította, hogy a tájékoztatást sem kapták meg a megfelelő időben.

2019 februárjában az olasz versenyjogi hatóság szabott ki büntetést a Wizz Airre a csomagszabályzat átláthatatlansága miatt és mert megítélésük szerint a nagy kézipoggyászra vonatkozó szabályok tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot jelentenek

A Wizz Air akkor egymillió eurós büntetést kapott, de áprilisban a fellebbezés után az olasz bíróság érvénytelenítette a határozatot.

Vizsgálódik a légitársaság

A késésekről és a járat törésekről az érintett utasainkat tájékoztattuk, és a törölt járat utasainak felajánlottuk, hogy átfoglalhatják jegyüket másik járatra vagy teljes visszatérítést igényelhetnek... Bár a történetek légitársaságunk befolyásán kívüli okok miatt álltak elő, a Wizz Air minden tőle telhetőt megtett annak érdekében, hogy a lehető leghamarabb visszaállítsa a menetrendszerű működését. Kivizsgáljuk a szerdai budapesti reptérzár miatt kialakult helyzetet, és minden érintett utas panaszát a jogszabályoknak megfelelően kezeljük - áll a társaság közleményében.

BÜNTETÉS A céget már többször megbírságolták

NÉPSZAVA

[Eredeti](#)

(Népszava, 2019. június 22., szombat, 16. oldal)

Egy ember egy éven át lejárt szavatosságú ételeket evett, és megérte, hogy elmondhassa

Scott Nash egy őszi

Scott Nash egy őszi napon smoothiet akart készíteni vikendházában, de joghurtból csak olyat talált, amit legutóbbi, tavaszi látogatásakor hagyott ott. "Nézegettem, forgattam, de hát szükségem volt rá a smoothie-hoz. Így hát megkóstoltam. Jó ízű volt, és nem betegedtem meg" - mesélte gondolatébresztő kalandját a Washington Postnak. "Ez felnyitotta a szemem" - mondta. Nash a következő évet, 2018-at sajátos emberkísérletnek szentelte: lejárt szavatosságú ételeket evett. "Eszem tortillát, aminek már egy éve lejárt a szavatossága. Ettem

tejszínt, ami talán már tíz hete lejárt. Húst, jó egy hónappal a lejárta után. Nem volt rossz szaga, így hát leöblítettem és már fogyasztható is volt" - mondja. Még a családját is lejárt ételekkel etette, bár saját bevallása szerint ezt nem mindig árulta el nekik. Az, hogy megérhette, hogy mindezt elmondja, elég árulkodó. Ahogy az is, hogy Emily Broad Leib, a Harvard jogi karának élelmiszerjoggal foglalkozó szakértője szerint "nincs két tagállam, amelyben azonosak lennének a szavatossági időre vonatkozó törvények". Ez Broad Leib szerint "elég jó bizonyítéka annak, hogy ezek a törvények tudományosan nem megalapozottak". Az végülis nem változhat államonként, hogy meddig jó, mondjuk a tej. A tej azért is jó példa, mert momentán ez azok közé az ételek közé tartozik, ami tényleg viszonylag rövid időn belül megromolhat. De nem 12 nappal a pasztörözése után, amikor Montana államban a helyi szabályok szerint már nem lehet forgalomba hozni. Broad Leib szerint ezzel a montanai törvényhozók valójában a helyi tejipart támogatták. Scott Nash egy éven át élt lejárt szavatosságú élelmiszereken. Szerinte értelmetlen, hogy soha meg nem romló dolgoknak is van szavatossági idejük. Nézzünk magunkba, a közért tejpujtjánál mi is inkább választjuk azt a tejet, ami a dátuma alapján frissebb. A többségünk bizonyosan így tesz, így a kicsit régebben gyártott tejek ott maradhatnak a pulton. Az a tej, amit az államon kívülről hoznak be Montanába, már csak a szállítási idő miatt is valószínűleg régebben lett pasztörizálva a helyben gyártottnál. Vagyis jellemzően ezek az államon kívüli tejek maradnak a polcokon, egészen 12 nappal a pasztörözésük utánig, amikor a helyi jogszabályok szerint már ki is kell dobni mindet. Broad Leib szerint "elég meggyőző bizonyítékok vannak rá", hogy a szabályozás valójában tényleg a helyi termelők támogatását, és nem az élelmiszerbiztonságot célozta. "Tapasztalatom szerint amikor ezeket a dátumokat meghatározzák, abban azért van mozgástér. A lejárta inkább minőségi problémát jelez, mint például elszíneződést. Ez nem azt jelenti, hogy ne lenne biztonságos, csak nem nyújtja már a csúcsmérséget" - mondta Betsy Booren, egy élelmiszeripari szakmai szervezet, a Grocery Manufacturers Association szóvivője. A GMA és egy másik szakmai szövetség, a Food Marketing Institute ezért a számtalan használatban lévő szavatosságjelölés - a gyártás, csomagolás, pasztörizálás, forgalomba hozatal, stb. dátuma - helyett két egyszerű fogalom bevezetését javasolja: legjobb [év-hónap-nap] előtt fogyasztani; fogyassza el [év-hónap-nap] előtt. Az utóbbi arra utal, hogy az élelmiszer fogyasztása komoly egészségügyi kockázatot jelent. Az előbbi csupán azt, hogy az étel már nem annyira finom, de egyáltalán nem veszélyes megenni. Ez a szerencsétlen tengeri só a felirata szerint 2022. december 31-én valamiért el fog romlani. A probléma amúgy korántsem marginális. A Harvard élelmiszerszakjogászai a Johns Hopkins Élhető Jövőért Központtal és a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Ligával közös felmérése szerint az amerikai vásárlók 84 százaléka szokott kidobni szavatosságához közeli vagy lejárt szavatosságú ételt, 37 százalékuk pedig mindig vagy általában így tesz. Így döbbenetes mennyiségű, amúgy még fogyasztható étel megy a kukába. A nyilvánvaló pazarlason túl - és ehhez vegyék hozzá a kidobott táplálék előállítására, csomagolására, szállítására pazarolt erőforrásokat is - a szemétdombra került étel lebomlásakor széndioxid és az annál sokkal inkább üvegházhatású metán szabadul fel. Ez nem csupán Amerikában probléma. Egy 2015-ös felmérés szerint a magyar családok 42 százaléka is rendszeresen dob ki "romlott" vagy lejárt szavatosságú élelmiszert. Ezt a pazarlást csökkenthetné a szavatosság fogalmának tisztázása és egyértelmű jelölése. Vagy bizonyos esetekben a teljes eltörlése. A magán és családján kísérletező Nash szerint talán ez volna a legjobb megoldás. Ő maga is közértes, Washington környékén üzemelteti Mom's Organic Market nevű boltláncát. Mint mondja, a boltja tele van termékekkel, melyeknek gyakorlatilag végtelen a szavatossági idejük, mégis rájuk van ütte egy dátum. "Ezek némelyikén van, némelyikén nincs - magyarázta a Postnak boltja samponospultonjánál -, ez azért árulkodó." Scot Nash lejárt szavatosságú sót mutat. Fotó: Screenshot - Washington

Post" Ez pedig lényegében egy ásvány. kő. Nem tud megromlani" - rázott meg egy üveg sót, ami az aljára nyomtatott címke szerint 2028-ban jár le.

[Eredeti](#)

(eszakhironok.com, 2019. június 22., szombat)

A LÉGITÁRSASÁG KÖTELES ELLÁTNI az utasokat a várakozás alatt

Ha a légi irányítás adta parancsba a stopot, nem jár kártérítés - Panaszt kell tenni a vizsgálathoz

Több ponton is megszegte kötelességeit a Wizz Air szerdán, amikor Ferihegyen megsérült a kifutópálya. A pórus jártak még bánatpénzt sem biztos, hogy kapnak.

BALHÉ Óriási fennakadást okozott a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér kifutópálya-sérülése. Nem csak az induló gépekkel voltak bajok, sok magyar az eset miatt külföldön ragadt. Londonban különösen nagy volt a kavarodás, mivel a Gatwick reptérről 20 óra 25 perckor induló Wizz Air gép 5 óra késés után egy másik repülőtérről indult el, nem tudni, miért. Az éppen ott tartózkodó magyarok szerint körülbelül 200 embert hagyott étlen-szomjan a társaság. Az eredeti felszállási idő előtt az emberek már sorban álltak a kapu előtt, akkor azt az információt kapták, hogy a gép körülbelül 20 perces késéssel fog indulni. Ekkor még a repülő nem állt benn a helyén. Az utasok egészen hajnali 1-ig várakoztak, amikor azt az információt kapták, hogy el kell hagyniuk a terminált. Mivel 10 órakor minden bolt bezárt, ezért ételt és italt sem tudtak venni. Hajnali fél 2-kor tájékoztatták az utasokat, hogy a gépük nem Gatwick reptérről fog indulni, hanem Lutonból, ahová nem tudtak átmenni, így mindenkinek saját magának kellett repülőgépet keresni, hogy hazautazzon.

A szállítás megoldása is az ő reszortjuk

Azt pontosan nem lehet tudni, hogy a Liszt Ferenc repülőtéri fennakadások miatt kellett-e például repülőteret váltania a Wizz Airnek.

- Feltehetőleg a WizzAir azért indult késve, mert megsérült a futópálya, amiért a légitársaság nem tartozik felelősséggel, ezért kártalanítási kötelessége sincs - magyarázta a Borsnak Salamon András ügyvéd. - Tájékoztatni azonban mindenképpen kellene az utasokat, ami jelen esetben az elmondások szerint elmaradt. A másik hiba, amit a légitársaság elkövetett, hogy nem látta el az utasokat, mivel a várakozási idővel arányosan ételt és italt is köteles biztosítani - mondta a szakértő, majd hozzátette, hogy ha éjszakába nyúlik a késés, akkor szállodai elhelyezésről is köteles gondoskodni a cég. Arról nem is beszélve, hogy a megváltozott kiindulási pont miatt a légitársaság dolga lett volna, hogy megoldja az utasok átszállítását, ami szintén nem történt meg.

A Fogyasztóvédelmi Hatóságnak jelezzen!

Ha a repülőtér miatt késett a gép, akkor bonyolódik a helyzet, mivel az ügyvéd szerint ilyen esetben az utasok nem tudnak kártérítést kérni.

- Az utasoknak nincs szerződéses jogviszonya a repülőtérrel, ezért nem is perelhető. Ha a ferihegyi légi irányítás rendelte el a Wizz Airnek, hogy nem indulhat el, akkor a légitársaság is mentesül a kártérítés alól, maximum az ellátás elmaradásáért kérhetünk bánatpénzt. A mostani szituáció a légitársaságoknál is egy visz-majom helyzet, mivel egy másik repülőgép okozta a sérülést a pályán - mondta Salamon. Ha nem a légi irányítás rendelte el, hogy a gép később induljon - tehát műszaki, személyzeti vagy egyéb probléma miatt kell várakozni -,

akkor viszont az utasoknak teljes mértékben jár a kártalanítás. Még akkor is, ha az alapproblémára, vagyis a sérült pályára jött még rá a légitársaságnál keletkezett hiba. Ilyen esetben azt kell megtudni, hogy csak a sérülés, vagy más is közrejátszott-e a többórás várakozás kialakulásában. Ilyen helyzetekben az utasok felvehetik a kapcsolatot a Budapesti Fogyasztóvédelmi Hatósággal, és amennyiben panaszt tesznek a légitársaságra, a hatóságnak kötelessége eljárni az ügyben, így kiderülhet, hogy jár-e kártérítés, és ha igen, kitől.

Biztosítani kell a megérkezést

Ha valamilyen oknál fogva a gép nem tud a célállomáson leszállni, hanem csak egy másik repülőtéren, akkor a légitársaságnak kutyakötelessége megoldani a hazajutást. A jegyvásárláskor a légitársaság vállalja, hogy a kifizetett pénzért cserébe az embert elszállítja a megadott városba. Ezt megoldhatja busszal, vonattal, de akár taxival is.

Betelt a pohár

Fogyasztóvédelmi eljárást fog indítani a kormány a Wizz Air ellen, amiért szerdán otthagya az utasait. Ezt Gulyás Gergely kancelláriaminiszter jelentette be, hozzátéve: a lehető legszigorúbb bírság kiszabását fogja javasolni a magyarországi székhelyű diszkont légitársaságra vonatkozóan.

Nem ez volt az első gond

Szinte alig telik el úgy hét, hogy az utasok ne reklamálnának valami miatt a Wizz Airnél. Áprilisban például a Frankfurtból hazafelé tartó magyaroknak okozott fejtörést a cég: kisebb gépet küldtek értük, így 50 ember nem fért fel. Márciusban egy látássérült férfit a segítő kutyája miatt nem engedtek fel a gépre, így lekéste azt, ő később megkapta a kártérítést. Januárban pedig a Dubajból hazaérkező magyarok egy részének napokat kellett várni a csomagjaikra, ugyanis súlyproblémák miatt ezeket otthagyták, majd egy másik géppel szállították a célállomásra.

Csípős BORS

Tanulópénz

Hiába a sok, milliós büntetés, úgy tűnik, hogy ez a cég sosem fog tanulni a saját hibáiból.
Zsigmond Viktória

Zs. V.

[Eredeti](#)

(Bors, 2019. június 22., szombat, 8+9. oldal)

Millió is lehet a bírság

KÖRKÉP Az idei évtől már nincs türelmi idő a parlagfű elleni védekezésben, egész évben elejét kell venni az allergiakeltő gyomnövény virágzásának. Ez a feladat sokak számára mostanra aktuálisává válhatott.

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) tájékoztatásából megtudtuk: a korábbi években július elsejéig nem ellenőrizték és szankcionálták a hatóságok a parlagfű elleni védekezés elmulasztását.

Irtsuk ki időben a parlagfüvet!

Az Agrárminisztérium megszüntette a türelmi időt, így az ingatlan tulajdonosoknak folyamatosan ügyelniük kell rá, hogy megakadályozzák az allergén növény virágbimbójának kialakulását, továbbá ezt az állapotot fenntartsák. Azokon a területeken, ahol nem tesznek

eleget az előírásnak, közérdekű védekezést rendelhetnek el, amelynek a költsége mellett 15 ezertől 5 millió forintig kiszabható növényvédelmi bírság is terhelheti a gondatlan földhasználót. A parlagfű virágzásának augusztusban és szeptemberben van a főszezonja, ugyanakkor akár már júliusban megkezdődhet a gyomnövény pollenkiengedése. Ráadásul a melegedő őszek miatt bizonyos esetekben november végéig is virágozhat a parlagfű.

A parlagfű elleni védekezés elmulasztása esetén belterületen a települési önkormányzat jegyzője, külterületen a növény- és talajvédelmi feladatkörben eljáró megyei kormányhivatal rendeli el a közérdekű védekezést. Tehát belterületi parlagfüves övezet észlelésekor a helyi önkormányzatnál, jegyzőnél ajánlott bejelentést tenni, míg a külterületi helyszíneket a kormányhivatal járási földhivatalainál jelezhetjük. Mindkét esetben ugyancsak megtehetjük a bejelentést a megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi osztályán, valamint a kormányablakoknál személyesen, telefonon vagy levélben. Emellett a Nébih weboldaláról közvetlenül elérhető Parlagfű Bejelentő Rendszer is fogadja az értesítéseket, amely regisztrációt követően bárki számára használható otthoni interneteléréssel, illetve akár mobiltelefonnal a helyszínről.

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal leírása szerint a kifejlett parlagfű 20 és 200 centiméter közötti magas, orsógyökerű, felálló szárú, rendszerint dúsan elágazó, terebélyes gyomnövény. Szára szőrös, keresztben elvágva négyzet alakú. Levelei szárnyaltan szeldeltek, fonákuk és a levélnyel pelyhesen szőrös. Ha a parlagfű szárát a talajfelszín magasságában elvágjuk, akkor elpusztul. A talajhoz közeli néhány centiméteres szárrészen viszont 2-3 elágazása is van, ezért a kaszálás után általában újrahabjt.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara közlése alapján a parlagfű utak és vasúti sínek mentén, gondozatlan területeken, frissen bolygatott földeken fordul elő legnagyobb arányban, viszont a jól beállt gyepekbe nem hatol be. A gyomnövény jelentős felszaporodásának számottevő a közegészségügyi és a gazdaságkárosító hatása, Magyarországon a lakosság több mint 20 százalékát érinti a parlagfű-allergia. Fontos tudni, hogy a területalapon igényelt támogatások esetében jogosultsági feltétel a gyommentesítés - amibe a parlagfű is beletartozik. Ennek értelmében az a terület, melyen mezőgazdasági termelés folyik, de nagymértékű, súlyos gyomosodás észlelhető, és ez a helyszíni ellenőrzés során bebizonyosodik, a vizsgált támogatási évben nem támogatható, azaz semmilyen területalapon adható támogatásra nem jogosult.

A növényvédelmi bírság 15 ezertől 5 millió forintig terjedhet

A parlagfű akár már júliusban virágozhat, a pollenjére érzékenyeknek megkeserítve a napjait

A parlagfű levelei szárnyaltan szeldeltek, fonákuk és a levélnyel pelyhesen szőrös

PT

PT

[Eredeti](#)

(Napló, 2019. június 22., szombat, 1+6. oldal)

Mennyire egészségkárosítóak a fehér falfestékek?

A Tudatos Vásárlók Egyesülete 23 fehér falfesték illékony szervesanyag-tartalmát (VOC) és formaldehid tartalmát vizsgálta meg laboratóriumban. Azt tesztelték, hogy milyen

mértékben bocsátják ki ezeket a környezetre és egészségre káros anyagokat, és hogyan tájékoztatnak a gyártók. Ha penészes a lakásunk, megéri-e penészedést gátló festéket venni, vagy azzal csak rontunk a lakás amúgy sem túl jó levegőminőségén?... Tovább

A Mennyire egészségkárosítóak a fehér falfestékek? cikk a Greenfo oldalon jelent meg.

A Tudatos Vásárlók Egyesülete 23 fehér falfesték illékony szervesanyag-tartalmát (VOC) és formaldehid tartalmát vizsgálta meg laboratóriumban. Azt tesztelték, hogy milyen mértékben bocsátják ki ezeket a környezetre és egészségre káros anyagokat, és hogyan tájékoztatnak a gyártók. Ha penészes a lakásunk, megéri-e penészedést gátló festéket venni, vagy azzal csak rontunk a lakás amúgy sem túl jó levegőminőségén? Miért nem mindegy, hogy milyen falfestéket használunk? Huszonhárom különféle, a hazai barkácsáruházakban, festékboltokban kapható fehér falfesték VOC- és formaldehid kipárolgását vizsgálta meg laboratóriumban a fogyasztóvédelmi civil szervezet. Emellett termékcímke alapján azt is pontosították, hogy a festék tartalmazott-e allergizáló hatású isothiazolinone tartósítószeret. A VOC-k nagy része az iparból és az autók kipufogógázaiból kerül a levegőbe. A lakások levegőjébe az illékony szervesanyagok (VOC-ok), ezek közül is a leggyakoribb formaldehid egyrészt a kinti levegőből valamint bútorok, szőnyeg, kárpit, festékek és ragasztók kipárolgásából, a tartósítószeres bomlása során kerül a légtérbe. A lakásba jutó VOC-ok fejfájást, légzőszervi megbetegedést, torok- és szemirritációt okoznak, és csökkentik a koncentrációképességet; hosszú távon a máj és az idegrendszer károsodását okozhatják. A formaldehid nagyobb koncentrációban allergiát okozhat, és növeli a daganatos megbetegedések kialakulásának esélyét. Eredmények A laboratóriumi teszt során a festékek VOC és formaldehid kipárolgását mérték zárt térben huszonnégy órán át 23 Celsius-fokon. Az EU-s szabályok szerint a falfestékek max. 30g/l VOC-ot tartalmazhatnak. A formaldehidre nincs közvetlen határérték. Itt munkaegészségügyi határértéket ad meg az EU-s szabályozás, amely alapján 0,6 mg/m³ a megengedett koncentráció a helyiségek légtérében a festést foglalkozásszerűen végzőknél. A tesztelt termékek mindegyike kevesebb illékony vegyületet (VOC) tartalmazott a hivatalosan megengedettnél, de a mért értékek között hetvenszeres eltérés volt. Miközben a legkisebb VOC tartalom 0,04 g/l, legmagasabb mért érték 2,79 g/l volt. Formaldehid tartalom tekintetében is nagy volt a szórás. Miközben volt olyan termék, amelyikben egyáltalán nem volt formaldehid kipárolgás, a legkisebb mért érték 0,006 mg/m³, a legmagasabb érték ennek közel ötszázszorosa 2,83 mg/m³ volt. A tesztelt termékek 30%-nál a formaldehid kipárolgás meghaladta a 0,6 mg/m³ munkaegészségügyi határértéket. Érdemes figyelembe venni, hogy a VOC és formaldehid-koncentráció jelentősen függ a légcseré intenzitásától és a hőmérséklettől is, alkalmi felhasználóként pedig nem vagyunk kitéve gyakran ennek a terhelésnek. Ha lehet, mégis válasszunk minél kisebb kipárolgású terméket, és festést követően intenzíven szellőztessünk. Mindössze egy termék, az OBI beltéri fehér falfestéknél nem volt kimutatható formaldehid kipárolgás. Viszont volt olyan termék, (Poli-farbe Platinum falfesték diszperziós beltéri fehér), ahol ugyan feltüntették a címkén, hogy "formaldehid mentes", a laborvizsgálat mégis kimutatott formaldehidet, habár nem ez volt a legmagasabb mért érték. Termékcímke alapján azt is pontosították, hogy a festék tartalmazott-e allergizáló hatású isothiazolinone tartósítószeret. Mindössze 4 terméknél nem volt feltüntetve ez az összetevő. Ezek az élmezőnyben végeztek a többi szempont alapján is. A drágább jobb? Mit tudnak a független minősített termékek? A lista élén 99%-kal a penészedést gátló hatású Kreidezeit Mészfesték, második helyen két saját márkás OBI festék, valamint a Bio pin beltéri fehér falfesték végzett, szorosan mögöttük harmadik helyen a Düfa, Swingcolor és Dulux termékei. Mindegyik alacsony VOC és formaldehid tartalommal szerzett sok pontot. A Duluxnak pedig volt olyan terméke is, amelyik a lista végére került, a magas VOC kibocsátás miatt. Érdekeség, hogy a Tudatos Vásárlók Egyesületének 2010-es felmérésében még az OBI sajátmárkás termékeinek volt a

legmagasabb kibocsátása. A lista végén, magas VOC és formaldehid kibocsátással több Polifarbe festék, egy Dulux és egy Tikkurila termék végzett. Érdekesség, hogy a Polifarbe márkának több terméke is 90% fölött teljesített, vagyis egy márkán belül is jelentős eltérés lehet. A penészedés sok lakásban gondot okoz. Ilyenkor sokan, ha nem tudják megoldani a jobb szigetelést, a hőhíd vagyis a probléma fő okának megszüntetését, penészedést gátló festékekkel próbálják áthidalni a problémát. A tesztben szereplő 5, kifejezetten penészedés gátló termékként árusított falfesték közül 4 az élmezőnyben végzett, csak egy került a lista végére a magas károsanyag kibocsátás miatt. Két terméknek volt független minősítése. Az Öko test sehr gut minősítésű Kreidezeit Mészfesték a lista élén végzett. Az alacsonyabb kipárolgást tanúsító Blaue Engel minősítésű Schöner Wohnen Polarweiss beltéri falfesték habár 95%-kal szintén az élmezőnyben végzett, voltak nála kisebb kipárolgású, de nem minősített termékek is. Úgy tűnik a független minősítés jó támpont lehet a vásárlónak, de nem csak minősített termékek lehetnek jók. SZLETES TESZT Az ár alapján sem egyértelmű a helyzet. A legjobban szereplő termékek ára 1500 Ft/liter és 350 Ft/liter egységáron mozgott, de a lista végén is találunk 170Ft/liter, 2.000Ft/liter és 7.000 Ft/liter egységáron mozgó terméket is. Miről tájékoztatnak a termékcímkék? A festékeken kötelező feltüntetni a VOC maximális koncentrációját. A fogyasztóknak nehézséget okozhat, hogy a termékek jelentős részénél gyártó a hivatalosan megengedett maximális értéket tünteti fel "VOC legfeljebb 30g/l" formában, vagyis ennél kevesebb a termék VOC tartalma, de ezen belül bármennyi lehet. Habár a tesztben szereplő termékek mindegyike a megengedett határérték alatti mennyiségű VOC-ot tartalmazott, a fenti termékcímke információ nem nyújt segítséget a vásárlónak, hiszen nem tud különbséget tenni a valós VOC tartalom között, és amint a tesztből is kiderült akár hetvenszeres különbség is lehet. Annál a 11 falfestéknél, ahol a gyártó a kötelező törvényi minimumon túl a valóságot jobban megközelítő értéket tüntetett fel (pl. 0,1g/m), mindegyik esetben valószínűleg bizonyult a tájékoztatás, ugyanis a laborvizsgálat során is a vállalt értéknél kevesebb VOC-ot mértek a fogyasztóvédők. Elmondhatjuk, hogy a fogyasztóknak érdemes olyan terméket választaniuk, ahol a gyártó pontosabb tájékoztatást nyújt a törvényben előírt minimumnál. Ezek a termékek jellemzően kevesebb VOC-ot tartalmaztak, mint a "legfeljebb 30g/l" információval ellátott társaik. Hogyan csökkentjük a káros anyag terhelést a lakásban? Ha például a gyerekszobát az új jövevény tiszteletére nem természetes összetevőket tartalmazó festékekkel kenjük át, lehet, hogy mi maguk járunk hozzá a gyermek asztmájának, allergiájának kialakulásához. A festékekből az első napokban szabadul fel a legtöbb ártalmas vegyület. Ha alaposan szellőztetünk, nem alakul ki a légtérben egészségre káros koncentráció. Keressük a káros anyagoktól mentes, természetes alapanyagokat! Válasszunk olyan terméket, amelyen a gyártó a törvényben előírt minimumnál pontosabban határozza meg a festék VOC tartalmát, így választhatunk alacsonyabb károsanyag kibocsátású terméket.

[Eredeti](#)

(greenfo.hu, 2019. június 23., vasárnap)

SZORUL A HUOK

Egy uniós irányelv-módosítást követően szigorodó fogyasztóvédelmi követelmények miatt visszavonulhatnak az európai piacról a chatszolgáltatást nyújtó cégek. Az ok: az érintett

techvállalatok ezután nem informatikai, hanem távközlési szolgáltatóknak minősülnek, így pedig az adott uniós ország titkosszolgálatára is hozzáférést kell biztosítaniuk a kezelt adatokhoz.

Szorult helyzetben a chatappok

Uniós székhely és hatékony ügyfélszolgálat hiányában kivonulhatnak Európából

Eltántoríthatja az európai piactól a Vibert, a Skype-ot, a WhatsAppot és társaikat az az uniós irányelv-módosítás, amely szigorúbb fogyasztóvédelmi követelményeket fektet le az ilyen cégek számára. Ezentúl nem csupán informatikai, hanem távközlési vállalatoknak minősülnek, így fokozódhat a verseny is az ügyfelekért.

Az ötvenes évek óta tartó tendencia, hogy a távközlési szabályozás hatálya alól általában mentesülnek az informatikai megoldások. A hatvanas évek elején már csak a nyilvános hálózatokra szűkült a távközlési szabályozás, a cégen belüli adat- és hangkapcsolatokra nem terjedt ki - magyarázta Sólyom Iván, a Lakatos, Köves és Társai ügyvédi iroda távközlési jogásza a Magyar Nemzetnek. Hozzátette: a kivételek alá tartoztak már akkor is a zárt csoporton belüli adatkapcsolatok, például a bankközi SWIFT-hálózat. Később az e-mail-szolgáltatók és az összes internetes tartalomszolgáltató is kikerült a távközlési szabályozás hatálya alól.

Vagyis az utóbbi évtizedekben - folytatta a jogász - a távközlési szabályozás általában megelégedett az informatikai szolgáltatások infrastruktúrájának szabályozásával. Ez odavezetett, hogy számos, a távközlési szabályozás aktív kijátszására épülő üzleti modell alakult ki és erősödött meg. Fogyasztói oldalról nézve a vezetékes és a mobiltelefon-szolgáltatások tökéletes versenytársává váltak azok az úgynevezett Over The Top (OTT) szolgáltatások, amelyeket mégsem távközlési szolgáltatásnak neveznek tulajdonosaik. Ilyen a WhatsApp, a Viber, a FaceTime, a Skype vagy a Telegram, vagy éppen a gépek közötti kommunikációs kapcsolatokat biztosító szoftverek is - mondta Sólyom Iván. Ezen cégek egy-egy országhoz kötődése néhány kereskedelmi szerződésre szorítkozik, amelyekben csekély bevétel fejében jelentős mennyiségű hívószám hozzáférhetőségéről a külföldi szolgáltató dönthet. Az általában a belföldi távközlési szolgáltatókat terhelő, terjedelmes, az egyéni előfizetőket védő előírások helyett az OTT-szolgáltatók néhány soros, bármikor nyom nélkül módosítható megállapodást használnak. Panaszkezeléssel jellemzően nem foglalkoznak, megyénkénti ügyfélszolgálatot nem üzemeltetnek, a bevételeiket pedig reklámok közvetítésével is kiegészíthetik. Mindezek miatt jelentős piaci előnyre tettek szerint az OTT-szolgáltatók az uniós szolgáltatókkal szemben.

Az Európai Parlament és az Európai Tanács irányelve, az Európai elektronikus hírközlési kódex friss módosítása alapján azonban kiterjesztik az elektronikus hírközlési szolgáltatás fogalmát. Az új regula - amelyet a tagállamok 2020. december 21-ig kötelesek átültetni - hangsúlyosabb koordinációt ír elő a tagországi hatóságoknak, valamint erősebb és egységesebb végfelhasználói jogokat biztosít. Mindez pedig a távközlési szabályozás aktív kijátszására épülő üzleti modelljeik végét is jelentheti. - Még nem ismerjük a részletszabályokat, de az irányelv általános rendelkezései alkalmasak arra, hogy az ötvenes évek óta tartó tendenciát legalább részben megfordítsák - véli Sólyom Iván, aki szerint az is pozitív fejlemény, hogy a felhasználóknak legalább elvi lehetőségük lesz arra, hogy az uniós fogyasztóvédelmi szabályoknak érvényt szerezzenek az OTT-szolgáltatókkal szemben.

A változások következtében Európában élesebbé válhat a verseny az OTT- és a távközlési szolgáltatások között. A piacvezető OTT-k kénytelenek lesznek a gyakran prémiumként árukt szolgáltatásaikat megszüntetni, azokat, amelyek éppen a telefonszolgáltatással voltak összekeverhetők. A gyakran EU-n kívüli székhelyű OTT-k is kénytelenek lesznek a hagyományosan nem távközlési szolgáltatásnak tekintett, telefonos hívószámot nem használó chatszolgáltatásaikat is megfeleltetni az új uniós szabályozásnak. Ki kell választaniuk egy

uniós országot székhelyként, be kell jelenteniük az üzenetküldési szolgáltatásukat, és a helyi titkosszolgálat számára hozzáférést kell biztosítaniuk a kezelt adatokhoz.

A felhasználók pedig nemcsak a szerződéses feltételeik változását észlelhetik, hanem akár azt is, hogy kedvenc üzenetküldő applikációjuk már nem érhető el Európában.

SMS HELYETT RCS Kezébe vette az irányítást a Google, és elindította az SMS utódjának tesztelését úgy, hogy megkerüli a távközlési szolgáltatókat. Az új megoldást még 2012-ben rögzítette a GSM Association szabványügyi szervezet. A Rich Communication Services (RCS) chatapplikációkhoz hasonló felhasználói élményt nyújt, nemcsak szöveget, hanem fotót és más fájlokat is képes továbbítani. Viszont a szolgáltatók igen lassan vezetnek be - Magyarországon a Telekom biztosítja -, illetve a küldő és a fogadó fél készülékének is biztosítani kell a szabványt. A Google megoldása kikerüli a szolgáltatókat, és az üzenetek applikáció megfelelő beállításával támogatja az RCS-t, így az informatikai óriás saját infrastruktúráján jutnak el az üzenetek a címzett mobiljára, egyelőre nem titkosított úton. A Google először az Egyesült Királyságban és Franciaországban indítja el a szolgáltatás tesztelését.

AZ OLDALT TÁMOGATTA:

T-csoport

Somogyi Orsolya

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2019. június 24., hétfő, 1+15. oldal)

Ami jár, az jár, a strandon is

CSONGRÁD MEGYE. A strandokról és az ott elérhető szolgáltatásokról vártuk olvasóink kérdéseit, észrevételeit sorozatunkban. A fogyasztóvédelmi szakértők válaszaiból kiderült, a fürdőbelépő vásárlásával tulajdonképpen egy szerződést kötünk, ami mindkét félre nézve kötelező, és jogunk van követelni a kifizetett szolgáltatást. Esetleg akkor is, ha nem az üzemeltető a hibás, mondjuk, egy veszélyes vihar miatt idő előtt be kellett zárnia. Amennyiben a büfé ételével gyűlik meg a bajunk, legjobb ott helyben reklamálni, és ha nem jutunk dűlőre, hívjuk a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal zöldszámát.

A strandokról és az ott elérhető szolgáltatásokról vártuk olvasóink kérdéseit, észrevételeit.

A fogyasztóvédelmi szakértők válaszaiból kiderült, legjobb, ha helyben reklamálunk a romlott étel miatt, és bátran követelhetjük a kifizetett szolgáltatás értékét, ha azt nem kaptuk meg.

- Múlt szombaton 18 óra körül érkeztünk egy Szegedhez közeli fizetős tóra, ahol megvettük a belépőt, majd 5 perc alatt helyet kerestünk, és azonnal mentünk a vízbe. Körülbelül 5 percet voltunk benne, amikor hangosbemondón keresztül kitessékeltek mindenkit, majd 10-15 perc múlva bemondták, hogy a strand bezár a közelebbi vihar miatt. A biztonsági intézkedést értem, azt viszont nem, hogy akkor már miért engedtek be. Vagy kifelé miért nem tudtunk

beszélni pénztárossal vagy alkalmazottal, hogy visszakapjuk a belépőt, amellyel másikon napon újra mehettünk volna.

- Valójában a strandbelépőjegy vásárlása esetén is egy szolgáltatásra vonatkozó szerződést kötünk. Álláspontunk szerint ebben az esetben ezt a szerződést a vállalkozás nem teljesítette,

ugyanis "lehetetlenült". Ennek oka a vihar volt, amelyért sem a fogyasztó, sem a strand nem felelős. A Polgári Törvénykönyv szerint, ha a teljesítés lehetlenné vált, a szerződés megszűnik. Ha ezért egyik fél sem felelős, a nyújtott szolgáltatás pénzbeni ellenértékét meg kell téríteni. A leírt esetben a strandbelépőt ön kifizette, tehát álláspontunk szerint ez visszajár. Javasoljuk, hogy reklamációját

írja meg a strandot üzemeltető vállalkozásnak, ehhez célszerű a belépéskor kapott nyugtát is csatolni.

- Hekket ettem a strandon, sajnos utána több napig beteg voltam, talán romlottan kaptam, vagy valami probléma biztosan volt vele. Érdemes így utólag is jelezni a büfésnek, hogy rossz volt az étel?

- Igen, panaszlevelet, e-mailt küldhet, amelyet a vállalkozás köteles megválaszolni, másrészt bejelentéssel élhet a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalnál a 80/263-244-es zöldszámon. Továbbá érdemes tudni, hogy ha már az étel fogyasztásakor, az első falatoknál érezzük, hogy valami probléma van a minőségével, akkor ezt nyomban jelezzük az eladó

vállalkozásnak. Ott helyben és azonnal kérhetjük nyugta ellenében az étel cseréjét vagy a vételár visszafizetését.

VOLT MÁR PROBLÉMÁJA KÖZÜZEMI MÉRŐÓRÁVAL?

Víz-, gáz- és villanyórája szinte mindenkinek van. Előfordult már önnel, hogy sérült a közmű tulajdonában álló eszköz, és ebből vitájuk támadt? Később jelentette, és ezért magas kötbért követelt a szolgáltató Volt példa arra, hogy úgy gondolta, az óra cseréjének a költsége a közművet terheli, mégis ki kellett fizetnie? Tudta, hogy a mellékvízmérők hitelesítéséről, illetve cseréjéről maguk kötelesek gondoskodni a fogyasztók, volt ebből problémája, pluszköltsége? Ossa meg velünk panaszát, mi pedig megkérdezzük fogyasztóvédelmi szakértőinket. Sorozatunk partnere a Gazdasági Versenyügyi Tanácsadó Iroda - leveleiket a panaszfal@delmagyar. hu címre várjuk.

CSONGRÁD MEGYE

K. A.

[Eredeti](#)

(Délmagyarország, 2019. június 24., hétfő, 1+3. oldal)

Veszélyeket is rejthet a nyári táborozás

Még mindig nincs egységes szabályozás arra vonatkozóan, ki lehet táboroztató, nincs személyi, vagyoni feltételhez kötve a tábor szervezése - hívja fel a figyelmet a Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége (FEOSZ). - Jelenleg bárki, bárhol szervezhet tábort, egyetlen feltétel, hogy maga a táborhely feleljen meg a követelményeknek. Azonban olyan esetek is előfordultak már, ahol a táborhely sehová nem volt bejelentve, egészségügyi szakemberek nem is tudtak róla. Tehát semmilyen személyi feltételhez nincs kötve a tábor szervezése, semmilyen vagyoni biztosíték nincs kikötve, ami biztonságot nyújthatna.

A FEOSZ szerint szükséges lenne előírni bejelentési kötelezettséget a tábor szervezése kapcsán, kötelezővé kellene tenni a táborozásról az írásbeli szerződéskötést, ezzel ugyanis bizonyítható lenne, mit vállal a tábor szervezője. A szerződésben pontosan meg kell fogalmazni, hogy milyen szolgáltatásokat, milyen programokat, milyen étkezést nyújt a

tábor, ki vigyáz majd a gyerekekre, mennyibe kerül, mikor kell fizetni. Sok esetben még egy átvételi elismervényt sem kapnak a szülők több tízezer forint átadásakor, nemhogy írásbeli szerződést kötnének.

A táboroztatónak állandó hívható telefonszámot, illetve elektronikus elérhetőséget kellene megadnia, hogy a szülők tudjanak érdeklődni. A táborok esetében is szükség lenne felelősségbiztosítást kérni. Ugyanúgy, ahogy az utazási irodák esetében előírja a jogszabály vagyoni biztosíték meglétét, ez garantálhatná, hogy kárigények esetén is helyt tud állni a tábor szervező. Egyáltalán nem biztos ugyanis, hogy a jól hangzó programajánlatból - sporttábor, játszóház, napközis tábor, informatikai tábor, nyelvi tábor, művészeti tábor - végül milyen szolgáltatást és milyen színvonalon kap a gyerekek.

Ezek sajnos csak utólag derülnek ki, ám ha valóban nem megfelelő a szolgáltatás, akkor kedvezményt lehet követelni a táboroztatótól, végső esetben pedig békéltető testülethez lehet fordulni. Ennek alapvető feltétele azonban az, hogy tudjuk bizonyítani, milyen szolgáltatást ígértek.

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2019. június 24., hétfő, 16. oldal)

Nem találtak bizonyítékot a termékek eltérőségére

Nincs bizonyíték a kelet-nyugati kettős élelmiszer-minőségre.

A brüsszeli testület belső tudományos szolgálata közel 1400 terméket vizsgált meg 19 európai uniós tagállamban, de a forgalmazott élelmiszeripari áruk rendkívüli sokszínűsége miatt a minta nem volt reprezentatív. Az áruk mintegy 23 százalékának a csomagolása és az összetétele is azonos volt, 27 százalék esetén pedig a különböző összetételt feltüntették a csomagoláson. Eltérő összetételről, de azonos csomagolásról az esetek 9 százalékában, míg eltérő összetételről, de hasonló csomagolásról az esetek 22 százalékában volt szó, de ezen termékek előfordulása nem mutat egyértelmű területi mintázatot, és a vizsgált áruk összetételének eltérései sem jelentenek feltétlenül különböző minőséget. "Az európaiak egy része úgy érzi, hogy az általuk vásárolt márkás élelmiszeripari termékek eltérőek a máshol kaphatóktól, és talán a minőségük is rosszabb. Ezért a bizottság felkérte tudományos munkatársait, hogy végezzék el ennek tárgyilagos vizsgálatát. Az eredmény vegyes képet mutat: örömmel nyugtázom, hogy nem találtak arra utaló bizonyítékot, hogy keleti-nyugati megosztottság alakult volna ki az összetételt illetően, viszont aggodalommal tölt el, hogy a feltárt tények szerint a vizsgált azonos vagy hasonló márkájú termékek akár egyharmada eltérő összetételű" - írta Navracsics Tibor, az Európai Bizottság illetékes tagja. Kollégája, Vera Jourová fogyasztópolitikáért felelős uniós leszögezte, hogy Európa egységes piacán nem érvényesülhet kettős mérce. "A kettős minőséget szankcionáló új szabályok megerősítik a fogyasztóvédelmi hatóságok hatáskörét, és biztosítják számukra azokat az eszközöket, amelyekkel véget vethetnek ennek a gyakorlatnak. Az európai fogyasztók vásárlásaik során a jövőben maradéktalanul megbízhatnak majd abban, hogy mindenhol a jól ismert minőséghez jutnak hozzá" - emelte ki.

[Eredeti](#)

(tozsdeforum.hu, 2019. június 24., hétfő)

Indul a fesztiválszezon: rengeteg hamis jegy árasztja el az országot

Nem mindegy, hol vásárolsz...

Túlárzott jegyek, érvénytelen belépők koncertekre, fesztiválokra és sporteseményekre, pórul járt vásárlók - a hasonló bosszúságok, az anyagi veszteség tudatos vásárlással és némi körültekintéssel elkerülhető. Az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) 2019-ben is ellenőrzi a jegyértékesítő vállalkozásokat. Az ITM IT laboratóriuma és a fogyasztóvédelmi hatóság a fesztiválokra, koncertekre és sporteseményekre jegyeket értékesítő vállalkozások internetes oldalainak tájékoztatását és a vásárlók megtévesztését vizsgálja. Az IT labor próbavásárlásai és a fogyasztóvédelmi hatósági tapasztalatok alapján a panaszok egy része azzal kapcsolatos, hogy Gyakran megesik, hogy az online értékesítési felületeken a jegyek ára többszöröse a hivatalos jegyértékesítők által kínált áraknak. Érdemes figyelni arra is, hogy a fizetendő összeg sokszor az online vásárlási folyamat végére emelkedik meg indokolatlanul. Keszthelyi Nikoletta fogyasztóvédelemért felelős helyettes államtitkár hozzátette: A jegyek vásárlása során az ITM az alábbiakat javasolja: Először mindenképpen ellenőrizzük, hogy tényleg létezik-e a program, amire el szeretnénk jutni. Több esetben előfordult, hogy meg sem valósult, sőt, tervbe sem vett koncertre árultak jegyeket az értékesítők. Érdemes a jegyeket közvetlenül a szervezőnél vagy az általa kijelölt hivatalos jegyértékesítő partnereknél, a közismert jegyértékesítő honlapokon, jegyirodáknál megvásárolnunk. Online jegyvásárlás előtt hasznos tájékozódni a kifogásolt weboldalak összegző www.jogsertowebaruhazak.kormany.hu honlapon, hogy jogkövető eladótól tudjunk vásárolni. A megvásárolt jegyek fotóját, különösen az azokon szereplő vonalkódot vagy QR-kódot ne osszuk meg a közösségi oldalakon, hiszen az visszaélésekre adhat lehetőséget, mivel az adatok birtokában más is bemehet helyettünk a koncertre. A jegyeladó oldalt ne az alapján válasszuk ki, hogy az az internetes kereső oldalon első helyen szerepel-e, akár hirdetésként. Ez ugyanis nem jelenti azt, hogy a cég megbízhatóbb lenne a többinél. Ha valaki a körültekintő vásárlás ellenére nem kapja meg a jegyét, vagy a jeggyel nem jut be az eseményre, akkor a fogyasztóvédelmi hatóságnál kezdeményezzen eljárást. A hatóság a lakóhely szerinti járási hivatalnál érhetőek el.

[Eredeti](#)

(penzcentrum.hu, 2019. június 24., hétfő)

Tesztelték az élelmiszereket: van eltérés, de nem Kelet és Nyugat között

Az uniós tagállamok egységes piacán ugyanazon márkaneven és csomagolásban forgalmazott élelmiszerek kilenc százalékáról derült ki, hogy más az összetételük. (Gazdaság)

Az uniós tagállamok egységes piacán ugyanazon márkanéven és csomagolásban forgalmazott élelmiszerek kilenc százalékáról derült ki, hogy más az összetételük. Több mint egyötödüknek a különböző összetevők ellenére meglehetősen hasonló a kinézetük. Ugyanakkor az eltéréseket nem lehet földrajzi régiókhoz kötni, vagyis a választóvonal nem Kelet és Nyugat között húzódik. Ezzel az eredménnyel zárult az Európai Bizottság égisze alatt működő Közös Kutatási Központ (KKK) által elvégzett tesztelés, amelyről hétfőn számoltak be Brüsszelben. A szakértők 19 országból - köztük Magyarországról - származó 128 termékből vett csaknem 1400 mintát vizsgáltak meg tavaly novemberben és decemberben az általuk kidolgozott egységes útmutató alapján. Egyebek között sör, kávé, tejtermékek, fagylaltok és száraztészták kerültek a kosárba. A mintavétel nem volt reprezentatív, és a tesztelés során csupán a csomagolást, az azon feltüntetett összetevők listáját, illetve a tápértékre vonatkozó információkat hasonlították össze. A KKK által kidolgozott módszertant és az elvégzett elemzéseket követve ezután a tagállamok folytathatják a vizsgálatokat, hogy megbízható tudományos eredményeket kapjanak az úgynevezett kettős minőségű élelmiszerekről. Az Európai Bizottság 1,26 millió eurót szán arra, hogy a nemzeti fogyasztóvédelmi hatóságok felvértezzék magukat a termékek tesztelésére és a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok leleplezésére. A hétfőn meghirdetett pályázati felhívásra október 19-ikéig lehet jelentkezni. "Örülök, hogy a tudósok nem találtak bizonyítékot rá, hogy az egyazon márkájú élelmiszerek összetétele tekintetében választóvonal húzódik Kelet és Nyugat között. Ugyanakkor aggasztónak tartom, hogy a tesztelt termékek egyharmadának eltérők az összetevői, miközben a csomagolásuk ugyanolyan vagy hasonló" - nyilatkozta Navracsics Tibor uniós biztos, aki a bizottsági kutatóközpontot felügyeli. A vizsgálatokból kiderült, hogy az esetek felében a forgalmazó helyesen tüntette fel az adatokat: a tagállamokban kapható egyforma csomagolású élelmiszerek 23 százalékának az összetevői is ugyanazok, míg 27 százalékuknál az eltérő csomagolás is jelezte, hogy a tartalom különbözik a másutt kapható hasonló termékétől. A szakértők ugyanakkor leszögezik: a másféle összetétel egyáltalán nem azt jelenti, hogy az adott termék silányabb minőségű. Az úgynevezett kettős minőségű termékekkel azután kezdtek foglalkozni az EU döntéshozói, hogy 2017-ben kelet- és közép-európai országok felvetették: egy sor élelmiszer és fogyasztási cikk rosszabb minőségben kerül forgalomba az Unió keleti felén, mint a nyugatiban. A tudományos elemzés mellett az EU28-ak jogszabályi változtatásra is készülnek: a tervek szerint az év végén lép hatályba a rendeletmódosítás, amely a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok közé sorolja a különböző tagállamokban egyazon márkanéven és csomagolásban terített, de jelentősen eltérő minőségű és összetételű termékek forgalmazását.

[Eredeti](#)

(nepszava.hu, 2019. június 24., hétfő)

Magyar gazda magazin - Kiváló Minőségű Élelmiszer minősítés

Riporter: - Kiváló Minőségű Élelmiszer. Új, állami garanciákkal bíró minősítést vezetnek be. Megviselte az időjárás a kalászosokat. Stressztűrő fajtákat kell termesztetni. Nő a kereslet a magyar meggyre. Lengyelországban elfagyott a termés. Levendula Hetek Tihanyban. Reneszánszát éli az illatos virág. Ezekről lesz szó a Magyar gazda mai adásában.

Riporter: - Kiváló Minőségű Élelmiszer. Ez a neve az új, állami garanciával rendelkező, kétszintű élelmiszervédjegy rendszernek, amelyet komoly előkészítő munka után idén vezet be az Agrárminisztérium. Jelenleg több mint 40 védjegy és több mint ezer minősítés van használatban.

Nagy István (agrárminiszter): - Ezek egy része kiüresedett, nincs meg a megfelelő ellenőrzés mögötte. Ezért vált felvetendő kérdéssé, hogy szükséges lenne egy olyan nemzeti védjegy, amely egységes és megfelelő állami ellenőrzési rendszer áll mögötte. Tehát olyan garanciát jelent, amely mögött ott áll az állami ellenőrző laborhálózat, a legszigorúbb állami vizsgálat, és ott áll mellette a magyar termelő kiváló termőhelyi adottsága, és a magyar élelmiszer kiváló működése.

Riporter: - A védjegy célja, hogy a vásárlók döntését megkönnyítendő, a kiemelkedően magas minőségű élelmiszereket megkülönböztesse a piaci kínálatban szereplő más élelmiszerektől. Az új minősítés odaítéléséről a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal szakemberei döntenek majd, akik jelenleg is rendszeresen tesztelik a hazánkban forgalmazott élelmiszerek minőségét.

Zsigó Róbert (államtitkár, Agrárminisztérium): - Az Agrárminisztérium a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalt gondolja alkalmasnak arra, hogy egy ilyen élelmiszervédjegy rendszert képes legyen működtetni, nem utolsósorban a Hivatal elmúlt hét éves élelmiszerminőség területén végzett munkájára. Ugye nagyon fontos, hogy ma már azt is meg kell tudnunk, nemcsak azt kell tudnunk megmondani, hogy mi az a termék, amit ne vásároljanak az emberek, hanem valamiféle támpontot, információt kell adnunk ahhoz, hogy mi az, amit vásárolhatnak.

Riporter: - Az alapszintű Kiváló Minőségű Élelmiszer védjegy zöld alapon egy ezüst életfát ábrázol. Az aranyfokozatú jelzésen bordó alapon, arany színű csodaszarvas látható. Az alap fokozatra mindenki pályázhat, aki FELIR azonosítóval rendelkezik.

Zsigó Róbert: - Kistermelők, őstermelők, olyan élelmiszereket feldolgozó és előállító kis, közepes és nagyvállalatok, és a saját márkás termékeket áruló áruházláncok is pályázhatnak erre, jelentkezhetnek majd erre. Nekik kell eldönteniük, hogy melyik termékeikkel szeretnének indulni. A hivatal vizsgálata el fogja dönteni, hogy van-e olyan minőségű az élelmiszer, hogy érdemes akár az alapfokú, akár az aranyfokozatú védjegy használatára.

Riporter: - Az arany fokozat esetében a szakemberek egy termékmustra során, az alapszintnél szigorúbb szempontok alapján hasonlítják össze a forgalomban lévő készítményeket. A minősítést a legjobbak nyerik majd el három évre.

Zsigó Róbert: - Ott egy sokkal szigorúbb, sokkal több mindenre, élelmiszerbiztonságra is többek között kiterjedő vizsgálat fog történni majd.

Riporter: - Az első termékmustrákat várhatóan nyár végén szervezi majd a Nébih, és a tervek szerint a védjegyet elnyerő termékek az őszi OMÉK-on kapják meg az erről szóló hivatalos okiratot. Fontos tudni, hogy az új minősítés nem váltja fel az eddig használtakat.

Zsigó Róbert: - Nem gondolom, hogy az Agrárminisztériumnak feladata lenne. Sőt, egy piacgazdaságban nem is nagyon tehetjük meg, hogy azokat a most forgalomban lévő élelmiszerjelöléseket, védjegyeket megszüntessük, idézőjelben. Nem ez a célunk. Az a célunk, hogy egy olyan ernyővédjegyet hozzunk létre, amelyhez mindenki tud igazodni, és még egyszer mondom, amely az egyetlen lesz, ami mögött állami garancia van.

Riporter: - Az Agrárminisztérium tervei szerint már az alapszintű védjegy is garanciát nyújt majd a termék biztonságos és kiváló minőségére, az arany fokozat kiérdemlő legjobb élelmiszerek pedig kiemelkedhetnek a kínálatból.

Riporter: - A következő részben az idejű búzatermésről lesz szó.

[Eredeti](#)

(MTV, 2019. június 24., hétfő, 11 óra)

Az élelmiszerbolti csomagolások fele nehezen vagy egyáltalán nem újrahasznosítható

Egy brit vizsgálatban a saját márkás termékeket nézték, és az eredmény a boltláncok felelősségét is felveti.

Ahogy korábban mi is írtunk róla, az élelmiszerboltok saját márkás termékeiben sokszor ugyanazt kapjuk olcsóbban, mint az ismertebb márká esetében, mert a két verzió között csak a csomagolás, pontosabban a csomagolásra nyomott minta a különbség. Ugyanakkor előfordul, hogy a boltlánc igényei szerint módosított verziókat is készít egy-egy üzem. A saját márkás termékek csomagolásánál így sok esetben nemcsak a gyártó, hanem a bolt szerepe is meghatározó. A Which? brit fogyasztóvédelmi szervezet friss felmérése során 11 helyi boltláncban vásároltak 46 népszerű saját márkás terméket, és megnézték, hogy a csomagolásnak mekkora része könnyen újrahasznosítható. Számos olyan céget teszteltek, amelynek nincs Magyarországon boltja, de benne volt a Tesco, az Aldi és a Lidl is (a helyi saját márkás termékeivel). A csomagolási megoldásoknál elég nagy eltéréseket találtak, kiemelik például, hogy bizonyos boltokban a banánokat külön nejlonban kínálják, ami teljesen felesleges, mint ahogy a narancsokat sem jó műanyaghálóba tenni. A tesztet a Morrisons zárta a legrosszabb eredménnyel, és ebben nagy szerepe volt annak, hogy például nem lehet a bolttól gyümölcsöt venni online úgy, hogy ne legyen műanyagba csomagolva. A legjobb eredményt a Tesco és a Waitrose érte el, csomagolatlan lédig gyümölcskínálatának és annak köszönhetően, hogy a csomagolt termékeken az átlagosan több volt a papír és a könnyen újrahasznosítható műanyag. Am még az élen végzett Tesco is csak alig 60 százalék feletti arányt ért el a könnyen újrahasznosítható anyagokban, és 37 százalék nem volt újrahasznosítható. Az Aldi valamivel 50 százalék feletti, a Lidl viszont csak 50 százalék alatti újrahasznosítási arányt mutatott. A szupermarketek általában azzal érvelnek, hogy bizonyos termékeket egyszerűen nem lehet másképp csomagolni. A Which? azonban azt állítja, hogy az összehasonlító tesztben tapasztalt alapvető eltérések arra utalnak, hogy lehetne mozgásterük a boltoknak. A készételeknél használt fekete műanyag dobozok jó példát adnak erre, mert a 11 boltlánc közül 5 figyel arra, hogy ne vásároljon ilyet használó beszállítótól, 6 viszont nem. A fekete dobozokat a hulladékkezelőknél a válogatógépek nem ismerik fel, az átlátszó műanyagot viszont igen, ebben a konkrét esetben ezen a választáson múlik az egész. A pizzáknál is hasonló a helyzet: a papírdoboz rendben van, az átlátszó polisztirol bevonat viszont egyáltalán nem. Az újrahasznosíthatóság módjának jelölése is rengeteg kívánnivalót hagy maga után: a tesztben résztvevő termékeknek csak 58 százalékán volt rendesen jelezve.

[Eredeti](#)

(g7.hu, 2019. június 24., hétfő)

Szorult helyzetben a chatappok

Eltántoríthatja az európai piactól a Vibert, a Skype-ot, a WhatsAppot és társaikat az az uniós irányelv-módosítás, amely szigorúbb fogyasztóvédelmi követelményeket fektet le az ilyen cégek számára.

Az ötvenes évek óta tartó tendencia, hogy a távközlési szabályozás hatálya alól általában mentesülnek az informatikai megoldások. A hatvanas évek elején már csak a nyilvános hálózatokra szűkült a távközlési szabályozás, a cégen belüli adat- és hangkapcsolatokra nem terjedt ki - magyarázta Sólyom Iván, a Lakatos, Köves és Társai ügyvédi iroda távközlési jogásza a Magyar Nemzetnek. Hozzátette: a kivételek alá tartoztak már akkor is a zárt csoporton belüli adatkapcsolatok, például a bankközi SWIFT-hálózat. Később az e-mail-szolgáltatók és az összes internetes tartalomszolgáltató is kikerült a távközlési szabályozás hatálya alól. Vagyis az utóbbi évtizedekben - folytatta a jogász - a távközlési szabályozás általában megelégedett az informatikai szolgáltatások infrastruktúrájának szabályozásával. Ez odavezetett, hogy számos, a távközlési szabályozás aktív kijátszására épülő üzleti modell alakult ki és erősödött meg. Fogyasztói oldalról nézve a vezetékes és a mobiltelefon-szolgáltatások tökéletes versenytársává váltak azok az úgynevezett Over The Top (OTT) szolgáltatások, amelyeket mégsem távközlési szolgáltatásnak neveznek tulajdonosaik. Ilyen a WhatsApp, a Viber, a FaceTime, a Skype vagy a Telegram, vagy éppen a gépek közötti kommunikációs kapcsolatokat biztosító szoftverek is - mondta Sólyom Iván. Ezen cégek egy-egy országhoz kötődése néhány kereskedelmi szerződésre szorítkozik, amelyekben csekély bevétel fejében jelentős mennyiségű hívószám hozzáférhetőségéről a külföldi szolgáltató dönthet. Az általában a belföldi távközlési szolgáltatókat terhelő, terjedelmes, az egyéni előfizetőket védő előírások helyett az OTT-szolgáltatók néhány soros, bármikor nyom nélkül módosítható megállapodást használnak. Panaszkezeléssel jellemzően nem foglalkoznak, megyénkénti ügyfélszolgálatot nem üzemeltetnek, a bevételeiket pedig reklámok közvetítésével is kiegészíthetik. Mindezek miatt jelentős piaci előnyre tettek szerint az OTT-szolgáltatók az uniós szolgáltatókkal szemben. Az Európai Parlament és az Európai Tanács irányelve, az Európai elektronikus hírközlési kódex friss módosítása alapján azonban kiterjesztik az elektronikus hírközlési szolgáltatás fogalmát. Az új regula - amelyet a tagállamok 2020. december 21-ig kötelesek átültetni - hangsúlyosabb koordinációt ír elő a tagországi hatóságoknak, valamint erősebb és egységesebb végfelhasználói jogokat biztosít. Mindez pedig a távközlési szabályozás aktív kijátszására épülő üzleti modelljeik végét is jelentheti. - Még nem ismerjük a részletszabályokat, de az irányelv általános rendelkezései alkalmasak arra, hogy az ötvenes évek óta tartó tendenciát legalább részben megfordítsák - véli Sólyom Iván, aki szerint az is pozitív fejlemény, hogy a felhasználóknak legalább elvi lehetőségük lesz arra, hogy az uniós fogyasztóvédelmi szabályoknak érvényt szerezzenek az OTT-szolgáltatókkal szemben. A változások következtében Európában élesebbé válhat a verseny az OTT- és a távközlési szolgáltatások között. A piacvezető OTT-k kénytelenek lesznek a gyakran prémiumként árult szolgáltatásaikat megszüntetni, azokat, amelyek éppen a telefonszolgáltatással voltak összekeverhetők. A gyakran EU-n kívüli székhelyű OTT-k is kénytelenek lesznek a hagyományosan nem távközlési szolgáltatásnak tekintett, telefonos hívószámot nem használó chatszolgáltatásaikat is megfeleltetni az új uniós szabályozásnak. Ki kell választaniuk egy uniós országot székhelyként, be kell jelenteniük az üzenetküldési szolgáltatásukat, és a helyi titkosszolgálat számára hozzáférést kell biztosítaniuk a kezelt adatokhoz. A felhasználók pedig nemcsak a szerződéses feltételeik változását észlelhetik, hanem akár azt is, hogy kedvenc üzenetküldő applikációjuk már nem érhető el Európában.

(magyarnemzet.hu, 2019. június 24., hétfő)

Egységes minőség az uniós piacon

ÉLELMISZER Az uniós tagállamok egységes piacán ugyanazon márkanéven és csomagolásban forgalmazott élelmiszerek kilenc százalékáról derült ki, hogy más az összetételük. Több mint ötödüknek a különböző összetevők ellenére meglehetősen hasonló a kinézetük. Ugyanakkor az eltéréseket nem lehet földrajzi régiókhoz kötni, vagyis a választóvonal nem Kelet és Nyugat között húzódik. Ezzel az eredménnyel zárult az Európai Bizottság égisze alatt működő Közös Kutatási Központ (KKK) által elvégzett tesztelés, amelyről hétfőn számoltak be Brüsszelben. A szakértők 19 országból - köztük Magyarországról - származó 128 termékből vett csaknem 1400 mintát vizsgáltak meg tavaly novemberben és decemberben az általuk kidolgozott egységes útmutató alapján.

Tesztelték az élelmiszereket

ELTÉRÉS Nem találtak bizonyítékot az uniós laborban arra, hogy a kettős minőség választóvonalára Kelet és Nyugat között húzódik.

Egyebek között sör, kávé, tejtermékek, fagyaltok és szárzészta kerültek a kosárba. A mintavétel nem volt reprezentatív, és a tesztelés során csupán a csomagolást, az azon feltüntetett összetevők listáját, illetve a tápértékre vonatkozó információkat hasonlították össze. A KKK által kidolgozott módszertant és az elvégzett elemzéseket követve ezután a tagállamok folytathatják a vizsgálatokat, hogy megbízható tudományos eredményeket kapjanak az úgynevezett kettős minőségű élelmiszerekről.

Az Európai Bizottság 1,26 millió eurót szán arra, hogy a fogyasztóvédelmi hatóságok felvértezzék magukat a termékek tesztelésére és a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok leleplezésére. A hétfőn meghirdetett pályázatra október 19-ig lehet jelentkezni.

"Örülök, hogy a tudósok nem találtak bizonyítékot rá, hogy az egyazon márkájú élelmiszerek összetétele tekintetében választóvonal húzódik Kelet és Nyugat között. Ugyanakkor aggasztónak tartom, hogy a tesztelt termékek egyharmadának eltérőek az összetevői, miközben a csomagolásuk ugyanolyan vagy hasonló" - nyilatkozta Navracsics Tibor uniós biztos, aki a bizottsági kutatóközpontot felügyeli.

A vizsgálatokból kiderült, hogy az esetek felében a forgalmazó helyesen tüntette fel az adatokat: a tagállamokban kapható egyforma csomagolású élelmiszerek 23 százalékának az összetevői is ugyanazok, míg 27 százalékuknál az eltérő csomagolás is jelezte, hogy a tartalom különbözik a másutt kapható hasonló termékétől. A szakértők ugyanakkor leszögezik: a másféle összetétel egyáltalán nem azt jelenti, hogy az adott termék silányabb minőségű.

Az úgynevezett kettős minőségű termékekkel azután kezdtek foglalkozni az EU döntéshozói, hogy 2017-ben kelet- és közép-európai országok felvetették: egy sor élelmiszer és fogyasztási cikk rosszabb minőségben kerül forgalomba az Unió keleti felén, mint a nyugaton. A tudományos elemzés mellett az EU28-ak jogszabályi változtatásra is készülnek: a tervek szerint az év végén lép hatályba a rendeletmódosítás, amely a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok közé sorolja a különböző tagállamokban egyazon márkanéven és csomagolásban terített, de jelentősen eltérő minőségű és összetételű termékek forgalmazását.

Eltérő ízlések, igények

A magyar kormány 2017-ben, a kettős minőségű élelmiszerek nagyszámú előfordulását felvető viseigrádi országokhoz csatlakozva, vizsgálatokat rendelt el. Az élelmiszer-biztonsági hatóság több ellenőrzést is végzett, s a bevizsgált termékek száma meghaladta a százat, de minőségi problémákat csak elenyésző mértékben találtak.

A nagy, nemzetközi cégek hangsúlyozták, a lehetőleg jó minőségű magyar alapanyagokat használnak föl az itteni élelmiszer- feldolgozó üzemekben. Ezért fordulhat elő, hogy ugyanazon vagy hasonló csomagolásban eltérő összetevőkkel készült élelmiszer található. Minden multi el akarja adni a termékeit, s ahol kevésbé fűszeresen szeretnek bizonyos felvágottakat, húskészítményeket, ott nem próbálkozik olyan termékekkel, amelyeket a vásárlók nem vennének meg, és ez fordítva is igaz - magyarázták.

A minőség pedig nehezen meghatározható fogalom, hiszen a multik a leányvállalataiknál igyekeznek az adott ország fogyasztóinak az ízlésé szerint ízesíteni, fűszerezni termékeiket. Ha a csomagoláson a tartalomnak megfelelő tájékoztató szöveg olvasható, akkor mindenki maga döntheti el, hogy az a termék megfelel neki vagy sem. B. T.

NAVRACSICS TIBOR: Aggasztónak tartom, hogy a tesztelt termékek egyharmadának eltérőek az összetevői

VAN ELTÉRÉS Rendeletben tiltanak az ugyanazon márkanevű és csomagolású, de eltérő minőségű, összetételű termékek forgalmazását

128 termék csaknem 1400 mintáját vizsgálták

HALMAI KATALIN (BRÜSSZEL), B. T.

[Eredeti](#)

(Népszava, 2019. június 25., kedd, 1+6. oldal)

Baj van a Rossmann egyik termékével

Rovarok kerülhettek a Rossmann egyik termékébe, ezért a vállalat visszahívja azt.

A Rossmann Magyarország Kft. felelős vállalkozóként tájékoztatta a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalt (Nébih), hogy rovarokat találtak az "ENER-BIO mandula 200 g" megnevezésű termékükben, melyről a cég a német központjától szerzett tudomást - írja honlapján a hivatal. A vásárlókat az üzleteikben kihelyezett tájékoztatón, valamint Facebook oldalukon keresztül értesítették a termék visszahívásról. Az érintett termékek azonosító adatai: Márka: ENER-BIOA termék neve: ENER-BIO mandula 200 g Vonalkód: 4305615352770 Tételszám: L NCFOMinőség-megőrzési idő: 2020.04 A Nébih arra kéri a fogyasztókat, hogy amennyiben a fenti azonosítókkal ellátott termékből vásároltak, azt ne használják fel. A termékről annak adatlapján található további információt.

[Eredeti](#)

(origo.hu, 2019. június 25., kedd)

Hamis jegyekkel verhetik át a fesztiválozókat

Ma indul a VOLT Fesztivál, jövő héten pedig a Balaton Sound. A nyári fesztiválokon mindenki jól akarja érezni magát és elkerülné, hogy becsapják, pedig ezekben a napokban rengeteg hamis jegy kerül a piacra. Máday Vivien és Pachmann Péter vendége Keszthelyi Nikoletta fogyasztóvédelemért felelős helyettes államtitkár, aki arról beszél, hogy mire kell odafigyelni akkor, hogyha jegyet szeretnénk vásárolni valamilyen fesztiválra. Címkék: jegyértékesítő, vonalkód.

[Eredeti](#)

(TV2 - Mokka, 2019. június 25., kedd, 07 óra)

Wizz Air: A reptér hibázott, mi lettünk ennek a szenvedő alanyai

Várad József szerint a reptér infrastruktúrája nem igazodott az egyre népszerűbb fapados légitársaságokhoz.

Interjút készített a Forbes magazin online kiadása Várad Józseffel, a Wizz Air vezérigazgatójával, amelyben szóba került, hogy június 19-én törölték a Brüsszel-Budapest járatot, mert a budapesti reptér futópálya felületének sérülése miatt ideiglenesen lezárták a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér.

Olcsó repülőjeggyel indult a brüsszeli utazás, de bukta lett belőle a járat törölés miatt. A Wizz Air megtéríti az eredeti jegy árát vagy ingyen átfoglalást ad. De így is rosszul járhatunk.

Sok utas felháborodott azon, ahogy a Wizz Air kezelte a helyzetet, mert a szombati vagy vasárnapi járatra biztosított volna ingyenes átfoglalást. Akinek ez nem volt jó, saját zsebből tehette meg a hazautat, transzfert, szállást, ételt nem biztosítottak. Az egyik utas azt mondta a 24.hu-nak, hogy az eredetileg 8500 forintos repülőjeggyel induló utazás költsége végül fejenként 40 000 forint fölé szaladt.

Várad József erre reagálva azt mondta a Forbes-nak:

Egy nagyon szerencsétlen helyzet állt elő a Budapest Airport hibájából és ennek mi lettünk a szenvedő alanyai.

Magyarázata szerint az történt, hogy az egyik, Budapesten leszálló, pár hónapos gépük megsérült, amikor a kifutópályáról felferődött egy jelentős aszfaltdarab, ezért a repülőt ki kellett vonni a forgalomból.

A nyári csúc szezonban eleve nem lehet egyik pillanatról a másikra pótolni a kiesett gépet, át kellett terveznünk a menetrendet, e mellett közel két órára lezárták a repteret is.

Várad azt mondta: a feltételek nem voltak adottak, hogy minden problémát meg tudjanak oldani.

Amúgy is elég kaotikus a helyzet európai szinten is, komoly résidőproblémák vannak főleg a légiirányítás gondjai miatt, sok a késés, törlés. Az egész európai rendszer, beleértve azokat a segédszervezeteket, segédeszközöket, amelyek az ilyen rendkívüli helyzetekben lépnének működésbe, mind megfeszítettek, vagy működnek, vagy nem. (...) Szegény utasok valójában az áldozatai lettek egy olyan helyzetnek, ami nem a mi hibánkból alakult ki.

Az üzletember szerint az alapvető probléma az, hogy az állami intézmények, amelyek alapvető befolyással vannak az iparágra, mint például a légiirányítás vagy az állami repülőterek, nem működnek normálisan.

Az pedig szerintem irreális várakozás, hogy repülünk 144 repülőtérré és mindenhol legyen éjjel-nappal Wizz Air-es alkalmazott azért, hogy ha nagy ritkán ilyen komoly fennakadás keletkezik, személyesen tudjon segíteni. Meg lehet csinálni, csak akkor nem ennyibe fog egy repülőjegy kerülni, hanem körülbelül a duplájába.

Hiába van szerződéses kötelezettsége a földi kiszolgáló szervezeteknek, arról, hogy milyen személyzettel mit kell a szolgáltatóknak biztosítaniuk, ezek vagy teljesülnek vagy nem - magyarázta Váradi. A törölt brüsszeli járatról Cseh Katalin EP-képviselő is írt a Facebookján, mert maga is a pórus járt utasok között volt. Erre a Wizz Air-vezér így reagált:

Amikor a brüsszeli politikus azt mondja, hogy a légitársaság nem figyel oda az utasaira, az szerintem nem így van, mert az alapvetően politika által vezényelt kiszolgáló infrastruktúra nem tudja megoldani a feladatait.

Ahhoz pedig, hogy a kormányinfón Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter fogyasztóvédelmi büntetéssel fenyegetett, azt fűzte hozzá:

Attól még, hogy valaki a kormány nevében beszél, nem biztos, hogy ő az igazság szószólója. Az ilyen nyilatkozatok alapismeretek hiányában sülnek el időnként.

A magyar légiirányítást dicsérte Váradi József, szerinte az egyik legjobban működő Európában, de a Budapest Airport az elmúlt években nagyon alábecsülte a várható növekedést, és nem megfelelő mértékben fejlesztették az infrastruktúráját. Sokat kell várni a biztonsági átvilágításnál és helyhiány van a beszállításnál.

[M]ára lényegében három utasból kettő diszkont légitársasággal utazik, innentől ez a mainstream. És ezt azért nem volt lehetetlen előre látni, miután ez egy európai trend, ott meg különösen, ahol eltűnik a nemzeti légitársaság. Az infrastruktúra mégis arra épült, hogy döntően a hagyományos légitársaságokat szolgálja ki és csak kis részben nagyon alacsony minőségi szint mellett a diszkontokat.

Kiemelt kép: MTI/Koszticsák Szilárd

[Eredeti](#)

(24.hu, 2019. június 25., kedd)

Az Agrárminisztérium megtiltotta az állatszállítást olyan járművekkel, amelyek nem rendelkeznek klíma berendezéssel

A nagy hőség miatt az Agrárminisztérium megtiltotta az állatszállítást olyan járművekkel, amelyek nem rendelkeznek klíma berendezéssel. A Nemzeti Élelmiszerlánc Biztonsági Hivatal közleménye szerint a megyei kormányhivatalok a nyár folyamán az úgynevezett mélységi ellenőrzések keretében megkülönböztetett figyelmet fordítanak majd a hosszú távú állatszállítványok vizsgálatára. Ez egyebek mellett azt is jelenti, hogy amennyiben az ellenőrzött jármű rakterében a hőmérséklet meghaladja a jogszabály által meghatározott maximum 30 +5 Celsius fokot, a járművet a legközelebbi pihentető állomásra irányítják.

[Eredeti](#)

(Katolikus Rádió, 2019. június 25., kedd, 08 óra)

Devizahiteles ügyek: a Kúria mondott is valamit, meg nem is

A Kúria, devizahitelesekkel érintő állásfoglalása olyan, hogy „mondott is valamit, meg nem is” - mondta el a hitelsikerek.hu szakértője az ATV Start című műsorban. Erdősi Éva szerint érdemben a Kúria javaslatai sem jelenthetnek megoldást, az ügyfelek akkor járnának jól, ha a bíróságok a 2014-es uniós fogyasztóvédelmi irányelv szerint járnának el.

(Képünk illusztráció)

Bár a Kúria Konzultációs Testülete korábban kimondta, hogy amennyiben a bankok bizonyíthatóan nem tájékoztatták kellőképpen a devizahiteles ügyfeleiket a hitelkonstrukciók árfolyamkockázatáról, a megkötött szerződések érvényüket veszíthetik, a Konzultációs Testület - a Kúria múlt heti közleménye szerint - mégis arra jutott, hogy a hitelszerződéseket ebben az esetben sem kell érvényteleníteni. A bíróságok számára az irányadó állásfoglalás szerint két út van a hitelesek kárára történt érdeksérelem kiküszöbölésére.

Ezzel kapcsolatban a hitelsikerek.hu szakértője azt mondta az ATV Start című műsorban, hogy a Kúria állásfoglalása nem kötelező érvényű a bíróságokra, tehát „mondott is valamit, meg nem is”. A Kúria szerint - ismertette Erdősi Éva - ha bizonyosságot nyer az, hogy a bankok nem tisztességesen tájékoztatták az ügyfelet az árfolyam kockázatáról, akkor két lehetőség van ennek elszámolására.

Onnantól kezdve, ha például a bíróság kimondja, hogy semmis egy szerződés - a fenti okok miatt -, akkor a Kúria szerint jellemzően több út áll az ügyfelek előtt.

Ha nincs árfolyamkockázat, akkor forintszerződésről beszélhetünk és akkor a piaci kamatnak megfelelő forintkamatot kell számolni, ami akkor magasabb volt, mint a devizakamat. Ezzel kapcsolatban viszont sok a kérdés, a Kúria most mégis azt mondta ki, hogy a kamatot ki kell cserélni, de azt sem tudhatjuk, hogy ezt milyen időközönként kell átárazni.

A hitelszakértő egy példán érzékeltette, hogy ez a tipikus „nesze semmi, fogd meg jól helyzete”, ugyanis mindent megteszünk azért, hogy olyan helyzetet alakítsunk ki, ami a mostani állapothoz közelít. Az első megoldást szerinte „mindenki vegye le a polcról”. Majd emlékeztetett: az uniós ítéletek is kimondják, ha valami tisztességtelen, akkor nincs árfolyamkockázat. Mint mondta, ha az ügyfél tudta, hogy van, csak a mértékét nem tudta, akkor pedig a 2014-es uniós fogyasztóvédelmi irányelv szerint kellene eljárni, ha ez ugyanis nincs benne, akkor 20% az ő kockázata, amit a teljesből vállalni kell, a többi pedig a banké. Erdősi azt mondta, hogy a Kúria alapvetően kötelezheti a bíróságokat, de szerinte érzékelik, hogy amiket lefejtettek, azok nem mind valóságok.

Két megoldást ajánl a Kúria a bíróságoknak devizahiteles ügyekben
atv.hu

[Eredeti](#)

(atv.hu, 2019. június 25., kedd)

Így járta meg a kuponos utazó: rossz vége lett a spórolásnak

Nem árt vigyázni!..

Egy olvasónk kereste meg a Pénzcentrumot a problémával, miszerint egy szálláskuponokat kínáló oldalon vásárolt vouchere érvénytelen, a szállást nem foglalhatja el, a pénzét pedig a mai napig nem kapta vissza. "Egy kuponos oldalon két napos szállást vásároltam 34 900 forintért, leírnám hogyan vertek át vele. 2019.06.13-án az utalvány megvásárlása után, a visszaigazoló emailben leírtak szerint időben voucherre váltottam azt. Beváltás után telefonon kerestek az Egy-kontinens Kft-től, és azt a tájékoztatást kaptam, hogy a beváltott vouchert nem tudom felhasználni, mivel a kuponos oldal üzemeltetője tartozik nekik, kérem vissza a kifizetett utalvány árát. A kuponos oldalnak küldött emailre nem érkezett válasz, és honlapon jelenleg is megvásárolható az említett utalvány. Alapvetően a kuponos megoldást azért választottam mert nem volt fix az utazás dátuma és később akartam eldönteni. (Ez is egy selling pointja a kuponos utazásoknak)." Bogozd ki! Levele után mi is kapcsolatba próbáltunk lépni az említett két céggel, de csupán egyiknél, az Egy-kontinens Kft-nél jártunk sikerrel. Träger Tamás Ferenc ügyvezető igazgató az alábbiakat küldte el szerkesztőségünknek: "F. Úr a szallodakuponok.hu oldalon meghirdetett ajánlatunkat megrendelte, azt elméletileg ki is fizette az oldalon, ám ezt nem nekünk tette, hanem az oldal üzemeltetőjének. Jelzem, ez minden oldalnál így van, így a jutalékukat előre megkapják, és nem utólag kell nekik (tőlünk, akik a csomagot hirdetjük) visszaigényelni. Az említett oldalon megvett csomagról igazolást kap, amellyel nálunk kell jelentkeznie a vásárlónak. Ez online történik, és mi ezek után mi ellenőrizzük a kérés valóságát. Minden partnernek van online partner felülete, amely alapján ellenőrizhető, hogy a vásárlás megtörtént-e, ebben az esetben is ezt történt, de az oldal nem működött, ezért kollegánk felkereste az üzemeltetőt telefonon, nem járt sikerrel. Ekkor derült ki, hogy már az előző havi elszámolásra sem reagáltak, így azt a döntést hoztuk, hogy ameddig nem jelentkezik a cég képviselője, nem állítunk ki vouchereket a részükre. Erről tájékoztattuk az ügyfelet is, és kértük, hogy forduljon a megfelelő hivatalhoz, a Fogyasztóvédelemhez, hogy a kialakult helyzetet a megfelelő szerv kezelje. A kuponoldalon nincsenek feltüntetve a partnerek, így ellenőrizhetetlen a vásárló számára, hogy ki a szolgáltató, vagy melyik cég a közvetítő, ezért azt tanácsoljuk, hogy kerüljék az oldalt, és használják a megbízható nagy portálokat, akik hosszú évek óta a piacon vannak. Mi a jövőben egyetlen kérést sem fogadunk az adott oldalról, így kérjük az ügyfeleket, hogy egyetlen ajánlatot se vásároljanak. Ám mivel közben kiderült, hogy van már olyan ügyfél, aki rendelkezik ilyen voucherrel, és már a szállást is igénybe vette, ezért lehetséges, hogy F. Úr vásárlását is vissza fogjuk igazolni, mert már csak Ő van a rendszerünkben várakozó ügyfélként." Ide fordulhatsz! Kuponos vásárlások esetén a legfontosabb tudnivaló, hogy a kuponos oldalak a termékeket/szolgáltatásokat csak közvetítik, nem értékesítik azokat, így vásárlás esetén nem a kuponos oldal és a vevő között jön létre a szerződés, hanem a terméket ténylegesen eladó, vagy a szolgáltatást ténylegesen nyújtó cég és a vevő között - olvasható a Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetségének korábbi közleményében. A kuponos vásárlás lényege, hogy a fogyasztó egy kupont vásárol rendszerint interneten egy kereskedőtől, amely arra jogosítja őt, hogy egy másik vállalkozás termékét vagy szolgáltatását jelentős kedvezménnyel vegye igénybe vagy vásárolja meg. A széleskörű kínálat között például olyan népszerű szolgáltatások szerepelnek, mint a kedvezményes szállodai wellness hétvége, az egészséggel összefüggő vagy szépségápolási szolgáltatások, illetve egyéb szabadidős tevékenység. Több esetben azonban nem teljesül e cégek ígérete, a fogyasztók kárt szenvednek és falba ütköznek, amikor jogaikat érvényesíteni akarják. Ha pedig a panaszos magával a kedvezményes árú

szolgáltatást vagy terméket nyújtó vállalkozással szemben fordul jogai érvényesítéséért, úgy ez esetben panasza rendszerint a szerződéses kapcsolat hiányára való hivatkozással kerül elutasításra, ezzel pedig a kör bezárult. A FEOSZ azt javasolja, hogy körültekintően járjunk el, mielőtt szerződést kötnénk az adott kuponos akciókat értékesítő vállalkozással, és részletesen olvassuk át annak szerződési feltételeit. Ezekből ugyanis megtudhatjuk, hogy például vállal-e bármilyen garanciát a harmadik fél hibás teljesítése esetére a kuponos szolgáltató avagy sem, illetve milyen mértékben korlátozza felelősségét. A tudatos fogyasztói magatartással tehát nagyobb eséllyel előzhetjük meg a későbbi kellemetlen meglepetéseket. Ezzel függ össze az is, hogy ha például kedvezményes áron szeretnénk nyaralni valahol, először az utazásszervező- és utazásközvetítő irodák ajánlatait böngésszük át: az engedéllyel rendelkező utazási vállalkozások esetében ugyanis részletesen meghatározásra került azok felelőssége hibás teljesítés ellen, emellett jogszabályban biztosított vagyoni biztosítékkal rendelkeznek. Korántsem biztos, hogy ez igaz azokra a vállalkozásokra is, amelyek szolgáltatásaihoz kedvezményes áron való hozzájutását egyes kuponos cégek hirdetik. A fogyasztók ezt könnyen ellenőrizhetik a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal internetes honlapján, ahol az engedéllyel rendelkező utazási vállalkozások listája mellett megtalálják azon utazásszervezők és utazásközvetítők jegyzékét, amelyek jogerősen egy évre eltiltásra kerültek a tevékenység folytatásától. Amennyiben tehát a kupon tárgya kedvezményes áron nyújtott utazási szolgáltatás és a rajta feltüntetett vállalkozás nem szerepel az engedéllyel rendelkező szolgáltatók listájában, ez esetben ne kössünk vele szerződést - javasolják a fogyasztóvédők.

[Eredeti](#)

(penzcentrum.hu, 2019. június 25., kedd)

Élelmiszerek szavatossági ideje

Gyakran előfordul velünk, hogy aggódva nézzük a boltban vagy éppen otthon a hűtőszekrénynél az élelmiszerek lejáratási idejét, azt vizsgálva, hogy vajon még fogyasztható-e. Egy amerikai férfi egy évig egy sajátos kísérletbe fogott: csak lejárt szavatosságú élelmiszereket evett. Semmi baja nem lett ettől az akciótól, úgyhogy érdemes elgondolkodnunk azon, hogy miként adják a lejáratási időket a gyártók, és hogy ez az élelmiszer fogyaszthatóságával van-e kapcsolatban, vagy azzal, hogy termelni márpedig kell és a lejárt helyett a frisset kell a polcra tenni, merthogy a cégnek is meg kell élnie valamiből. A telefonnál Dömölki Livia, az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület élelmiszer-szakértője és Kasza Gyula, a Nébih kockázatmegelőzési és oktatási osztályának és a Maradék nélkül program vezetője. Címkék: fogyaszthatósági idő, minőség-megőrzési idő, ásványvíz, jelzés, íz, visszafagyasztás.

[Eredeti](#)

(Kossuth Rádió - Napközben, 2019. június 26., szerda, 10 óra)

Az áruházak is módosítanák a vasárnapi nyitvatartást

Megkezdődtek az érdemi egyeztetések az üzletek önszabályozásáról, amelyet továbbra is a legmagasabb szintű konzultációs fórumon tartanak napirenden.

Míg a vásárlókat is megosztó, a vasárnapi munkavégzést tiltó törvény 2015-ös bevezetése, illetve egy évvel későbbi visszavonása idején parázs viták zajlottak az áruházi dolgozók és a boltláncok, plázák képviselői között, tegnap óriási áttörés következett be az ágazatban, amikor a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fórumának (vkf) ülésén egységes álláspont született a nyitvatartás változtatásának szükségességéről a hét utolsó napján. A vkf-en a munkaadói oldalt képviselő Áfeosz-COOP Szövetség, a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége, továbbá a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége egyhangúlag támogatták azt a munkavállalói oldalról nemrégiben felvetett javaslatot, amely szerint a kiskereskedők a jövőben önszabályozó módon korlátoznák esti nyitvatartásukat vasárnaponként. Erről érdemi tárgyalások kezdődnek a magyar és külföldi áruházláncokat, önálló kis boltokat, szaküzleteket jegyző szakmai szervezeteknél. A javaslat nyomán még az idén változhat a jelenlegi gyakorlat - értesült a Magyar Nemzet. A Munkástanácsok Országos Szövetsége, illetve egyik tagja, a Kereskedelmi Dolgozók Független Szakszervezete által a munkaerőhiány megoldására felvetett kezdeményezésben a Liga Szakszervezetek, illetve a Magyar Szakszervezeti Szövetség is teljeskörűen együttműködik a munkavállalói oldalon. - A lakosságot is bevonó ágazati összefogással, körültekintő egyeztetéseket követően a jövőben a piaci önszabályozás alapján módosulhatnak Magyarországon a hétfégi vásárlás körülményei - jelentette ki lapunknak Palkovics Imre, a Munkástanácsok elnöke. Értékelése szerint a vasárnapi rövidítésről szóló javaslatot az ülésen nagyon pozitívan fogadták a munkáltatók szervezetei, így eldőlt, hogy a vkf hivatalosan is napirendre veszi a kérdést, amelyről mostantól a közös megegyezésig érdemi tárgyalásokat folytatnak. A végső, minden érintett számára optimális megoldás következtében a várakozások szerint enyhülhet a munkaerőhiány miatti nyomás a kereskedelmi cégeken és a bolti alkalmazottakon, akik gazdaságosabb munkaszervezéssel hamarabb letehetik a munkát vasárnaponként. - A legfontosabb közös célunk, hogy a vásárlók számára is kedvező megállapodás szülessen. Ennek érdekében a XXI. Század Intézettel már zajlanak az egyeztetések egy, a lakosságot és a piacot reprezentatív módon vizsgáló felmérésről, amelynek eredménye érdemben befolyásolja majd a vkf-tárgyalások kimenetelét - mondta Palkovics Imre. Kiemelte: a tegnapi ülésen Bodó Sándor foglalkoztatáspolitikai államtitkár nyomatékosította, hogy a kormánynak nincs jogalkotási szándéka a vasárnapi nyitvatartás kapcsán, az teljes mértékben a piacon és a lakosságon múlik. A távolságtartást a téma kényességére tekintettel tiszteletben tartják az érintettek - fogalmazott Palkovics Imre, hozzátéve: felmerülhet, hogy a későbbiekben a vkf-en kívül a Nemzeti Gazdasági Társadalmi Tanács is megvitatja a kérdést, amelynek a kormány nem tagja, de például a vásárlót közvetlenül képviselő fogyasztóvédelem igen. Jelentősen megnöttek a bolti bérek, emiatt a munkavállalók már nem feltétlenül akarnak túlórázni, inkább a családjukkal töltik a hétvégét, ráadásul a vevők részéről sincs akkora érdeklődés a késő esti vasárnapi vásárlási lehetőség iránt. A délutáni, esti műszakokban drágább lett a munkaerő, nem gazdaságos hosszú nyitvatartással működtetni az üzleteket. Ezért is döntöttek úgy a vkf munkaadói szövetségei, hogy tárgyalásokat kezdenek a változtatásról - közölte a Magyar Nemzettel Zs. Szőke Zoltán, az Áfeosz-COOP Szövetség elnöke. Mint mondta, a kereskedelemben jelen lévő munkaerőhiány orvoslását célzó önszabályozó megállapodásnak ugyanakkor kizárólag akkor van értelme, ha azt valamennyi piaci szereplő, de főként a vásárló is támogatja. - Ha egyezség

születik, tagvállalataink biztosan betartják majd az önként vállalt, rövidített nyitvatartást - mondta a munkáltatói szövetség vezetője.

[Eredeti](#)

(magyar nemzet.hu, 2019. június 26., szerda)

A méhészeknek jelenteniük kell a pusztulást

Az Agrárminisztérium (AM) a hatékony és szakszerű kivizsgálás érdekében arra kérte a méhészeket, hogy haladéktalanul jelentsék a méhelhullást a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalnál (Nébih). Az AM szerdai közleménye szerint a gyors bejelentés fontos annak érdekében, hogy a szakemberek megtehessék a szükséges intézkedéseket. A helyszíni szemle és a mielőbbi laboratóriumi vizsgálatok alapján ugyanis nagyobb eséllyel tárható fel, mi okozta az állatok pusztulását.

A bejelentési kötelezettséget törvény is előírja az állattartóknak. A szaktárca tapasztalatai szerint azonban az elmúlt években csupán a méhpusztulási esetek töredékéről tájékoztatták a hatóságokat. A vizsgálati eredmények hosszú távon hozzájárulnak ahhoz, hogy minden szükséges intézkedést megtehessenek a méhek védelme érdekében - tették hozzá. A növénytermesztés során elengedhetetlen az okszerű növényvédőszer- használat és az előírásoknak megfelelő technológia alkalmazása. A szabályos felhasználás biztonságos és nem okozhat méhmérgezést. Ha azonban a növényvédő szer kijuttatása méhelhulláshoz vezet, a méhészeknek azt is haladéktalanul jelenteniük kell az élelmiszerláncfelügyeleti hatóságoknál.

[Eredeti](#)

(Világgazdaság, 2019. június 27., csütörtök, 5. oldal)

Nyári csúcs Ferihegyen

LÉGIPIAC | A vállalkozások a minimálisra lövik be a saját erőforrásaikat, így a csúcsidőszakokban komoly fennakadások mutatkoznak néhány szolgáltatásban.

A nyár jellemzően a hazai légi forgalomban is sűrűbb. A kapacitások észszerűbb kihasználására a társaságok már jó előre felkészültek. Legutóbb a Wizz Air jelentette be, hogy korai utasfelvételi pontot nyit a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtéren, így akik három órával korábban érkeznek, gyorsan becsekkolhatnak a pultnál.

A cégnek azonban nagyobb fejfájást okozhat, hogy a múlt héten Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter a kormányinfón bejelentette, hogy fogyasztóvédelmi eljárás indul a magyar háttérű légitársaság utóbbi (múlt szerdai) akciója miatt. Ekkor vagy nem szálltak fel járatok, vagy az úti céltól messze tették le az utasokat, az utóbbiak szerint mindezt megfelelő tájékoztatás nélkül.

BAKIK

Ebből a szempontból a Wizz Airre rájár a rúd. Egy korábbi incidens miatt tizenötmilliós bírságot szabott ki rá Budapest Főváros Kormányhivatala, mert a Dubajból érkező utasokat csak a budapesti leszálláskor tájékoztatták, hogy a poggyászok egy része nem került fel a járatra.

A múlt heti kavarodás nem kizárólag a cég hibája lehet, ugyanis szerdán a Liszt Ferenc repülőtér kifutója (az egyetlen használható) megsérült, és több órán keresztül nem indított, illetve fogadott járatokat a komplexum.

A nyári csúcsgalomban ilyen helyzetek a tapasztalatok szerint többször is előfordulhatnak, a kommunikáció pedig nem erőssége a diszkontjáratoknak. A Wizz Air egyébként az idén nagyjából hatmillió magyar utassal számol, java részük a nyári hónapokban utazik a céggel.

ÚJ GÉPEK

A teljes utasforgalmat tekintve a vállalat őrzi Közép- és Kelet-Európa vezető diszkont-légitársasága pozícióját. A cég a jelek szerint a brexitre is felkészült, van működési engedélye Nagy-Britanniában, vagyis a britek kilépése nem okoz üzletviteli zavart. Kérdés persze, hogy a szigetországba tartó kevesebb utas hogyan befolyásolja majd a pénzügyi eredményét. A légitársaság tavaly a Figyelő Top200 listáján a kilencedik volt, és várhatóan az idén is hasonló helyet tölt majd be. A múlt esztendőben 672 milliárd forintos forgalmat ért el, jóllehet a harmadik negyedéve nem volt a legerősebb. Ettől függetlenül a hetekben Párizsban bejelentették, hogy a szakmai befektetőjük, az Indigo Partners húsz újabb Airbus gépet telepít hozzájuk, ami jelentős kapacitásnövekedést eredményez.

Tavaly nagyon pörgött a légiutas-forgalom. Az éves pénzügyi beszámoló szerint 11,61 milliárd forintos bővüléssel 95,51 milliárdos forgalommal zárt a Budapest Airport Zrt., az adózott eredmény pedig bőven 24 milliárd forint felett volt.

A MINŐSÉG FELÉ

A többi földi szolgáltatást nyújtó cég is jól profitált a megnövekedett utasforgalomból, így nem véletlen, hogy a kormányzat egyre inkább arra tereli a vállalatokat, hogy nyújtsanak minél magasabb szintű szolgáltatást a légi közlekedésben. Ugyanis a vállalkozások a saját erőforrásaikat gyakran a minimálisra lövik be, így a csúcsidőszakokban komoly fennakadások mutatkoznak néhány szolgáltatásban. Ez pedig a csomagkezelésben, a gépek indításában és a repülőtéri várakozások terén is komoly problémákat okoz.

A wizzair egyik Airbus A-321-es gépe a 2016-os Budapest Air show-n. a több mint száz darabból álló flottája a következő években két és félszeresére bővíülhet

H. GY.

[Eredeti](#)

(Figyelő, 2019. június 27., csütörtök, 13. oldal)

Vérszívók

Szúnyoginvázió Magyarországon

A szúnyogirtás ugyan nem bomba üzlet, de elég méretes ahhoz, hogy "bizonyos szempontok" érvényesüljenek a tendereken.

A patkánykrízis után nyakunkon a szúnyoginvázió, s ezúttal nem korlátozódik a vízpartokra, a falvakban és a városokban élők is egy emberként panaszkodnak miatta. A hideg és csapadékos május, a folyókon levonuló árhullám, az utánuk visszamaradó ártéri tocsogók, sok millió pocsolya, de az udvarokon szertehagyott gumiabroncs, vízzel teli városi kátyúk is mind kitűnő lehetőséget teremtenek a szúnyogoknak a szaporodásra. Mindezt tetézte a szokatlan hőséggel beköszöntő június. A szúnyoginvázió országos problémává terebélyesedett, s az emberek hiába kémelelték az eget a szúnyogirtást végző repülőgépek után.

A hőség idejére a légi permetezések többségét le kellett állítani, mivel a nagy melegben a szúnyogok a kései órákig megbújnak a növényzetben, a repülési szabályok viszont az éjszakai munkavégzést nem engedik meg - mondta a Magyar Narancsnak Mukics Dániel tűzoltó őrnagy, a központi szúnyoggyérítéssel megbízott BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság szóvivője. Az idei programot a szokásokhoz híven április végén kezdték, de ez most kevés. Normál ügymenetben a permetezés helyszínét egy-másfél héttel korábban határozzák meg attól függően, hogy az ország mely területén a legnagyobb a szúnyogártalom. Ennek mértékét rovarszakértők határozzák meg, és ők ellenőrzik a gyérítéssel elért hatást is.

A szúnyogirtást 2013-ban vette át a katasztrófavédelem. A Dunán levonuló hatalmas árhullám ugyanis a jelenlegihez hasonlatos szúnyoginváziót idézett elő, a kormány pedig arra jutott, hogy a korábban idegenforgalmi kérdésként kezelt - és a Magyar Turizmus Zrt. felügyelete alá tartozó (az önkormányzatok által megrendelt, és az állami szervezet által támogatott) - szúnyogirtást az árvízi védekezéshez hasonlóan a katasztrófavédelem feladatai közé utalja. Mukics Dániel szerint az egységes védekezés költséghatékonyabb, hiszen nagy tételben kedvezőbb áron szerezhetők be a védekezéshez szükséges eszközök, s maga a tevékenység is összehangoltabbá válik. Az önkormányzatok persze saját forrásból a központi programtól függetlenül is rendelhetnek szúnyoggyérítést, amire többnyire szükség is van.

Akik gyérítenek

A katasztrófavédelemnek azonban nincs erre saját csapata, így a szúnyogtenyészetek felderítését, illetve a gyérítést is külső cégekkel végezteti. A vállalkozásokat a jogszabályi előírások szerint közbeszerzési pályázatokon választják ki. A rovarszakértői monitorozó csapatot a kezdetektől ugyanaz a páros alkotja: a Pannónia Központ Kft. - élén egy ex-Fidesz-KDNP-s országgyűlési képviselővel, Sáringer-Kenyeres Tamással, aki jelenleg a vidéki önkormányzatok és szervezetek munkáját tanácsokkal segítő Magyar Nemzeti Vidék Hálózat elnöke -, valamint a Bio-Kalibra Környezetvédelmi Szolgáltató Bt., amelynek kültagja az a Ring Péterné, aki évekig vezette a fővárosi kormányhivatal kémiai biztonsági osztályát, s ott jelenleg is szakértő. A Bio-Kalibra Bt.-nél dolgozott korábban Fekete Gábor is, aki az egyik legnagyobb hazai irtószergyártó és -forgalmazó cég, a Corax üzletág-igazgatója.

Az állami szúnyoggyérítést végző cégeket 2014-ben, 2015-ben és 2016-ban is meghívásos eljárás keretében választották ki. Az ajánlatkérő katasztrófavédelem mindhárom esetben "előre nem látható okból előállt sürgősséggel" indokolta a nyílt verseny hiányát. A csípőszúnyogok megjelenése tehát minden évben meglepetés, ezért gyorsan kell meghívni néhány céget az eljárásba. E tendereket nagyjából ugyanazok nyerik: első alkalommal a Szemp Air Kft., a Corax-Bioner Kft. és a Rovért Kft. alkotta konzorcium, a következő évben a Coraxot váltotta az MNC Service Kft., a többiek ugyanazok voltak. Az MNC-t a tender évében alapította Fekete Gábor, aki, mint említettük, jó ideje a Corax-Bioner Zrt. (jogelődje a Corax Kft.) biocid-üzletágának vezetője. Ez a cég a kémiai és biológiai szúnyoggyérítéshez szükséges szerek egyik legnagyobb hazai forgalmazója. 2016-ban a szerencsés körbe került a

Szatymaz Repülőtér Kft. is. Ennek vezetője Szabó Ákos, akinek testvére a korábbi győztes Szemp Air Kft. nagyobb részét birtokló és a céget vezető Szabó Péter, aki szintén tulajdonos a Szatymaz Kft.-ben. Az első három évben az elvárt 720-820 hektár kémiai és biológiai kezelését nettó 1,1-1,2 milliárd forintért vállalták.

2017-ben a katasztrófavédelem nyílt tendert hirdetett, ám ez még kisebb versenyt hozott, mint a korábbi meghívásos pályázat. Egyedül a régi csapat (mínusz Szemp Air) jelentkezett be, holott a katasztrófavédelem a korábbiakkal ellentétben nem egy évre, hanem három évre kívánt megbízást adni a győztesnek.

A Szatymaz-Rovért-MNC Service triász nettó 3,93 milliárdot kért a munkáért, ami három évre leosztva is mintegy évi 200 millióval haladja meg a korábbi árat. A katasztrófavédelem részben azzal indokolja a hosszabb szerződést, hogy ez költséghatékonyabb. A másik ok a gyorsaság: ha nem kell évente közbeszerzéssel bajlódni, akkor időben kezdődhet a védekezés, és a program június eleje helyett április végén indul.

E tendereken tehát nagyjából mindig ugyanaz a kör tarol. Sőt, a fővárosi önkormányzat 2012-ben kiírt, öt évre szóló csípőszúnyog-gyérítési tenderét ugyancsak a Corax-Bioner Zrt. nyerte a Rovért és az RSZ-Coop cégekkel konzorciumban. A tavalyi - szintén ötéves - pályázatot pedig a Rovért, bár alvállalkozóként maga mellé vette az RSZ-Coopot. (A Corax és a Szemp Air kiszállására később még visszatérünk.) A szerződés értéke nagyságrendekkel kisebb a belügyminisztériumi szerződésnél: az első ötéves etapra 160 milliót kértek, a másodikra 187,5 milliót.

A szúnyogpiac

A magyarországi "szúnyogbiznisz" nagyságát 4-5 milliárdosra becsülik. A piacon ténykedő cégek és vállalkozók számáról 2003 óta nincsenek pontos adatok, akkor ugyanis "a közegészségügyi szolgáltatást nyújtó kártevőirtókat" besorolták az egyéb takarító tevékenység alá. Az utóbbiba pedig több mint 80 ezren tartoznak. A gázmesterek, illetve kártevőirtó cégek ennek legfeljebb az 1 százalékát teszik ki, de a többségük egyéni vállalkozó. A saját járművekkal, gépekkel és szakemberekkel rendelkező, kisebb-nagyobb földi szúnyogirtást végző vállalkozások száma 40 körülire tehető, ennyien lehetnek a légi gyérítést végzők is - magyarázza Vranesics Csaba, a kártevőirtókat tömörítő Magyar Egészségügyi Gázmesterek Egyesületének (MEGE) elnöke, aki szerint a szúnyogirtás jövedelmező, de nem nagy üzlet. A kémiai irtásért hektáronként és attól függően, hogy földi vagy légi irtásról van szó, 1300-1900 forintot fizetnek, ebből 700-800 forintot kapásból elvisz a permetlé ára. A megmaradt összegből kell fizetni a járművek fenntartását és a szakemberek bérét, ami, szakképzett munkaerőről és javarészt éjszakai munkavégzésről lévén szó, elég tetemes. Most ugyan felpörgött az üzlet, az önkormányzati választások előtt olyan települések is rendelnek szúnyoggyérítést, amelyek azelőtt soha. A biológiai irtás sokkal drágább, mert speciális tudást, járműveket igényel; a hektáronkénti vállalási ár 5000 forint feletti, nem csoda, hogy ilyenre jóval kevesebb a megrendelés. Vranesics szerint nincs valódi piaci verseny, ahhoz túlságosan kevesen vannak a nagyobb megrendelést is teljesíteni képes cégek.

De úgy látszik, Magyarországon egyetlen piaci szegmens sem lehet elég kicsi ahhoz, hogy ne vetüljön árnyék rá. A szúnyogirtás államosításáról szóló kormánydöntést Bakondi György, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság akkori vezetője jelentette be. Bakondi korábban az általa éppen nyertesként kihirdetett konzorcium egyik tagját, a Corax-Bioner Biotechnológiai Zrt.-t képviselte több perben is a Darázs Ügyvédi Iroda tagjaként. (A Magyar Narancs akkoriban azt is megírta, hogy a cégnél az immár büntetett előéletű, volt szocialista képviselő, Zuschlag János is megfordult tanácsadóként. Később belekeveredtek egy áfacsalási ügybe, bár a cégtulajdonos Nagy Imre - a KISZ utolsó főtitkára, majd Eger szocialista polgármestere - tagadta, hogy közük lett volna a dologhoz.)

Szakmai berkekben úgy vélték, hogy a szúnyogirtás központosítása valójában szentesítette azt a helyzetet, ami miatt a versenyhivatal korábban vizsgálatot indított. A hatóság többéves eljárás után arra jutott, hogy a szúnyogirtási piac meghatározó szereplői versenykorlátozó megállapodásokat kötöttek egymással mind a szúnyogirtó koncentrátum és irtószer gyártása, forgalmazása, mind az irtás és a gyérités terén. A GVH szerint a Bayer vállalatcsoport és a Corax akciójának célja részben a versenytárs Bábolna Bio kiszorítása volt. A megállapodásba később bevonták más cégek mellett a Szemp Air Kft.-t is. A GVH végül hét vállalkozással szemben összesen 80 millió forint bírságot szabott ki - ezért adhatta át a helyét a Corax és a Szemp Air más baráti cégeknek. A szúnyogirtó cégek közötti harc jele volt a MEGE színrelépése is. A szervezetet 2002-ben alakították meg a Magyar Kártevőirtók Országos Szövetségéből (Makosz) kilépő gázmesterek és kisebb cégek. Az összekülönbözés oka a Bábolna hegemoniája volt: a Makosz alapítója és mindmáig elnöke ugyanis Bajomi Dániel, a Bábolna vezetője és résztulajdonosa. A Bábolna "egyeduralma ellen" fellázadó kisebb cégek azóta egyre nagyobb szeletet hasítanak ki a tortából. A hazai szúnyogirtási piac legnagyobb tendereit rendre az ehhez a körhöz tartozó cégek nyerik.

Módszerek

Még ennél is komolyabb kifogás a hazai védekezéssel szemben a kémiai módszer csaknem kizárólagos használata. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma a Magyar Ökotoxikológiai Társaság elnökének lényegében beismerte, hogy a védekezést a cégérdekek vezérik, mondván, a "jogi, hatósági kontroll nem irányulhat arra, hogy a forgalmazói szándék - külföldi és magyar gyártókat is beleértve - befolyásoló hatását kiiktassuk, és ez egyértelműen a deltametrin hatóanyagú készítmények dominanciáját jelenti". Ez azért különösen szomorú, mert a deltametrin rendkívül mérgező a vízi élőlényekre, ökológiai rendszerekre, más rovarokra, és az sem kizárt, hogy az emberi szervezetet is károsíthatja. Az állami forrásból finanszírozott szúnyoggyérités mégis a deltametrin hatóanyagú szerek szétpermetezését preferálja a biológiai módszerekkel szemben. A katasztrófavédelemnek rendszeresen szakértőként dolgozó Fekete Gábor, a deltametrin tartalmú szúnyogirtót, a Coratrint forgalmazó Corax-Bioner Zrt. üzletág-igazgatója a Magyar Nemzetnek azt mondta, hogy szó sincs összeférhetlenségről, hiszen biológiai lárvairtó szert is forgalmaznak, de a deltametrinre van nagyobb igény. "A katasztrófavédelem első lépésként mindig beveti a biológiai módszert, de ez kevésbé látványos, mint a kifejlett szúnyogok permetezése. Ráadásul a biológiai irtásra nincs mindig lehetőség. A folyók áradása vagy esős időszak után milliósámra keletkeznek pocsolyák olyan területeken, amelyek nem közelíthetők meg, vagy magántelken találhatóak" - állítja Mukics Dániel, aki szerint az irtószer a kijuttatott mennyiségben emberekre, meleg vérvű állatokra teljesen ártalmatlan, az csak több ezerszeres dózisban fejtene ki negatív hatást, a szabadban pedig néhány órán belül lebomlik.

Az MTA több kutatóműhelye tavaly közös állásfoglalást adott ki e tárgyban. Mint írják, a klímaváltozás miatt számos új betegségterjesztő szúnyogfaj telepedett meg Európában. Az általuk behurcolt vírusok (Chikungunya, Dengue) már járványokat is okoztak a kontinensen. A nyugat-nílusi láz Magyarországon is megjelent, sőt további rendkívül kockázatos vírusok (például az Usutu-vírus) felbukkanását is kimutatták. A helyi szúnyogállomány is fogékony ezekre, így reálissá vált új, a korábbiaknál súlyosabb járványok kialakulásának veszélye. Éppen ezért javasolják a hazai csípőszúnyogok országos monitorozásának megszervezését, a begyűjtött egyedek folyamatos vizsgálatát, valamint a gyéritési gyakorlat modernizálását, a deltametrin használatának jelentős mértékű csökkentését, mivel a szigorúan specifikus, szúnyoglárvát irtó biológiai szerekkel célirányosabb védekezés érhető el, egyúttal a nem célszervezetek károsítása is sokkal csekélyebb mértékű. Arra is felhívják a figyelmet, hogy Európa más országaiban már a biológiai gyérités került előtérbe.

A fővárosi irtásért felelős Rovért most semmivel nem permetez többször, mint tavaly. Risinger Mátyás ugyanis nem tartja jó ötletnek a lakosság további terhelését kémiai szerekkel. Biológiai irtást is végeznek, de ez sokkal többbe kerül és igen bonyolult. A biológiai védekezés elterjedéséhez szerinte a hazai gyártó- és irtócégeknek teljesen át kellene alakítani, le kellene cserélni a gépparkot és a szakembereket is. Ez pedig nagyon költséges.

Szegeden viszont már tíz éve alkalmazzák a biológiai módszert. A Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft. szakemberei a város 21 pontján mérik hetente a csípésszámot, és meg is állapítják a befogott egyedek fajtát. Meghatározták a csípőszúnyogok keltetőit, és célzottan, még lárvakorukban pusztítják el ezeket. Ezt csak ritkán, mint például a mostani árvíz utáni időszakban kell kémiai légi irtással kiegészíteni - magyarázza a cég vezetője, Makrai László. Ilyenkor is lehetne egyébként biológiai módszerrel, jéggranulátumokba zárt, fehérjealapú hatóanyaggal gyéríteni, de ezt a szert Magyarországon nem forgalmazzák. A cég korábban Culinex szúnyogirtó tablettát is osztogatott a lakosságnak, ezt a szert a kerti vizekbe kellett beledobni, de közben lejárt az engedélye, és egy gyártónak sem éri meg újra lefuttatni az engedélyeztetését. A biológiai irtásra a város évi 30 milliót költ, miközben egyetlen légi permetezés 11 millióba kerül. De utóbbi az egyszerűbb. Sokszor az emberek már attól megnyugszanak, hogy látják a gépet körözni. Amíg az állam nem kötelezi el magát a biológiai védekezés mellett, addig a piaci érdekek és a lakossági elvárások szerint alakul a szúnyogirtás.

Patkányirtásban is utaznak

A Rovért a négytagú RNBH konzorcium tagja - ez a társulás váltotta a Bábolna Bio Kft.-t az utóbbi által több évtizede végzett fővárosi patkánymentesítési üzletben. A Bábolna Bio nem hagyta annyiban a dolgot, előbb a Közbeszerzési Döntőbizottságnál, majd a Fővárosi Törvényszéknél támadta meg a tender eredményét, mondván, hogy a nyertesek sem az elvárt referenciákkal, sem a szükséges szakembergárdával, sem a kívánt járműállománnyal nem rendelkeznek. Érthető a hevesség, hiszen a szerződés értéke meghaladta az egymilliárd forintot.

A jelenlegi patkánykrízis kialakulása után a főváros további 650 milliót szavazott meg a feladatra. Ebből a Rovért eddig 325 milliót kapott egy szerződésmódosítás keretében. Így már joggal merül fel a kérdés, hogy valóban jobb volt-e a konzorcium ajánlata a Bábolnáénál. Ráadásul a Bábolna Bio távozása óta jócskán elszaporodtak a patkányok Budapesten. A városvezetés szerint a szolgáltatóváltás ideje alatti hiátusban senki sem irtott, ami elég is volt a patkányok elszaporodásához. "Ennyi idő alatt nem nőhet ilyen mértékben a patkánypopuláció" - mondta lapunknak Reisinger Mátyás, a Rovért ügyvezetője, aki úgy véli, hogy a pályázati kiírásban szereplő fővárosi patkánymentesség már régóta nem igaz. A valós helyzettel ők is csak a fenntartási kötelezettség átvétele után szembesültek. Ugyanakkor azt is hozzáteszi, hogy bár a riasztások száma valóban nőtt, nagyon sok köztük a téves. A patkányirtás politikai kampánytéma lett szerinte, a 325 milliót pedig nem az eredeti szerződésben vállaltak teljesítésére, hanem a Nemzeti Népegészségügyi Központ által kidolgozott technológia alkalmazására kapták, amelynek célja a leginkább fertőzött 10 kerület csatornahálózatának intenzív megtisztítása. Ezzel idén decemberig végeznek. Jelenleg 22 autó járja folyamatosan a várost az előző korszakban megszokott 4-5 helyett. A referenciáik rendben voltak, a helyismerettel sincs gond, és van elég gépük, szakemberük, hiszen a Bábolna Bio két egészségügyi gázmestere (kártevők irtására szakosodott szakember) is náluk dolgozik már.

Szalai Anna

(A vérszívó szúnyogok fajtáiról, veszélyességéről és irtásukról lásd remek tudományos cikkünket a 27-28. oldalon!)

(Magyar Narancs, 2019. június 27., csütörtök, 11+12+13. oldal)

Fejezzék be ezt a cirkuszt!

Mi legyen az idomított állatokkal?

Több mint 42 ezren írták alá azt a petíciót, amelynek célja, hogy tiltsák be az állatok szerepeltetését a hazai cirkuszokban. A társadalmi igény megvan a változtatásra - de tényleg ez szolgálná az állatok érdekeit?

"Elefántokat és más állatokat láncra verve, apró ketrecekben tartanak, veréssel kényszerítik őket arra, hogy fizikailag nehéz trükköket hajtsanak végre" - számol be a PeTA Deutschland munkatársa, Yvonne Würz. A legnagyobb és legradikálisabb állatvédő szervezet azon cirkuszok ellen kampányol világszerte, ahol még vannak állatos produkciók, ezért üdvözli, hogy Magyarországon is felmerült, tiltsák be az állatok szerepeltetését a cirkuszokban. Eddig 27 európai országban döntöttek a korlátozás vagy a teljes tiltás mellett, ami sok esetben nemcsak a vadállatokat érinti, hanem minden fajt - tehát kutyákat, macskákat, lovakat egyaránt.

Würz hosszan sorolja, hogy milyen körülmények között tartják Európában az állatokat a cirkuszok. "Az év legnagyobb részében rosszul szellőztetett pótkocsikban szállítják őket. Az alapvető szükségleteik kielégítése, mint az étel-miszer-, a víz- és az állategészségügyi ellátás gyakran nem megfelelő, az állatjóléti előírásoknak pedig nem tesznek eleget, ami miatt sokuk rendellenesen viselkedik és betegségekkel szenved." A szakember felhívja a figyelmet azokra az interneten fellelhető videofelvételekre is, amelyeken egyértelműen látszik, hogy a cirkuszi állatokat - legtöbbször elefántokat - fémkampókkal, elektromos sokkolókkal és ostorokkal tartják sakkban, ezért aztán szerinte nem meglepő, hogy a "megvilágosult" közönségben egyre nagyobb az igény az ilyen produkciók betiltására. "A reprezentatív közvélemény-kutatások szerint Németország háromnegyede támogatja, hogy többé ne legyenek állatos műsorszámok a cirkuszokban" - hangsúlyozza.

Az állattól is függ

A cirkuszi menazsériákról szóló törvény egyértelmű szabályokat fektet le az állatok tartását, idomítását, szerepeltetését, illetve az állatjóléti előírásokat illetően: nem lehet például fájdalmas módszerekkel idomítani, végtagjuknál kikötözni őket, illetve a kifutók tekintetében is józan kereteket szab (főemlősök, ragadozók esetében minimum 20, elefántok, patások, futómadarak esetében 200 négyzetméteres kifutót határoz meg).

A Magyarországon működő 4 állandó cirkuszmenazsériában 3 alkalommal, a 83 vándorcirkusz ideiglenes menazsériájában pedig 85 alkalommal tartottak ellenőrzést a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) szakemberei, csak hogy az állatos produkciókat az esetek többségében nem házon belül oldják meg, hanem külsős csapattal szerződnek a vándorcirkuszok, így az idomítás folyamatára nincs rálátása a hatóságnak. Az ellenőrzések során a veszélyes állatok tartása terén merültek fel problémák (volt olyan cirkusz, ahol megengedték, hogy kisoroszlánt simogassanak), illetve az előírt kifutóméretet sem biztosították mindenütt (főleg elefántok esetében), emellett pedig adminisztrációs hiányosságokra is bukkantak a hivatal munkatársai.

"Nyílt napokat tartunk, hogy megmutassuk, miképpen élnek a színpalak mögött az állatok, illetve egy Facebook-oldalt is indítottunk erre a célra" - mondja Richter József, a Magyar

Nemzeti Cirkusz igazgatója. Richter maga is foglalkozik az állatokkal, elmondása szerint ők voltaképpen nem is idomítják, hanem szoktatják és koordinálják őket, sokszor pedig (lásd nyílt napok) bevonják a közönséget is. A szakember állítja, a mutatványok 75 százalékban az állatoktól függenek: ha például egy teve a sorban nem szeretne a harmadik lenni, inkább legelőn lenne, akkor ezt egy képzett idomár kiszúrja és rögzíti.

"Az idomítással kapcsolatos híresztelések hamisak. Olyat nem csinálnak meg az állatok, amit a vadonban nem tennének meg. Az elefánt ott is két lábra áll, ha le akarja harapni a fa levelét, a tigris pedig átugrik az egyik fáról a másikra. Az idomárnak nem célja, hogy egy megfélemlített állattal lépjen fel" - állítja Eötvös Lóránd, az Eötvös Cirkusz igazgatója. Hasonlóak a tapasztalatai Richternek is, szerinte vannak rossz példák, de a cirkuszművészet nagyon sokat változott, a fent említett riasztó felvételek nagy része pedig a világ másik feléről (Dél-Amerikából, a Távol-Keletről) származik. "Régen minél nehezebb produkciókat akartak végrehajtani az állatokkal, ma ez már nincs így. Az idomárok nem arra törekcsenek, hogy megtanítsák az elefántot egy lábon állni, hanem arra, hogy megmutassák a harmóniát az ember és az állat között. Megnézik, hogy egy állat miben tehetséges, és aszerint alakítják ki a produkciókat. Van olyan ló, amelyik könnyen megtanul két lábon járni, de olyan is van, amelyik soha nem fog. Ezt nem lehet erőltetni" - mondja Eötvös.

Szerinte pozitív jutalmazással minden állatot rá lehet vezetni, hogy valamilyen formában részt vegyenek a műsorszámokban, de nincs szükség verésre, kényszerítésre. Eötvös állítja, az olyan, látszólag nehéz és félelmetes produkciók, mint átugrani a tűzkarikán (amit javarészt oroszlánok vagy tigrisek hajtanak végre), nagy türelemmel, de megtaníthatók erőszakmentesen.

Seres Zoltán, az Orpheus Állatvédő Egyesület vezetője érthető módon sokkal kevésbé megengedő a kialakult gyakorlatot illetően. Szerinte egyáltalán nem biztos, hogy a szűk, elzárt, ingerekben szegény, nem természetes környezet az állatok számára megfelelő. "Az idomítás során őket ért stresszhatás olyan idegrendszeri változásokat idézhet elő, ami nem normális." Seres mindenkit arra buzdít, hogy amikor cirkuszba megy, próbáljon meg benézni a porond mögé, próbáljon benyomásokot szerezni az állatok tartási körülményeiről. "Nézzék meg, hogy egy tigrisnek, oroszlának, medvének elég-e egy kifutó, amikor a szabadban vadászterülete van, egy zsiráfnak elég-e egy 60-100 négyzetméteres tér, vagy ha több állatot tartanak egyszerre, hiszen kutyacsordákat is szoktak idomítani. Nézzék meg, hogy a városról városra menő karavánok tudják-e a minimális tartási minőséget biztosítani."

Munkanélküli állatok

"Van két dobogó: meg kell mutatni az állatnak, hogy az egyik az ő helye, ha pedig átmegy a másikra, akkor jutalomfalatot kap. Aztán a két dobogót kicsit messzebb helyezük egymástól, később felkerül a sima karika, végül pedig a tűzkarika. Ütni, vágni nem szabad őket közben! Annál nincs rosszabb, ha egy állat fél!" - fogalmaz Eötvös. Azt azért hozzátesszi, hogy egyes országokban - például Brazíliában vagy Kínában - másképpen bánnak az állatokkal, különböző kultúrákról beszélünk, Európában azonban kialakult a megfelelő szabályozás.

A hazai cirkuszi szakemberek egyáltalán nem örülnek a betiltást kezdeményező petíciónak, hiszen, mint mondják, nem lenne, aki befogadja a "munkából" így kikerülő állatokat, ráadásul hozzávetőlegesen ezer ember veszítené el az állását.

Az ember és az állat viszonya reformra szorul, ami iránt egyre nagyobb a társadalmi igény is, de a probléma - Szilágyi István, a Fehérkereszt Állatvédő Liga munkatársa szerint - nem a cirkuszoknál kezdődik. Szilágyi a lóversenyeket említi, ahol szerinte agyon vannak hajszolva a lovak, rendszeresen a balesetek, sérülések. Mint mondja, amióta egyre-másra készülnek hazánkban a nagy költségvetésű hollywoodi szuperprodukciók, mind több állatot, főleg lovat vesznek igénybe a forgatások során. A szakember szerint ki lehet tiltani a cirkuszi porondról

az állatos produciókat, csak hogy ennek az lesz a következménye, hogy a társulatok odébállnak olyan országokba, ahol kisebb a szigor, miközben pont a vándorlás, a szállítás a legrosszabb, ami az állatokkal történhet. Úgy véli, egyes állatok még jobban is járnak, ha a cirkuszban élnek, mint ha egy rosszul felszerelt állatkertben tartanák őket: a porondon és a gyakorlás közben legalább mozognak. Pár éve, amikor a törvény előírta, hogy naponta csak kétszer léphetnek fel, az állatvédők pezsgőt bontottak, holott szerinte ez ellentétes az állatok mozgásigényével.

Hasonló véleményen van Csányi Vilmos etológus, aki szerint a cirkuszi állatok jobb élettani állapotban vannak, mint például az állatkertiek, akikkel csak ritkán foglalkoznak, depressziósak, dögunalmas az életük, és "pár cigarettacsikken kívül nem kapnak semmit a látogatóktól". Csányi megemlíti, hogy korábban a San Diegó-i állatkertben végeztek egy kísérletet, egy úgynevezett skinner boxba - egy sípoló etetőedénybe - tettek jutalomfalatokat. Az állatok megtanulták, hogy ha hangot ad a doboz, élelem található benne. Később már akkor kaptak enni, ha a gondozójuk sípolt nekik, végül pedig az állatok rájöttek, hogyha végrehajtanak kisebb feladatokat - például bukfenceznek -, akkor elérhetik, hogy sípoljanak nekik, amit jutalomfalat követ. "Persze az állatvédők egyből felháborodtak, mert úgy érezték, méltatlan helyzet ez az állatokra nézve. Pedig a méltóság egy nagyon komplikált viselkedési forma, a fene tudja, hogy az állat mit gondol magában. Én nem érzem bűnnek, ha valaki tisztességes elvek mentén tanítja az állatokat, ráadásul jobb állapotba is kerülnek. Ha az állat fekszik a sarokban, akkor előbb-utóbb beteg lesz, éppen ezért a régi típusú állatkertek kínozókamrák voltak." Ugyanakkor Csányi szerint vannak olyan állatok, amelyeket csak erőszakkal lehet tanítani: ilyenek a medvék, esetükben minden reggel "rá kell húzni az orrukra", és akkor aznap szót fogadnak. "Ennek etológiai oka van, a medvemama is így neveli a bocsait: pofonokkal. A medveidomárok tudják ezt: az anyai hatástól megtanulnak az állatok "viselkedni". Viszont az elefántok és a nagymacskák túl értelmesek ehhez, de erről nincs közvetlen tapasztalatom."

Szilágyi István egyetért azzal a törekvéssel, hogy ne legyenek állatos produciók, de úgy látja, ehhez kifutási idő kellene. "Mit tegyünk egy elefánttal, amely 70 évig él? Egy tigrissel, amely 25 évig? Egy farkassal, amely farkában él? Erről nem lehet ilyen egyszerűen, az interneten dönteni." Így látja Csányi is, aki nem támogatja a korlátozást, ám szerinte nem e miatt a mintegy száz állat miatt kéne aggódnunk, amikor napi "százmillió tonna" borjút és csirkét fogyasztunk.

Egy esetleges betiltás következtében az állatok életében mindenképpen törés állna be, hiszen elveszíthetnék az idomárukat, a napi foglalkoztatásuk megszűnne, ráadásul vélhetően átkerülnének egy új környezetbe. Idomított állatot nem lehet visszaengedni a szabadba, de állatkertbe sem lehet ezeket olyan egyszerűen bedugni, hiszen fellépésekhez, foglalkoztatáshoz szoktak, ezért könnyen depresszióba eshetnek, ami betegséghez, pusztuláshoz vezethet. Csányi szerint azok az állatok nagyon nehéz helyzetbe kerülnének, amelyeknek egész életükben csak egy idomárjuk volt; amelyeknek viszont több, azoknak egy kicsit jobb kilátásaik lennének, hiszen szocializáltabbak.

"A kérdés az - veti fel az Orpheus Állatvédő Egyesület vezetője -, hogy ha a cirkuszi állatok kiöregednek, van-e a számukra egy olyan létesítmény, ahol el lehet őket helyezni. Létezik-e olyan, hogy amikor a munkára fogott állatok már nem képesek ellátni a feladatukat, méltóságteljes tartási körülményeket biztosítanak nekik, vagy a cirkuszi állatok eleve csak addig élnek, amíg foglalkoztatják őket? Aztán történik velük "valami". Egy ilyen létesítmény működtetése gazdaságilag nyilvánvalóan nem kifizetődő. Ezért próbáljanak olyan mutatókat kifejleszteni a cirkuszok, amíg vannak cirkuszi állatok, amelyekben az emberekre - például az artistákra, bűvészekre - hárul a nagyobb szerep."

A közelmúltban az érdi Noel tanya öt cirkuszi oroszlánt fogadott be, amelyek azért maradtak magukra, mert 2017-ben Romániában betiltották az állatok szerepeltetését a cirkuszokban. A tanyának nincs állatkerti minősítése, ha az állatoknak nem sikerült volna időben új helyet találni, elaltatták volna őket - végül a Veresegyházi Medvepark fogadja be az oroszlánokat.

A cirkuszi állatoknak menhelyekre, rezervátumokra volna szükségük, Szilágyi szerint egy erre a területre szakosodott testületet kellene felállítani, amely a döntéshozók munkáját segítené, az állatvédőknek pedig a szemléletformálás lenne a feladatuk, mert végső soron a kereslet-kínálat függvénye határozza meg a cirkuszi állatok jövőjét. Ha az emberek nem akarnak két lábon álló elefántot és tűzkarikán átugró tigrist látni, akkor nem lennének ilyen műsorszámok. Mint említette, vannak már olyan cirkuszok, ahol az állatokat 3D-s megoldásokkal igyekeznek helyettesíteni.

B. Papp Máté

[Eredeti](#)

(Magyar Narancs, 2019. június 27., csütörtök, 25+26. oldal)

Magas kadmium tartalmú kutyaeledelt hívtak vissza a Fressnapf üzleteiből

Budapest, 2019. június 27., csütörtök (MTI) - A határértéket meghaladó kadmium tartalom miatt a német élelmiszerbiztonsági hatóság elrendelte a Real Nature Wilderness Adult Best Horse nevű kutyaeledel kivonását a forgalomból és visszahívását a Fressnapf üzleteiből - tette közzé a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) csütörtökön a honlapján.

A termék 800 grammos kiszerelésű, lejárat dátuma 2021. január 18., tételazonosítója 180119, RASSF referenciaszáma 2019.2307. A hivatal az Európai Bizottság gyorsriasztási rendszerén (RASFF) keresztül értesült a termék visszahívásáról. A Nébih közölte: a visszahívott termékben a határérték mintegy négyszeresét mutatták ki kadmiumból. A táp hosszabb távú etetése kockázatot jelenthet a kutyák számára. A Fressnapf már levette az áruházak polcairól a terméket, a vásárlóknál lévő, a megadott azonosító adatokkal ellátott eledeleket visszaveszik az üzletekben - írja közleményében a hivatal.

[Eredeti](#)

(mti.hu, 2019. június 27., csütörtök)

Wizzair: Hibáztunk

Szellő István (műsorvezető): Elismerte a Wizz Air, hogy hiányosan tájékoztatta annak a londoni gépnek az utasait, akik több mint egy napos késéssel jutottak el Budapestre. A repülő műszaki okok miatt nem tudott időben felszállni, 180 utas rekedt a reptéren, sokuk számára csak hajnalban derült ki, hogy nem jut nekik szállás. A légitársaság ellen csak ebben az

évben több mint 25 millió forintos fogyasztóvédelmi bírságot szabtak ki hasonló esetek miatt, a mostani ügy miatt is eljárás indult.

Szerkesztő: Fáradtan érkezett az interjúra Friedrich Virág, egy teljes napot késett a gépe. A Fókusznak mesélte el, hogy kedden este indultak volna, már a kifutópályán állt a gép, amikor közölték velük, műszaki hiba miatt nem szállhatnak fel.

Friedrich Virág: Eközben mi a gépen várakoztunk, két és fél-három óra telt el, volt pár utas, aki vizet kért a személyzettől, akik elég egyértelműen a tudtukra adták, hogy ez fizetős lesz, mivel a bankkártya terminállal együtt hozták ki nekik a vizet.

Szerkesztő: Ezután mindenkit leszállítottak a gépről az utasok biztonságára és kényelmére hivatkozva. Újabb órák teltek el, hajnal háromra derült ki, hogy az utasok egy részét nem tudják elszállásolni, így többen a reptéren éjszakáztak.

Friedrich Virág: A Wizz Air semmilyen módon nem vette előre azokat akik kiszolgáltatottabb helyzetben vannak vagy esetleg veszélyben, tehát ennyit arról, hogy az utasok biztonsága és kényelme volt a szempont.

Szerkesztő: A Wizz Air elismerte, hogy nem tájékoztatták megfelelően az utasokat, és a fedélzeten sem volt megfelelő a kiszolgálás.

Radó András (szóvivő, Wizzair Hungary): Felül fogjuk ezt is vizsgálni ezt a kiszolgálási módot, illetve a szabályzatot is vizsgálni, hogy a következő, esetleges következő esetekben korábban ingyen tudjunk biztosítani frissítő italokat az utasainknak, amíg a repülőgépben várakoznak.

Szerkesztő: A légitársaságnak idén több bírsággal végződő ügye is volt. Januárban a dubai járaton csomagok tűntek el, márciusban Londonban, azután Frankfurtban fordítottak vissza utasokat. A cégre 25 millió forint fogyasztási bírságot szabtak ki. Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter szerint ezeket a helyzeteket a helyszínen kellene megoldania a légitársaságnak.

Gulyás Gergely (Miniszterelnökséget vezető miniszter): Ezt kulturáltan meg szokták tudni oldani a légitársaságok, a kormány nem tud segíteni ennek a megoldásában a Wizz Airnek, de tudja ösztönözni a jogszabályok alapján egyébként indokolt fogyasztóvédelmi bírságokkal, hogy ezen a gyakorlaton a társaság változtasson.

Szerkesztő: Az utasoknak ilyen mértékű késés után kártérítés jár.

Bolyó Anikó (ügyvezető, Flight Refund): Ez egy törölt járatnak számít, itt mivel elismerte a Wizz Air a felelősségét, tehát ez az ő részükről egy műszaki hiba volt, így jár a kártérítés, ami jelen esetben 250 euró minden utasnak.

Szerkesztő: Ezen felül a Wizz Air minden utasnak további 200 eurós utalványt ajánlott fel, amit náluk költhetnek el, ha ismét velük utaznának.

[Eredeti](#)

(RTL KLUB - Híradó, 2019. június 27., csütörtök, 18 óra)

Egy nap késéssel indultak haza a magyar utasok Londonból a Wizz Air meghibásodott gépe miatt

Gyukity István (műsorvezető): - Több mint 24 óra után ért véget a wizzair londoni utasainak kálváriája. Eredetileg kedd este jöttek volna haza, de végül csak tegnap késő este landolt velük a fapados légitársaság egyik gépe. Az utasok azt mondják: a legnagyobb baj

nem is ezzel van, hanem a légitársaság hozzáállásával, ugyanis nem gondoskodott róluk, sokan a reptéren kényszerültek aludni és mindössze pár ezer forintot kaptak, hogy élelemmel-itallal ellássák magukat.

Szerkesztő: - Szerda délután még mindig a gép indulására vártak az utasok a London-Gatwick reptéren. Ezeket a felvételeket kint rekedt magyarok készítették, akik ekkor már csaknem egy napja vesztegeltek ott. Kedden este fél 9-kor kellett volna elindulnia a Wizz air járatának Budapestre, -200 utassal a fedélzetén-a gép azonban nem szállt fel. Olyan fél 10 fele jelezték, hogy vissza kell gurulnunk a rámpához mert műszaki probléma van, mondja ez az utas. Az utasok a több órás várakozás alatt mindössze egy hét fontos - nagyjából 2500 forintos - vouchert kaptak, hogy abból vásároljanak enni-és innivalót. Majd közölték velük, hogy a gép biztosan nem fog felszállni. Voltak, akiket nem tudtak elszállásolni, így sokan a reptéren töltötték az éjszakát.

Friedrich Virág: - Körülbelül szerintem 50-60-an maradtunk a reptéren, de köztük tudok olyanról, akinek gerincbetegsége van és ülni nem tud.

Szerkesztő: - Friedrich Virág azt meséli: a többieket szerdán reggel fél tízkor szállították vissza a Gatwickre, mivel arról tájékoztatták őket, hogy a repülőgép délben indul Budapestre. Ez azonban nem történt meg.

Friedrich Virág: - Fél 11 körül kaptunk egy emailt néhányan, hogy átették a gépünket 4 órára. Ekkor mi már a check-innél álltunk sorba, hogy leadjuk a csomagjainkat és megkapjuk az új beszállókártyáinkat, de a checkinnél nem is volt kiírva indulási idő a géphez, ami nagyon nagyon furcsa.

Szerkesztő: - A gép azonban 4 órakor sem szállt fel. A felszállást műszaki okokra hivatkozva ugyanis ismét elhalasztották. A Wizzair megkeresésünkre azt írta: "a reptéren a földi kiszolgáló személyzet által végzett hátratólás közben megsérült a repülőgép" ezért nem indulhattak el. Szerda este kilenc óra körül végül elkezdődött a beszállás. A gép fél tízkor gurult ki a kifutópályára, nem sokkal később pedig felszállt. A légitársaság közleménye szerint az utasok - amennyiben igénylik - a jogszabályokban előírt 250 eurós kártérítést megkapják. Ezen felül pedig a társaság további 200 euró jóváírását ígéri az utasok vis számláján.

Bolyó Anikó (ügyvezető, Flight Refund Kft.): - Jelen esetben ugye egy műszaki hibáról volt szó, amit elismert a Wizzair, ezért a kártérítés összege a 250 euró mindenképpen járt az utasoknak, ezen felül szállást is kellett volna biztosítani, étkezést, ha jól tudom, ezeket nem biztosította, így ezeket számla ellenében ki kell fizetnie az utasoknak.

Szerkesztő: - Az utóbbi időben ez már nem az első hasonló eset. Június elején csaknem ötven utast hagyott a Wizz air Bécsben. Tavaly nyáron pedig olyan is előfordult, hogy az utasok csomagjait nem vitték el a célállomásokra.

Gulyás Gergely (a Miniszterelnökséget vezető miniszter): - Az olcsó jegyárrakkal a színvonalatlan szolgáltatás nem magyarázható.

Szerkesztő: - A Miniszterelnökséget vezető miniszter közölte: eltűnt poggyászok, megtagadott beszállások miatt jelenleg is több eljárás van folyamatban a Wizz Air ellen.

Gulyás Gergely (a Miniszterelnökséget vezető miniszter): - A kormány nem tud segíteni ennek a megoldásában a Wizz Airnek, de tudja ösztönözni a jogszabályok alapján az egyébként indokolt fogyasztóvédelmi bírságok alapján, hogy ezen a gyakorlaton a társaság változtasson.

Szerkesztő: - Gulyás Gergely hozzátette: a légitársaság már több mint 20 millió forintnyi büntetést kapott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat miatt.

[Eredeti](#)

(MTV - Híradó este, 2019. június 27., csütörtök, 20 óra)

Nem tudnak annyit hibázni a fapadosok, hogy elriasszák az utasokat

A repülőtéren hagyott turisták, a tájékoztatás nélkül törölt járatok, vagy épp az egynapos késés miatt újra a fapados légitársaságokról szólnak a hírek. De akármi is történjen, az utasok egyre több jegyet vesznek.

Nem a Wizz Air hetei ezek. Lassan senki nem lepődik meg azon, ha egy jókora reptéri káoszról szóló hírrel találkozik. Az elmúlt néhány hétben például nem fért fel mindenki a Frankfurtból Budapestre tartó repülőre, mert túl kicsi gépet küldtek, így ötvenen rekedtek Németországban, amikor a ferihegyi repülőteret váratlanul lezárták, egy Brüsszel-Budapest járatot töröltek anélkül, hogy az oda jegyet váltókat segítették volna, a máshol ragadt utasok pedig arra panaszkodtak, hogy egy Wizz Air-es kapcsolattartót sem tudtak elérni, 30 embert Bécsben felejtettek, amikor pedig már nehezen lehetett fokozni, akkor is sikerült: az egyik Londonból Budapestre tartó repülő utasai egy napig nem tudtak hazajutni. A ferihegyi leállás után a kormány nem először - és valószínűleg nem is utoljára - súlyos fogyasztóvédelmi büntetést ígért a Wizz Airnek azért, mert nem volt megfelelő a kommunikációja. Egy héttel később, a londoni incidensnél a probléma újra ugyanaz: az utasok gyakorlatilag semmit nem tudnak meg arról, hogy mi vár rájuk a következő órákban, sem arról, hogy mikor tudnak majd elindulni. É Tury Gergely Nem mindig ilyen szigorú az állam. A kormány mostanában szívesen mutatja magát az utasok érdekei első számú képviselőjének, így aztán gyakran mennek neki szavak szintjén a Wizz Airnek és a hosszú, kényelmetlen reptéri várakozások miatt a Budapest Airportnak is. Eközben azért üzletel is az állam a Wizz Airrel, egy 2017-ben kötött négyéves szerződés alapján 4 milliárd forint közpénzt kap a cég balkáni járatok üzemeltetésére. Váradi József, a cég vezérigazgatója nemrég a Forbesnak adott interjújában próbálta megmagyarázni, mi történt, amikor a Brüsszel-Budapest járatot törölték. Váradi József é Tury Gergely Hosszan beszélt arról, hogy a repülőteret nem a Wizz Air hibájából kellett lezárni - ebben igaza is volt -, a tájékoztatás hiányát pedig azzal intézte el: Szerintem irreális várakozás, hogy repülünk 144 repülőtérré, és mindenhol legyen éjjel-nappal Wizz Air-es alkalmazott azért, hogy ha nagy ritkán ilyen komoly fennakadás keletkezik, személyesen tudjon segíteni. Meg lehet csinálni, csak akkor nem ennyibe fog egy repülőjegy kerülni, hanem körülbelül a duplájába. És valóban: a törvények és a repülőtéri szabályok szerint nem köteles egy cég sem biztosítani, hogy akár az éjszaka közepén szemtől szembe lehessen beszélni alkalmazottaikkal. Más kérdés, hogy a reklamáció még telefonon és utólag is körülményes. Az utas választhatja az emelt díjas telefonszámot, vagy egy online bejelentőlapot, amire 30 napon belül ígér választ a cég. Igaz, ez még mindig egy fokkal barátabb, mint a Ryanair panaszkezelése. Az ő honlapjukról a telefonos ügyfélszolgálatnál vagy a késésben lévő járat átfoglalásának menüpontjánál is egy tovább mutató link nélküli oldalra kerül az ember, vagy próbálhat - feltéve, ha nincs túl késő - az interneten keresztül csevegni angolul egy chatbottal. (Az nem világos, hogy valós személy, vagy gép vár ott a pórul járt utasra, bár abból kiindulva, hogy a szolgáltatás éjjel nem érhető el, elképzelhető, hogy előbbi.) Rendőrök a Ryanair Las Palmasba induló járatánál 2018. októberében amikor a légitársaság nem akarta elvinni az utasok bőröndjeit é olvasói fotó: Tóth Attila Nem csoda, hogy a hasonló utaspanaszok ügye volt az egyik legfontosabb téma, amelyről a cég vállalati kommunikációs menedzserét kérdezték egy májusi sajtóreggelen. Radó András kezdésképp a vállalat működési modelljét mutatta be, amelynek a lényege röviden annyi:

minél olcsóbbra kell kihozni az egy utasra jutó költséget. Ebbe pedig épp úgy beletartozik az, hogy a lehető legtöbb embert kell felvinni egy gépre, mint az, hogy amin szolgáltatáson csak lehet, spórolni kell. Nem tudják az utasok, mihez van joguk. Az AirHelp nemzetközi szolgáltató úgy számolt: az utasok 85 százalékának fogalma sincs arról, hogy milyen kártalanítást kérhet, csak az európai légitársaságok évi 5 milliárd eurót spórolnak meg azzal, hogy 13 millió utasnak nem fizetnek. É Tury Gergely Ha egy légi járatot törölnék vagy háromóránál nagyobb késéssel érkeznek meg, akkor az útvonal hosszától függően 250, 400, vagy 600 euró kártérítés jár az utasoknak. Törlés esetén, ha nem rendkívüli körülmény miatt kellett így dönteni, a cég köteles felajánlani, hogy a legkorábban induló járatral elviszi az utasokat (már ha felférnek rá), vagy a jegyár megtérítését, vagy átfoglalást egy másik járatra. (A fapadosok esetében az átfoglalást nehezíti az is, hogy míg a hagyományos légitársaságok jelentős hányada légi szövetségben működik, bármikor elképzelhető, hogy egy másik cég járatára fel tudják tenni az utast, itt csak magára a szolgáltatóra számíthatunk, legyen szó akár törlésről, akár késésről, akár arról, hogy egy másik reptéren száll le a gép.) Általános tévhit, hogy ha az utas visszakéri a jegy árát, akkor nem jár neki kártérítés, így sokan nem is próbálkoznak ezzel. Fontos részletszabály, hogy ha átfoglalást választ az utas, akkor a kártérítésnek a fele jár. É Tury Gergely Csakhogy a légitársaságok nagyon gyakran bújnak amögé, hogy rajtuk kívül álló ok miatt késik a gép. Egy vihar miatti késésnél például esélytelen, hogy kártérítést kapjon az utas. Az alkatrészek meghibásodása már nem számít rendkívüli körülménynek, ekkor már jobb esélye van az utasnak a győzelemre, ha bíróságra viszi az ügyet. Határeset az, ha egy repülőgép reggel vihar miatt késve tud elindulni, emiatt pedig borul az egész napi menetterve, és még este is késve indul. Egységes állásfoglalás erről még nincs, a bíróság jóindulatán múlik a döntés. Ha egy késés miatt az átszállásról marad le az utas, akkor nagyon nehéz kártérítéshez jutnia. De itt megint nem árt tudni, hogy a hagyományos társaságokkal ellentétben átszállásról akkor sem beszélhetünk, ha valaki az útját ugyanannak a társaságnak egy másik járatával folytatja, vagy folytatná. Vagyis ha az első gép késése miatt marad le a következő járatról, akkor bukja emiatt a kártérítést. (A késés miatt természetesen a fentebbi szabályok érvényesek.) É MTI / AP / Francisco Seco Ha sztrájk miatt kell törölni járatot, akkor szinte esélytelen kártérítést kérni - ez volt legalábbis a helyzet nagyon sokáig. Egyre több olyan ítélet születik viszont, amely ezen változtat. Tavaly például az Európai Bíróság azt mondta ki, hogy a vadsztrájk nem számít vis maiornak, jár a kártérítés ilyenkor is. A Ryanair pedig épp tegnap bukott el egy pert, mert az olasz bíróság szerint két hónappal előre tudták már, hogy a légiforgalmi indítók órára pontosan mikor lépnek sztrájkba, így nem mondhatták, hogy előre nem látható ok miatt töröltek járatokat. Szapulják a fapadosokat, de az árakat szeretik. Mindezek a trükkök és a nem megfelelő utaskezelés mintha nem zavarná a repülni vágyókat. Az előző üzleti évben a Wizz Air 16,7 százalékkal növelte az utasai számát, 20 százalékkal a jegyárbevételt, a profit pedig 7 százalékkal, 295 millió euróra nőtt. A Ryanair 1 milliárd eurós nyereséget hozott, úgy, hogy már ez is visszaesésnek számít. A rövidebb utazásoknál kényelem szempontjából a vasút sokkal jobb a repülőnél, a reptérre való ki- majd visszautazást is beleszámolva már időben is megfontolandó opció a vonatozás, de az árban a vasút nem tud versenyezni a fapadosokkal. Így pedig az utasok hiába szidják szívesen a légitársaságokat, egy dolgon nem változtatnak: megveszik a jegyeket tőlük. Érdeklí a gazdaság? Még több cikket talál Facebook-oldalunkon:

[Eredeti](#)

(hvg.hu, 2019. június 27., csütörtök)

Nincs bizonyíték rá, hogy külföldön jobbak az ételek

Nincsenek bizonyítékok arra, hogy kelet-nyugati megosztottság alakult volna ki az élelmiszeripari termékek minőségében. Az eltérő összetétel, de azonos vagy hasonló csomagolású áruk előfordulása nem mutat egyértelmű területi mintázatot - közölte az...

A brüsszeli testület belső tudományos szolgálata közel 1400 terméket vizsgált meg 19 európai uniós tagállamban, de a forgalmazott élelmiszeripari áruk rendkívüli sokszínűsége miatt a minta nem volt reprezentatív. 1400 terméket vizsgáltak meg 19 európai uniós tagállamban. Fotó: 123rf Vegyes eredmény született Az áruk mintegy 23 százalékának a csomagolása és az összetétele is azonos volt, 27 százalék esetén pedig a különböző összetételt feltüntették a csomagoláson. Eltérő összetételről, de azonos csomagolásról az esetek 9 százalékában, míg eltérő összetételről, de hasonló csomagolásról az esetek 22 százalékában volt szó. Ezen termékek előfordulása azonban nem mutat egyértelmű területi mintázatot, és a vizsgált áruk összetételének eltérései sem jelentenek feltétlenül különböző minőséget. Veszélyes anyagok vannak az élelmiszerekben? A részleteket itt olvashatja el! "Az európaiak egy része úgy érzi, hogy az általuk vásárolt márkás élelmiszeripari termékek eltérőek a máshol kaphatóktól, és talán a minőségük is rosszabb. Ezért a bizottság felkérte tudományos munkatársait, hogy végezzék el ennek tárgyilagos vizsgálatát. Az eredmény vegyes képet mutat: örömmel nyugtázom, hogy nem találtak arra utaló bizonyítékot, hogy keleti-nyugati megosztottság alakult volna ki az összetételt illetően, viszont aggodalommal tölt el, hogy a feltárt tények szerint a vizsgált azonos vagy hasonló márkájú termékek akár egyharmada eltérő összetételű" - ismertette Navracsics Tibor, az Európai Bizottság illetékes tagja. A legjobb természetes vízajtók Túl sok a savam, mit egyek? Teák, amelyek csodát tesznek a vércukorszinttel Bajt okozhatnak ezek a gyümölcsök Új szankciók jönnek Európa egységes piacán nem érvényesülhet kettős mérce - hangsúlyozta Vera Jourová, a bizottság fogyasztópolitikáért felelős tagja. A kettős minőséget szankcionáló új szabályok megerősítik a fogyasztóvédelmi hatóságok hatáskörét, és biztosítják számukra azokat az eszközöket, amelyekkel véget vethetnek ennek a gyakorlatnak. Az európai fogyasztók a jövőben maradéktalanul megbízhatnak majd abban, hogy vásárlásaik során mindenhol a jól ismert minőséghez jutnak hozzá" - tette hozzá.

[Eredeti](#)

(hazipatika.com, 2019. június 27., csütörtök)

Jelölés és zárjegy nélkül árulta a pálinkát a budapesti zöldséges

Egy budapesti, elsősorban zöldséget és gyümölcsöt forgalmazó kiskereskedelmi egységben 24 palack jelöletlen pálinkát találtak a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) szakemberei. Az ellenőrök a tételeket azonnali hatállyal kivonták a forgalomból. Egy elsősorban zöldséget és gyümölcsöt forgalmazó, budapesti kiskereskedelmi egységben tartottak ellenőrzést a Nébih szakemberei. A vizsgálat során az ellenőrök 24 palack, összesen 12 liter jelöletlen, nem ...

Egy budapesti, elsősorban zöldséget és gyümölcsöt forgalmazó kiskereskedelmi egységben 24 palack jelöletlen pálinkát találtak a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) szakemberei. Az ellenőrök a tételeket azonnali hatállyal kivonták a forgalomból. Egy elsősorban zöldséget és gyümölcsöt forgalmazó, budapesti kiskereskedelmi egységben tartottak ellenőrzést a Nébih szakemberei. A vizsgálat során az ellenőrök 24 palack, összesen 12 liter jelöletlen, nem nyomon követhető pálinka terméket találtak, amit azonnali hatállyal kivontak a forgalomból. Az ellenőrök - a palackokon lévő megnevezés szerint - az alábbi pálinka tételeket zárolták a helyszínen: Házi Szeder Pálinka, Erdélyi Áfonya Pálinka, Erdélyi Áfonya Pálinka (ágyas, színes), Házi Eper Pálinka, Házi Eper Pálinka (ágyas, színes), Házi Barack Pálinka, Házi Meggy Pálinka, Házi Málna Pálinka, Házi Cseresznye Pálinka, Házi Szőlő Pálinka, Házi Alma Pálinka, Házi Egres Pálinka, Házi Chilis Pálinka. Az összesen 13 különböző típusú pálinka sem zárjeggyel, sem a pálinkára vonatkozó kötelező jelölésekkel nem rendelkezett, továbbá a nyomon követést biztosító adat hiányában annak eredete sem volt megállapítható. Az eljárás folyamatban van, az ügyben több százezer forintos bírság várható.

Az érintett vállalkozás adatai elérhetőek a jogsértés listán: <https://portal.nebih.gov.hu/jogsertesek>

Eredeti

(amdata.hu, 2019. június 27., csütörtök)

Nívó

Keserű eredmények a keserű likőrök háza táján. Összesen 26 terméket vizsgáltak meg a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal szakemberei és több mint a felénél, összesen 14 termék esetében intézkedniük kellett, mindjárt beavatjuk önöket is a részletekbe. A következő témánk pedig az, hogy mi van akkor, ha veszek sok-sok millióért egy vadonatúj autót, kigurulok vele a szalonból és néhány hét múlva derül ki gyakorlatilag teljesen véletlenül, hogy mondjuk az első sárvédőjét már átfűjták? Milyen jogaim lehetnek ilyen esetben és miután egyre több ilyen és ehhez hasonló sztorit hallani, mindenképpen beszélünk ma róla. Aztán, ez a tikkasztó hőség az autózókat, az autósokat is kicsinálja, legalábbis erre enged következtetni a megsokszorozódott balesetek száma, de mi a helyes vagy inkább mi a biztonságos ebben az időben? Erről is szó lesz. És miután egyre nagyobb az internetes vásárlás aránya már hazánkban is, egyre több a probléma, illetve a megválaszolandó kérdés, ma tényleg már azzal a kettővel is foglalkozunk, amelyek kimaradtak a múltkori adásból. Az első történetben a vásárló öt terméket rendelt az interneten és az egyik, egy telefon esetében élt is az elállási jogával, eddig minden rendbe is van. A jogszabályok szerint a vételár mellett azonban vissza kellene kapni a kiszállítási díjat is, ám a cég csupán a kiszállítási díj egy részét fizette vissza. Vajon jogosan járt-e el a netes bolt vagy harcoljon a vevő a további összegekért? A másik pedig egy virágküldéssel kapcsolatos, interneten rendeltek egy webáruházból fotó alapján egy hatalmas csokrit, amikor megjött, nem úgy nézett ki, mint a képen, kisebb is volt, bár, valljuk be, a darabszáma mindenképpen megvolt, de egyáltalán nem olyan volt, mint amit a honlapon feltüntettek. A webáruház szerint ilyen esetben nem lehet élni az elállás jogával, mert a fogyasztó nem jogosult a minőségét gyorsan veszítő termék esetében elállni. Mi lehet az ilyen helyzetben a megoldás? És egy másik autós téma,

hogyan lehet meggyőződni arról, hogy a szervizbe tényleg kicserélték-e vadonat újra azt az alkatrészt, amelyet felszámoltak nekünk, mert az, hogy odaadnak egy használtat, még kicsit sem támasztja alá, legalábbis szerintem sem, hogy abból az autóból vették ki valóban. És végül, van-e jogunk az autónk javításakor jelen lenni? Ez a kérdés is azért nagyon fontos, mert sok szakszervizben elviszik az autót és még egy ablakon keresztül sem láthatjuk, hogy mi történik vele. Mik a jogaink ilyen esetben? Szakértő vendégeim a stúdióban Erdélyi Péter, a Magyar Gépjármű Importőrök Egyesültének ügyvezető elnöke és Siklói Máté fogyasztóvédelmi szakértő. Címkék: internetes rendelés, vételtől elállás, vételár, szállítási költség, arányos visszafizetés, jótállási idő, feltételek.

[Eredeti](#)

(KlubRádió, 2019. június 27., csütörtök, 14 óra)

Ezekre figyeljünk, ha kuponos oldal segítségével utaznánk

Egy olvasó azzal a problémával kereste meg az egyik portált, hogy egy szálláskuponokat kínáló oldalon vásárolt vouchere érvénytelen, a szállást nem foglalhatja el, a pénzét pedig a mai napig nem kapta vissza. Nézzük, mi történt!

A konkrét példa ismertetése alapján mutatjuk be, mire kell figyelni, ha kuponos oldal kínálta lehetőségekkel mennénk nyaralni illetve foglalnánk szállást! "Egy kuponos oldalon két napos szállást vásároltam 34.900 forintért - írja a pórul járt olvasó. - 2019.06.13-án az utalvány megvásárlása után, a visszaigazoló emailben leírtak szerint időben voucherre váltottam azt. Beváltás után telefonon kerestek az Egy-kontinens Kft.-től, és azt a tájékoztatást kaptam, hogy a beváltott vouchert nem tudom felhasználni, mivel a kuponos oldal üzemeltetője tartozik nekik, kérjem vissza a kifizetett utalvány árát. A kuponos oldalon küldött emailre nem érkezett válasz, és a honlapon jelenleg is megvásárolható az említett utalvány. Alapvetően a kuponos megoldást azért választottam mert nem volt fix az utazás dátuma, és később akartam eldönteni, hogy mikor utazom." A levél után a Pénzcentrum megpróbált kapcsolatba lépni az említett két céggel, de csupán az egyiknél, az Egy-kontinens Kft.-nél jártak sikerrel. Az alábbi választ küldték el a szerkesztőségnek: "F. Úr a szállodakuponok.hu oldalon meghirdetett ajánlatunkat megrendelte, azt elméletileg ki is fizette az oldalon, ám ezt nem nekünk tette, hanem az oldal üzemeltetőjének. Jelzem, ez minden oldalnál így van, így a jutalékukat előre megkapják, és nem utólag kell nekik (tőlünk, akik a csomagot hirdetjük) visszaigényelni. Az említett oldalon megvett csomagról igazolást kap, amellyel nálunk kell jelentkeznie a vásárlónak. Ez online történik, és mi ezek után ellenőrizzük a kérés valóságát. Minden partnernek van online partner felülete, amely alapján ellenőrizhető, hogy a vásárlás megtörtént-e, ebben az esetben is ez történt, de az oldal nem működött, ezért kollégánk felkereste az üzemeltetőt telefonon, de nem járt sikerrel. Ekkor derült ki, hogy már az előző havi elszámolásra sem reagáltak, így azt a döntést hoztuk, hogy ameddig nem jelentkezik a cég képviselője, nem állítunk ki vouchereket a részükre. Erről tájékoztattuk az ügyfelet is, és kértük, hogy forduljon a megfelelő hivatalhoz, a fogyasztóvédelemhez, hogy a kialakult helyzetet a megfelelő szerv kezelje. A kuponoldalon nincsenek feltüntetve a partnerek, így ellenőrizhetetlen a vásárló számára, hogy ki a szolgáltató, vagy melyik cég a közvetítő, ezért azt tanácsoljuk, hogy kerüljék az oldalt, és használják a megbízható nagy portálokat, akik hosszú évek óta a piacon vannak. Mi a

jövőben egyetlen kérést sem fogadunk az adott oldalról, így kérjük az ügyfeleket, hogy egyetlen ajánlatot se vásároljanak. Ám mivel közben kiderült, hogy van már olyan ügyfél, aki rendelkezik ilyen voucherrel, és már a szállást is igénybe vette, ezért lehetséges, hogy F. Úr vásárlását is vissza fogjuk igazolni, mert már csak ő van a rendszerünkben várakozó ügyfélként." Hova fordulhatunk? Kuponos vásárlások esetén a legfontosabb tudnivaló, hogy a kuponos oldalak a termékeket/szolgáltatásokat csak közvetítik, nem értékesítik azokat, így vásárláskor nem a kuponos oldal és a vevő között jön létre a szerződés, hanem a terméket ténylegesen eladó, vagy a szolgáltatást ténylegesen nyújtó cég és a vevő között - olvasható a Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetségének korábbi közleményében. A kuponos vásárlás lényege, hogy a fogyasztó egy kupont vásárol rendszerint interneten egy kereskedőtől, amely arra jogosítja őt, hogy egy másik vállalkozás termékét vagy szolgáltatását jelentős kedvezménnyel vegye igénybe vagy vásárolja meg. A széleskörű kínálatban például olyan népszerű szolgáltatások szerepelnek, mint a kedvezményes szállodai wellness hétvége, az egészséggel összefüggő vagy szépségápolási szolgáltatások, illetve egyéb szabadidős tevékenység. Több esetben azonban nem teljesül e cégek ígérete, a fogyasztók kárt szenvednek és falba ütköznek, amikor jogaikat érvényesíteni akarják. A fogyasztóvédők szerint a problémák egyik forrása, hogy a kuponos vállalkozások általános szerződési feltételeikben általában kizárják vagy korlátozzák felelősségüket abban az esetben, ha az ígért szolgáltatást a fogyasztó végül mégsem tudja igénybe venni a harmadik fél (például a szálloda) magatartása miatt. Hiába áll ugyanis a fogyasztó szerződéses kapcsolatban a kuponos céggel, amikor az igénybe venni kívánt valódi szolgáltatást részére már a harmadik fél, azaz a másik vállalkozás nyújtja (vagy csak nyújtaná). Ha pedig a panaszos magával a kedvezményes árú szolgáltatást vagy terméket nyújtó vállalkozással szemben fordul jogai érvényesítéséért, úgy ez esetben panasza rendszerint a szerződéses kapcsolat hiányára való hivatkozással kerül elutasításra, ezzel pedig a kör bezárult. Minek nézzünk utána a szerződéskötés előtt? A FEOSZ azt javasolja, hogy körültekintően járjunk el, mielőtt szerződést kötnénk az adott kuponos akciót értékesítő vállalkozással, és részletesen olvassuk át annak szerződési feltételeit. Ezekből ugyanis megtudhatjuk, hogy például vállal-e bármilyen garanciát a harmadik fél hibás teljesítése esetére a kuponos szolgáltató avagy sem, illetve milyen mértékben korlátozza felelősségét. A tudatos fogyasztói magatartással tehát nagyobb eséllyel előzhetjük meg a későbbi kellemetlen meglepetéseket. Ezzel függ össze az is, hogy ha például kedvezményes áron szeretnénk nyaralni valahol, először az utazásszervező- és utazásközvetítő irodák ajánlatait böngésszük át: az engedéllyel rendelkező utazási vállalkozások esetében ugyanis részletesen meghatározásra került azok felelőssége hibás teljesítés ellen, emellett jogszabályban biztosított vagyoni biztosítékkal rendelkeznek. Korántsem biztos, hogy ez igaz azokra a vállalkozásokra is, amelyek szolgáltatásaihoz kedvezményes áron való hozzájutását egyes kuponos cégek hirdetik. A fogyasztók ezt könnyen ellenőrizhetik a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal internetes honlapján, ahol az engedéllyel rendelkező utazási vállalkozások listája mellett megtalálják azon utazásszervezők és utazásközvetítők jegyzékét, amelyek jogerősen egy évre eltiltásra kerültek a tevékenység folytatásától. Amennyiben tehát a kupon tárgya kedvezményes áron nyújtott utazási szolgáltatás és a rajta feltüntetett vállalkozás nem szerepel az engedéllyel rendelkező szolgáltatók listájában, ez esetben ne kössünk vele szerződést - javasolják a fogyasztóvédők.

[Eredeti](#)

(origo.hu, 2019. június 27., csütörtök)

Pontosan 600 a lógos webáruházak száma

A súlyosan vétő webáruházak listáján pontosan 600 hibázó webáruház számlálható össze. Ennyi még nem volt a listán. Közülük 134 áruház nem javít, pedig kellene. Van webes próbavásárlás is. Hibacsúcs: szállítás, elállás, jótállás. Az eddigi hibacsúcs 2019 április 2-án volt, akkor a számláló 580 súlyosan vétő webáruházat jelzett, tehát vagy a fogyasztóvédelmi ellenőrök, vagy a vétkező ...

A súlyosan vétő webáruházak listáján pontosan 600 hibázó webáruház számlálható össze. Ennyi még nem volt a listán. Közülük 134 áruház nem javít, pedig kellene. Van webes próbavásárlás is. Hibacsúcs: szállítás, elállás, jótállás. Az eddigi hibacsúcs 2019 április 2-án volt, akkor a számláló 580 súlyosan vétő webáruházat jelzett, tehát vagy a fogyasztóvédelmi ellenőrök, vagy a vétkező webáruházak húztak bele azóta. Egyébként a fogyasztóvédelmet irányító szaktárca, az ITM külön pénzt ad a webes próbavásárlásokra (másfél millió forintot, de ez forog persze), az ellenőrzés menetét pedig részletesen szabályozza utasításában, amit egy központi "labor", tehát egy külön egység végez. A fülön csípett webáruházat pedig átadja az eljáró járási hivatalnak. A büntetés - a súlyosan vétkező webáruház nyilvánosságra hozatala és a kifüggesztés - persze nem tart örökké, két évig kötelező feltüntetni őket a fogyasztóvédelem kormányzati honlapján. Az első jogerősen elmarasztalt webáruházakat 2017 márciusában rakták fel a listára, de akiknél lejárt a két év, azokat ki is húztak onnan 2019-ben. Őket már nem lehet keresni a listán, számolgatásunk szerint ezek száma 30 darab környékén jár. 2017 januárjától kötelező a fogyasztóvédelemnek a honlapján feltüntetnie a súlyosan vétő webáruházakat. Az erre vonatkozó (453/2016. számú) kormányrendelet alapján súlyos hiba egy webáruház tevékenységében, amikor például a szerződéskötést megelőzően nem tájékoztatja a vásárlót az előírt adatokról, vagy a vásárlás pontos feltételeiről. És nyilván súlyos vétség az is például, ha a vásárló a webáruház hibája miatt az őt megillető 14 napos elállási jogával nem tud élni. A tájékoztatási hiányosságok közé tartozik például (a teljesség igénye nélkül), ha egy webáruház elhallgatja a nevét, székhelyét, postai címét, telefonszámát, telefaxát, elektronikus levelezési címét, ahová a fogyasztó a panaszait címezheti, a teljesítés, így a fizetés, a fuvarozás és a teljesítési határidő feltételeit, a panaszkezelés módját. De kötelező az elállási nyilatkozatminta feltüntetése is a webáruház honlapján, és tájékoztatást kell adni a kellékszavatosság és a termékszavatosság, vagy éppen a jótállás feltételeiről is. Beletúrtunk a hibaszákba: a többség többször hibázik. A fogyasztóvédelem honlapján az elkövetett legsúlyosabb vétségekre rá lehet kérdezni. De azt is lehet firtatni, hogy a webáruház vajon pótolta-e a hiányosságokat és végrehajtotta-e az úgy egyébként kötelező erejű hatósági határozatot. A legszebb, hogy a 600 elmarasztalt webáruházból 134 ezt a mai napig még nem tette meg. Kérdés, hogy miért és mit tesz ezek után az ellenőrző hatóság, egyebek mellett azért is, mivel ha ismétlen elkövet egy webáruház egy hibát, 200 ezer forintnál indul a büntetés. Fogyasztóvédelmi bírságot egyébként 28 esetben szabtak ki. A hibacsúcsot a szállítással, elállással és jótállással kapcsolatos problémák jelentik, ennek minősül, ha például a webáruház nem ad meg szállítási határidőt, vagy nem vagy nem megfelelő tájékoztatást ad az elállási jogról, szavatosságról, jótállásról. És ez a webkereskedelem egyik legérzékenyebb kérdésköre. Egy webáruháznál persze több hibát is feltárhat egy-egy ellenőrzés, így a hibaszámokat nem célszerű összeadni. Elérhetőséggel kapcsolatos tájékoztatási hiányosságnak minősül, ha például a webáruház elérhetetlen vagy nem válaszol, vagy a vállalkozás neve vagy címe

nincs feltüntetve a honlapon. A fogyasztóvédelem újabban kiemeli a "csodát ígérő" termékekkel" kapcsolatos megtévesztést, nyilván nem véletlenül. Így például ha olyan termékek árusítása során követett el jogsértést a webáruház, amelyek rövid idő alatt jelentős javulást ígérnek (például fogyasztószerek, izomnövelők, gyors nyelvtanulást ígérő termékek), az ide tartozik. A fogyasztóvédelem honlapján 2019-es vizsgálati jelentést, vagy összefoglalót nem találtunk (úgy egyébként több ellenőrző hatóság készít éves beszámolót, olyat, amit nyilvánosságra is hoz, ezekből is lehet okulni), 2018-ast kettőt leltünk, az elektronikus kereskedelemről viszont 2017-es tájékoztatás az utolsó). Így hát marad a táblázatunk: szállítással, elállással, jótállással kapcsolatos hiba 583 elérhetőséggel kapcsolatos hiba 503 "csodát ígérő" termékekkel kapcsolatos hiba 40 megbírságot webáruház 28 utólag pótolta a hiányosságokat, a határozatot teljesítette 466 Forrás: ITM fogyasztóvédelem, 2019. június 26. (blokk.com)

Eredeti

(gazdasagportal.hu, 2019. június 27., csütörtök)

Ezért van szükség a megtekintési nyilatkozatra

Osadcow Gergely, a Magyar Ingatlanközvetítők Országos Szövetségének elnöke beszélt arról, mit érdemes tenni, hogy ne kín legyen az ingatlanvásárlás.

Az ingatlanvásárlók többsége találkozott a megtekintési nyilatkozattal. Osadcow Gergely, a Magyar Ingatlanközvetítők Országos Szövetségének elnöke elmondta, hogy mi a szövetség feladata és miért fontos ez a papír. Mik a szövetség főbb tevékenységi körei? Az idén 20 éves Magyar Ingatlanközvetítők Országos Szövetsége érdekképviselő, beszerzési közösség és értékesítési hálózat is. Országos szervezetünk elsősorban a független egyéni- és társas vállalkozó ingatlanközvetítőket tömöríti, akiknek biztos működési háttérrel és hatékony értékesítési platformot teremt. Tagjaink igénybe vehetik a közös ingatlannyilvántartó és ügyviteli rendszert, hirdetési kedvezményeket, a folyamatosan megújuló eladástechnikai és OKJ végzettséget nyújtó tréningeket, jogi támogatást, hitelközpontot, más bevételnövelő és kiadáscsökkentő szolgáltatásokat, illetve részt vehetnek a csapatépítő rendezvényeken. Oroszlánrészt vállalunk az ingatlanfelügyeleti hatóságok és az iparkamara Ingatlan Osztályának szakmai műhelymunkáiban, a törvénytervezetek társadalmi egyeztetésében és a megújuló felnőttképzés szakmai normáinak lefektetésében. Immár húsz éve hiszünk abban, hogy ez a szakma is lehet emberi, tiszta, és valódi hozzáadott értéket teremtő hivatás. Ezeket az értékeket szeretnénk tovább adni a következő ingatlanközvetítői generációnak. Mennyire figyel a MIO SZ a fogyasztóvédelemre, miközben ők nyilvánvalóan a közvetítők érdekeit kell, hogy védjék? Hogyan működik ez? A szervezet célja elsősorban a szakma presztízsének a növelése. Soha nem tesszük a tagjaink érdekét a fogyasztók érdekei elé. Szerepet vállalunk az ingatlanközvetítők és a lakosság közötti érdeksérelmek megszüntetésében etikai eljárások és mediáció segítségével. Az ügyfél bizalmát elnyerni nehéz, de elveszteni könnyű. A sikeresen megoldott ügyfélpanaszok révén lehetőség nyílik egy "második esélyre": arra, hogy belássuk, hibázni emberi dolog, és ha a jó szándék vezérel, akkor a rosszul indult tranzakciók is kölcsönös meglepedettséggel zárulhatnak le. A fogyasztók elégedettségét szolgálják a szolgáltatási minőséget javító képzéseink, és a korrektül elkészített formanyomtatványaink is. Sajnos a korrekt szakembereket is sokszor a képzettség és engedély nélküli, gyakran

etikátlan kontárok után ítélik meg, ezért a közelmúltban létrehoztunk egy - a közvetítő személyéhez és nem céghez, márkánévhez kötött - tanúsító védjegyet: az Etikusi Ingatlanost. Ennek kifejezett célja az, hogy a fogyasztók az egyéni kompetencia és szolgáltatásminőség, és ne csak hangzatos brandígérek alapján tudjanak dönteni a szolgáltató kiválasztása során. A minősítés leinformálhatóságot és egyben felelősségvállalást is jelent, mert a szakértők munkája számon kérhető. Miért szükséges az ingatlankeresőknek megtekintési nyilatkozatot aláírni? Megtekintési nyilatkozatban mely pontok védik a vásárlót, melyek az ingatlanost? Gondoljon bele, hogy az ingatlanát értékesíti, és számtalan vevő fordult meg a lakásban az elmúlt hónapban. Egyszer csak betörnek a lakásba, mialatt ön távol van. Annak valószínűsége, hogy egy rosszindulatú érdeklődő akkor jön vissza, amikor nem vagyunk otthon, csökkenthető azzal, hogy minden megtekintőt beazonosítunk. Ezt a tulajdonossal szemben egy szakképzett ingatlan tanácsadó törvényesen megteheti. Ezen túl, csak akkor mutatja be a lakásunkat, ha az érdeklődő igazolja magát, valóban hasonlót keres, és sikeres áralku után kész és képes is megvásárolni azt. Nem fáraszt minket ingatlanturistákkal - egyszóval védi az érdekeinket és értékeinket. Gyakran az ingatlanjunkt maguk értékesítő tulajdonosok vezetik meg az óvatlan vevőket jogi vagy bizonyos műszaki körülmények elhallgatásával. Ezzel szemben egy ingatlan tanácsadónak tájékoztatási kötelessége van az ügyfele irányában, ezért ismeri a portfóliójában lévő ingatlanok műszaki- és jogi paramétereit. Ha pedig a vásárlás mellett döntöttünk, közbenjárhat az értékesítést akadályozó körülmények megszüntetésében is, szakértők bevonásával. Így nem veszünk zsákbamacskát! A cél, hogy mindenki elégedett legyen (Fotó: istock) Az ingatlan keresés egyre fárasztóbb és bosszantóbb: a hirdetési portálokon tíz jó árú ingatlanból öt már elkelt, kettő nem is létezett lakást hirdető, egy jogilag aggályos vagy túlhitelezett banki problémás és jobb nem belebonyolódni... Így talán kettő az, amit érdemes személyesen is megnézni - de ehhez mind a tízzel foglalkoznunk kell, ami időrabló folyamat. És akkor még a kétszer-háromszor külön hirdetett ingatlanok anomáliájával nem is számoltunk... Ismert tény, hogy az igazán jó lakásokat ismeretségi körben vagy a már várolistán lévő vevőknek adják el, ezért meg sem hirdetik azokat. Ha vevői kereséssel bízunk meg ingatlan tanácsadónkat, az elsőként értesíthet minket a legújabb ajánlatokról, mielőtt még azok a piacra kerülnének. Ha pedig egy ingatlan értékét csökkentenék, arról is azonnal hírt kaphatunk. Arról nem is beszélve, hogy az ingatlanközvetítők törvényi kötelezettsége (GDPR, PMT) az ügyfelek beazonosítása. Illetve saját befektetett munkájukat is igazolják a megtekintési nyilatkozat aláíratásával. Vevőként az aláírt megtekintési nyilatkozat és keresési igényfelmérő, eladóként pedig az aláírt megbízási szerződés majd a felelősséggel összeállított értékesítési dokumentáció lehet a záloga a sikeres ingatlan adás-vételnek. A már bizalmunkat élvező ingatlan tanácsadó pedig gondoskodik arról, hogy a tudatosan és szakértelemmel létrehozott együttműködés a nap végén értéket teremtsen számunkra - a tranzakció bármelyik oldalán is álljunk. Milyen irányelveket szab a Magyar Ingatlanközvetítők Országos Szövetsége a megtekintési nyilatkozatokra vonatkozóan? Nincsenek irányelvek. Ajánlásainkat felkészült jogászok és ingatlan szakértők dolgozzák ki és aktualizálják - elsősorban a fogyasztóvédelmet, a tranzakcióban résztvevő felek jogainak és érdekének jogos védelmét, valamint a törvényi előírásokat szem előtt tartva. Hogyan lehetséges, hogy jómagam ingatlankeresőként ugyan hónapok óta lakásra letem, azóta sem tudom sem telefonon, sem e-mailben lemondani a kéretlen új ajánlatokat? Mi lenne a teendőm ezzel kapcsolatban? Ha az ingatlaniroda a kérés ellenére is kéretlen leveleket küld, panaszt tehetünk a MIO SZ internetes felületén, az Etikusi Bizottság kivizsgálja az esetet és szükség esetén szankcionál. A megbízási nyomtatványaink GDPR kompatibilisek: bármelyik ügyfelünk kérheti az adatainak törlését az ügyfélnyilvántartásból - erről részletesebben a tagirodák számára rendelkezésre bocsájtott adatkezelési szabályzatból tájékozódhatunk. Mire számíthatok, ha aláírtam egy megtekintési

nyilatkozatot egy közvetítőnél, de utána közvetlenül a tulajdonostól - a közvetítő kihagyásával - vagy más közvetítőn keresztül veszem meg az ingatlant? El kell dönteni, hogy magunk keresünk ingatlant, vagy inkább egy szakértő segítségét kérjük. Ha korrektek akarunk lenni azzal az ingatlan tanácsadóval, aki ránk szánta az idejét és tanácsaival segít nekünk, akkor tiszteljük meg azzal, hogy nem kerüljük meg őt. Más persze az, ha nem együttműködő az ingatlanos, és nem segíti a tranzakció létrejöttét. Ebben az esetben "bocsánatos bűn" közvetlenül felvenni az eladóval a kapcsolatot, de az ingatlanost akkor is tájékoztatni kell! A tulajdonos egyébként csak egyszer, és annak az ingatlanirodának fizet, aki a vevő által aláírt megtekintési nyilatkozattal igazolja, hogy elsőként mutatta be az ingatlant. Ha a MIOSZ nem kötbérez, akkor hogyan lehetséges akkor, hogy egyes irodák MIOSZ logóval ellátott megtekintési nyilatkozatot iratnak alá, amelyek súlyos kötbérösszegeket tartalmaznak? Az ingatlaniroda nem köthet ki érvényesen kötbért a vevő vonatkozásában. A MIOSZ viszont nem franchise, hanem nonprofit szakmai érdekképviselő - a szerződésmintáit javaslatként bocsájtja a tagjai rendelkezésére. Ezért előfordulhat, hogy a szervezetünk által előzetesen nem elfogadott szövegezés is belekerül egy-egy iroda formanyomtatványába. Amennyiben jogsértő tartalomra hivatkozással panaszt kapunk, felszólítjuk az irodát a gyakorlat megszüntetésére, amely ha nem teljesül, az iroda szövetségi tagságát megszüntetjük.

[Eredeti](#)

(nlc.hu, 2019. június 27., csütörtök)

A GVH előtt a Kika felvásárlása

BÚTORPIAC | Az osztrák XXXLutz egyedüli irányítást szerezne a hazai cégben

Június 20-án bejelentette az ausztriai XXXLutz csoport leányvállalata a magyarországi Kikával való összefonódását a Gazdasági Versenyhivatalnak (GVH). Amennyiben a hatóság is rábólint a tranzakcióra, akkor az XLCEEHolding GmbH megszerzi a lakberendezési áruházlánc törzstőkéjének a 100 százalékát, egyúttal egyedüli irányítást is szerez a hazai Kika vállalataiban. Ezek az Imv Kika Alpha Kft., az Imv Kika Béta Kft., az Imv Kika Ingatlankezelő Kft. és a Kika Lakberendezési Kft. A GVH által közzétett összefoglaló szerint mind az irányításszerző, mind pedig a céltársaságok aktív szereplőnek minősülnek a bútorok, világítási eszközök és más háztartásviteli termékek magyarországi kiskereskedelmi piacán. Az új tulajdonos a magyarországi Mömax és a Möbelix láncot is birtokolja. Ebből arra lehet következtetni, hogy a versenyhatósági jóváhagyás hosszabb időt, akár 120 napot is igénybe vehet.

A felvásárlás egy nagyobb tranzakció része, amely a csehországi, a szlovákiai és a romániai piacot is érinti. A Kika tulajdonosa, a szintén osztrák Signa csoport - indoklása szerint - azért adja el a boltjait, hogy kizárólag az ausztriai működésére tudjon koncentrálni. Ez Magyarországon azt eredményezi, hogy a Kika márka eltűnik, az XXXLutz viszont megjelenik. A Világgazdaság érdeklődésére Thomas Saliger, az utóbbi társaság szóvivője azt mondta, hogy a felvásárlás hat boltot érint Magyarországon. A tervek szerint az ügylet alapvetően nem jár a munkaerő leépítésével, sőt, eddigi tapasztalataik szerint a hálózat növekedése összességében mindig a humánkapacitások bővítését hozza magával. Az

XXXLutz terjeszkedésének a célja, hogy valamennyi piacon, amelyen tevékeny, vezető pozíciót foglaljon el. A vételár üzleti titoknak minősül.

HECKER FLÓRIÁN

[Eredeti](#)

(Világgazdaság, 2019. június 28., péntek, 4. oldal)

Komoly összeget lehet bevasalni a légitársaságokon, ha kitartóak vagyunk

Több mint egy nap késéssel érkezett meg Budapestre a Wizz Air egyik járata Londonból. A póruł járt utasok 250 eurót kaphatnak – már ha végigcsinálják az elsöre hosszadalmasnak tűnő folyamatot.

Csütörtökön éjféł után két perccel szállt csak le a Wizz Air London-Budapest járata, amelynek a menetrend szerint kedd este 20:25-kor kellett volna indulnia a Gatwick repülőtérrel. Az Index írta meg elsőként, hogy technikai okokra hivatkozva a járatot törölték (egy alkatrészt kellett kicserélni a gépen), ráadásul szállás sem jutott mindenkinek, majd a beígért szerda déli indulást is eltolták, miután megsérült a repülőgép.

Amint túl vannak az utasok a dühöngésen, benyújthatják kártalanítási igényüket

– mondta lapunknak Salamon András ügyvéd, utazásjogi szakértő a több mint egy napos késéssel kapcsolatban.

Miután a London-Budapest távolság 1500 kilométernél kevesebb, ezért az utasokat alapesetben 250 euró (nagyjából 80 ezer forint) kártalanítás illeti meg. (1500 kilométernél hosszabb utaknál már 400 euró az összeg.) Ezen felül további kártérítésre is jogosultak lehetnek, ha például a késés miatt lemaradtak valamilyen rendezvényről, vagy a reptérrel való hazajutásukat csak komoly bonyodalmak árán tudták megoldani. Ilyen esetekben a károsultaknak meg kell őrizniük a számlákat, hogy bizonyítani tudják, a késés miatt a kellemetlenségeken túl plusz költség is terhelte őket.

Csakhogy Salamon András szerint a Wizz Air a 250 eurós kártalanítást szinte biztosan elutasítja majd.

A társaság technikai okok miatt törölte a járatot. Bevett gyakorlat a fapados légitársaságoknál, hogy ilyen esetekben arra hivatkoznak, hogy nekik a biztonság a legfontosabb, így nem terheli őket felelősség a késés miatt. Ez azonban nem igaz, hiszen a gép megfelelő műszaki állapotáért nekik kell kezkeskedniük – mondta az ügyvéd.

Bolyó Anikó, a Flight Refund kft. ügyvezető igazgatója a 24.hu-nak elmondta, hasonló esetekben a légitársaságoknak kellene kezdeményezniük a kifizetést, de erre nem nagyon van példa. Tapasztalata szerint ritka, hogy egy társaság belátja, hibázott, és magától kártalanítja az utasokat. Természetesen a károsultak maguk is megpróbálhatják érvényesíteni jogukat, de ez gyakran már ott elakad, hogy fel sem tudják venni a kapcsolatot az illetékesekkel.

A Flight Refund Kft. azért jött létre, hogy segítsen a póruł járt utasoknak. A cég sikerdíjért dolgozik, és csak olyan eseteket vállal, amelyeknél szinte biztosra vehető a sikeres végkifejlet.

Nemrég például a Wizz Air Stockholmból Budapestre érkező repülőgépén a leszálláskor egy a futópálya felületéből kifordult betondarab miatt kidurran egy gumiabroncs. A ferihegyi repülőtérrel a baleset miatt órákra le kellett zárni. Emiatt is többen megkeresték a kft.-t, de Bolyó Anikóék úgy ítélték meg, hogy ez vis maior helyzet volt, így nem vállalták azoknak az ügyét, akik fordultak hozzájuk. A keddi eset azonban szerinte teljesen más, hiszen a Wizz

Air is elismerte közleményében, hogy műszaki hiba történt, így egyértelmű, hogy jár a kártérítés – nem úgy, mint amikor az időjárás teszi lehetetlenné a gép felszállását.

Ha nem sikerül a légitársaságnak és a póru jár utasnak megegyeznie, akkor a bíróság dönt a kártérítésről. Bolyó Anikó tapasztalata szerint ezek az ilyen ügyek a legtöbbször 3-4 hónap alatt lezárulnak, de van, hogy akár 1-2 évig is eltartanak.

Márpedig Salamon András szerint a légitársaságok éppen azért nem fizetik ki rögtön a kártalanítást, mert tudják, hogy egy esetlegesen elhúzódo bírósági procedúrát kevesen csinálnak végig.

2017-ben Budapest helyett Pozsonyban rakta le utasait a Ryanair. A társaság alkalmazottjai szóban biztosították az utasokat, hogy akár légi, akár földi közlekedéssel, de haza fognak jutni, ennek ellenére nem segítettek nekik, az utasok végül saját költségen jutottak haza. A 150 utas először úgy gondolta, hogy közösen lépnek fel a Ryanair tisztességtelen eljárásával szemben, de a végül csak öt utas perelte be a céget. Ez egyébként az általános statisztikai arány, az utasok ritkán fordulnak ügyvédhez ilyen esetekben

– mondta Salamon András, aki azt is megjegyezte, habár a légitársaság felajánlhatja azt, hogy későbbi utazásoknál felhasználható Wizz Air pontokkal kompenzálja a károsultakat, ők ezt nem kötelesek elfogadni, ragaszkodhatnak a pénzübeli kártérítéshez.

Leszállóág

2018 júliusában a Wizz Air magyarázat nélkül törölte a Londonból Debrecenbe tartó járatát, miután az utasok már becsekkoltak a gépre.

Októberben a Wizz Air Sziáliában hagyta utasait. Noha a légitársaság arra hivatkozott, hogy vihar miatt nem szállt le a gép az értük jövő gép, de több más járat abban az időpontban zavartalanul szállt le és fel.

A Ryanair tavaly októberben Milánóban hagyott egy csapatnyi magyar gyereket.

Idén májusban a Wizz Air frankfurti járatának körülbelül ötven utasa nem fért fel a gépre, mert a tervezettnél kisebb gép állt csak a társaság rendelkezésre. Ezen a Miniszterelnökség is kiakadt, felháborítónak nevezték a Wizz Air magatartását.

Júniusban szintén a Wizz Air 47 embert felejtett a bécsi reptéren, az utasok három különböző járatról maradtak le, pedig időben kint voltak a reptéren.

Szintén júniusban történt, hogy több mint három óra várakoztatás után törölte a Wizz Air az egyik, Brüsszelből Budapestre tartó járatát, és segítségnyújtás nélkül hagyta az utasokat – köztük a Momentum EP-képviselőit – a reptéren.

(24.hu 2019. június 28., péntek)

Teret nyernek a megújuló energiaforrások a nemzeti energiamixben

A bioüzemanyag felhasználása harminc, a napenergia felhasználása több mint ötven százalékkal növekedett.

A háztartási méretű kiserőművek mellett itthon is kezdenek elterjedni a napelemparkok, amelyek a közeli kisebb települések áramellátását akár egészben átveszik

Összességében nem változott jelentősen az energiefelhasználás az elmúlt években. Teret nyertek azonban a megújuló energiaforrások, és a villamos energia előállításában is jelentősen nőtt a napenergia szerepe.

Az előzetes adatok szerint 2018-ban a primer belföldi földgáz felhasználás enyhén, három százalékkal mérséklődött 2017-hez képest – mondta Scherer Zsolt, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) sajtófőnöke. Ha a belföldi földgázfelhasználást

nézzük 2014 és 2018 között, elmondható, hogy a hazai kitermelés mennyisége nagyjából állandó volt, az itthoni mennyiség a teljes hazai szükséglet nagyjából 10-15 százalékát fedezte. A behozatal mértéke a vizsgált időszakban, 2015-ben volt a legalacsonyabb. Az import mennyiségét a tárolás mértéke és a felhasználói szükségletek határozzák meg – mondta Scherer Zsolt. Hozzátette azt is, hazánkban lehetőség van úgynevezett bértárolásra, azaz a hazai tárolókban a szomszédos országok részére is biztosítunk készletet, illetve a meglévő tartalékból értékesítünk, például Szerbiának, ha felhasználási igényeik hirtelen megnövekednek. Fontos, a készlet szint sohasem csökkent az előírt minimumérték alá, a leghidegebb hónapokban is meghaladta azt.

A másik nyersanyagot, a kőolajat illetően az üzemanyagok belföldi forgalma az utóbbi évek folyamatos növekedését követően tovább nőtt, 2018-ban 6,5 százalékkal haladta meg a 2017. évit.

Az elődleges megújuló energiahordozók közül a biomassza-termelés és -felhasználás csökkenése folytatódott (a visszaesés mértéke kilencszázalékos volt), ugyanakkor a bioüzemanyag harminc százalékkal, a napenergia felhasználása több mint ötven százalékkal növekedett. A geotermikus energia felhasználása ugyancsak nőtt.

Ha a megújuló energiaforrások egészét nézzük, felhasználásuk részaránya a végső fogyasztáson belül 2005-ben mindössze 6,9 százalékot tett ki, ez az érték 2017-ben 13,3 százalék volt.

Vannak területek, ahol látványosan tör előre a megújuló energiaforrások részaránya. Ilyen a villamosenergia-felhasználás, ahol a bruttó végső villamosenergia-fogyasztáson belül 2005-ben még csak 4,4 százalékot tett ki a különböző megújuló energiaforrások összessége. Egy év múlva ez az arány négy százalék alá csökkent. A válság évei átmeneti, de nem látványos visszaesést hoztak, majd 2014-től 7,3 százalékon stabilizálódott a részarány, a támogatásoknak köszönhetően pedig 2016-tól ismét nőni kezdett. Tavaly 8,5 százalékot tettek ki a megújulók, ebben szerepet játszik az is, hogy számos lakossági magánberuházás ekkor készült el.

A megújuló energiaforrásokból előállított energia fűtési és hűtési célú bruttó fogyasztásának a részaránya jóval magasabb, mint a villamos energia esetében. Itt 9,9 százalékos volt a részarány 2005-ben – mondta Scherer Zsolt. Hat évvel ezelőtt a hűtés-fűtésre már csaknem egynegyed arányban használtunk megújuló energiaforrásokat, az utána következő években ez az arány húsz százalék körül stabilizálódott.

Ha a háztartások energiamixét és felhasználási céljait nézzük, megállapítható, hogy 2015-ben, 2016-ban és 2017-ben legnagyobb arányban földgázt hasznosítottak, ennek is legnagyobb hányadát fűtésre. A statisztikát a földgáz „javára” árnyalhatja, hogy a távfűtéshez szükséges energiát háromnegyed részben úgyszintén földgázból nyerik – jegyezte meg Scherer Zsolt. Jelentős továbbá a megújuló energiaforrások fűtési célú használata is. Az elektromos áram felhasználási területe már megoszlik, viszonylag kis hányadát fordítják fűtésre a háztartások, ám sokan villamos energia segítségével nyernek meleg vizet.

Népszerűek a háztartási kiserőművek

A háztartási méretű kiserőművek (HMKE) piacán 2018. negyedik negyedévében is folytatódott a növekedés. Az elmúlt évben összesen 81,9 MW új napelemet telepítettek – olvasható a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal háztartási méretű kiserőművekről szóló negyedéves jelentésében. A jelentésből kiderül még, hogy 2018 negyedik negyedévében 3060 háztartási méretű kiserőmű csatlakozott újonnan a hálózatra, összesen 22,0 MW beépített teljesítménnyel. Az újonnan telepített HMKE-k mind napelemes rendszerek voltak, 7,6 kW átlagos beépített teljesítménnyel. A felhasználók típusa szerint 2018 negyedik negyedévében a természetes személyek 2558 napelemes HMKE-t telepítettek, a fennmaradó hányadot cégek, önkormányzatok.

A földgáz átlagára idehaza a legalacsonyabb

A hivatal honlapján elérhető a legújabb nemzetközi lakossági villamos energia és földgázárakat összehasonlító vizsgálat. A részletes és visszakereshető adatok alapján kiderül, a magyar energiaárak Európa legolcsóbbjai között találhatóak. A vizsgált fogyasztók a fővárosok átlagfogyasztói, vagyis az egyes fővárosokra jellemző átlagos fogyasztási mennyiséggel és jellemzőkkel rendelkező fogyasztók, a fogyasztási egységet eurócent/kilowattóra mértékegységben határozzák meg a gáz és az áram esetében is. A májusi végfelhasználói árak alapján Budapest a harmadik helyen áll az elektromos energia tekintetében, míg a földgáz átlagára egyértelműen idehaza a legalacsonyabb Európában. A helyezési sorrendet az euró-forint árfolyam is alakítja.

Összeállításunk a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal támogatásával készült

(Magyar Hírlap 2019. június 28., péntek)

Megújul a Gmail, jövő héttől már nem csak levelezni tud majd vele

Jövő héten mindenki számára elérhetővé teszi a Google a Gmail mobilos változatának új funkcióját, miután már nem csak e-mailezni lehet majd a szolgáltatással.

A tavalyi évben a története eddigi legnagyobb frissítésén esett át a Gmail, ami nemcsak a külsőben, de a funkciók terén is sok változást hozott. A fejlesztés persze nem állt meg ezzel, március végén például bemutatták azt az újdonságot, amivel a korábbinál sokkal hasznosabb lett a levelező. Most pedig újabb jó hírrel álltak elő: július 2-től mindenki számára elérhető lesz a "dinamikus e-mail".

Ahogy arról korábban már írtunk, ez a webre épülő interakciókat tesz lehetővé, amihez normál esetben meg kellene nyitni a böngészőt. A segítségével űrlapokat tölthetünk ki, válaszolhatunk a Google Dokumentumba beírt hozzászólásokra.

Egyelőre csak néhány nagyobb weboldal – a Booking.com, a Despegar, a Doodle, az Ecwid, a Freshworks, a Nexxt, az OYO Rooms, a Pinterest és a redBus – képes ilyen dinamikus e-maileket küldeni. A fejlesztők azonban megnyugtattak mindenkit: a használata teljesen biztonságos lesz. A Gmail megvizsgálja a feladót, mielőtt az ilyen leveleket megkapná a felhasználó, így kicsi az esély, hogy adathalász támadás áldozatai legyünk egy ilyen levél miatt.

(HVG 2019. június 28., péntek)

Rengetegen nem tudnak erről a lehetőségről: az élelmesebbek már így utaznak

Tombol a fogyasztási láz hazánkban, főleg a nyári szabadságolások előtt, amikor a magyarok a nyaralásukat tervezgetik. Sokan még mindig személyi hitelből utaznak, pedig ma már a legtöbb utazási iroda kínál részletfizetési lehetőségeket, sőt, a koránkelők extra kedvezményeket is kaphatnak "first minute" kedvezmények formájában.

Egyre többet utaznak a magyarok külföldi országokba a KSH adatai szerint: az elmúlt évtizedben negyedével nőtt a határainkon túlra irányuló utazások száma, az előrejelzések szerint csaknem harmaduk idén is Horvátországot célozza meg: az elmúlt bő tíz év alatt -

2007 és 2018 között - negyedével nőtt a határainkon túlra irányuló utazások száma - derül ki a Groupama felméréséből.

A magyarok takarékosan utaznak: 61 százalékuk a külföldi utazásukra szánt éves keretösszeget igyekszik személyenként 100 ezer forint alatt tartani. Közel 20 százalékuk 100 és 300 ezer forint közötti összeget szán évente külföldi kikapcsolódásra, e fölötti összeget már jóval kevesebben (8%) adnak ki az év során, és érdekesség, hogy a turisták mindössze 3 százaléka költ évente félmillió forint fölött.

Tehát egy négytagú családról elmondható, hogy átlagosan 400 ezer forintot költ el, akár még egy picit többet.

Ahogy a számokból is jól látszik, hogy tombol a fogyasztási láz hazánkban, az emberek szívesen költenek szórakozásra, utazásra is. Külföldön már vannak olyan utazási irodák, amelyek hitelt is nyújtanak egyben, így az utasok a repülőjegyük, nyaralásuk árát nem egyösszegben, hanem 10-30 százalékos kamattal csak később, egyenlő havi részletekben fizetik ki. Iparági információink szerint Magyarországon is voltak hasonló kezdeményezések, ám ezek nem tudtak igazán sikeresek lenni, arról nem is beszélve, hogy a hitelezéshez speciális engedélyek is szükségesek.

Itthon ez nem jellemző

Jelenleg tehát itthon az általunk megkérdezett nagy utazási irodáknál ilyen lehetőség nincs, ám sokan közülük kínálnak részletfizetési lehetőségeket. Az Inviától például azt a tájékoztatást kaptuk, hogy amennyiben az indulás időpontja a megrendeléstől számított 30 napon belül esedékes, úgy a szervezőirodák általában már a teljes összeget kérik, ilyenkor már nincs lehetőség a megrendelt utazás több részletben történő teljesítésére. Korábbi foglalás esetén azonban jellemzően az utazás teljes árának 40 százalékát szükséges befizetni a foglaláshoz, majd a fennmaradó összeget az utazást megelőző 30. napig érnek rá rendezni az utasok. Ám ez a szabály alapvetően a főszezonban érvényes, az előfoglalási időszakokban viszont különböző konstrukcióból választhatnak az érdeklődők: van hogy elég csupán 15 ezer forintot befizetni és a jó ár máris garantált - igaz ehhez időben neki kell állni a szervezésnek, adott esetben már szeptemberben.

{{KAPCSOLODO:1079789}}

"Általános Szerződési Feltételeink alapján nálunk foglaláskor 40 százalék előleget kell befizetni, amit indulás előtt 30 nappal kell 100 százalékra kiegészíteni, azaz akkor kell a maradék 60 százalékot rendezni, ám amennyiben az út 30 napon belül indul., abban az esetben foglaláskor már a teljes összeg fizetendő" - mondta el a Pénzcentrumnak Hajducsi Tamás, a Kartago Tours marketing igazgatója.

A Neckermanntól azt a tájékoztatást kaptuk, hogy részletfizetési lehetőség csak úgy lehetséges, hogy befizetjük az előleget, a hátralékot pedig indulás előtt egy hónappal ezt lehet havi részletekben fizetni, de elutazás utáni részletfizetési lehetőség nincs.

Az ALDI UTAZÁS-nál az online foglaláskor csupán a vételár 20 százalékát kell az utasnak befizetnie, a fennmaradó 80 százalékot elég az indulás előtt 21 nappal rendeznie. Ez a megoldás különösen előnyös akkor, ha az utas hónapokkal szezon előtt, early bird kedvezménnyel foglal le egy utat, mivel így jelentős kedvezménnyel foglalhat és nem áll a pénze a foglalásban. Hitelezési lehetőséget az ALDI UTAZÁS nem nyújt.

Az IBUSZ nem kínál részletfizetési lehetőséget.

Utazz hitelből?

A fogyasztási lázzal párhuzamosan a hitelfelvételi láz is tombol, a személyi hitelek aránya ezen belül is kimagasló - számolt be korábban a Pénzcentrum. Mivel szabad felhasználású hitelről van szó, a banknak nem mindig van pontos információja arról, hogy mi is a hitelfelvétel célja, ám például a Cetelem Bank megkérdezi ezt az ügyfelektől - noha a felhasználással szemben általában nem támaszt feltételt.

A bank korábban elmondta, hogy a hitelcélok között legnagyobb növekedést az utazásra és nyaralásra fordított összegek teszik ki: arányaiban meghaladta a 10 százalékot. Azaz a magyarok egyre nagyobb arányban vesznek fel személyi hitelt nyaralásra. Bár többször leírjuk, hogy a magyarok hitelfelvételi magatartása a lakáshiteleknél meglehetősen tudatos, a személyi hitelekre - úgy látszik - ez nem mondható el, holott az utazási irodák kifejezetten rugalmasak a fizetés szempontjából.

(Pénzcentrum 2019. június 28., péntek)

Kánikula az irodában: hosszúnadrágban hűsölünk a maximumon pörgő légkondi alatt

Az egyre melegebb nyarak során, a tomboló hőségben a legtöbbször csak a jól lehűtött házak, irodák nyújtanak felüdülést. Számos munkahelyen például szigorú dress code határozza meg, hogy mit viselhetünk munka közben, amely jellemzően nincs tekintettel arra, ha nyáron felkúszik a hőfok. De mennyire szükséges lehűteni az épületeket, irodákat valójában? Ezt is lehet tudatosan csinálni, sőt, ezen a területen is találhatunk forradalmi megoldásokat, mint például a Japánból induló, a munkavállalók öltözködését megváltoztató Cool Biz elnevezésű kampányt. Néhány hete itthon is végérvényesen berobbant a meleg, így az alábbi írást ajánljuk minden klíma alatt hűsölő olvasónk figyelmébe.

Nyáron számos munkahelyen okoznak komoly kellemetlenségeket a szigorú öltözködésre vonatkozó szabályozások, ilyenkor jellemzően a légkondicionáló jelenti az egyetlen hatékony megoldást a dolgozóknak, akik a dress code értelmében öltönyben várják a megváltást a maximum fokozaton működő berendezéstől.

A japán kezdeményezés

Pontosan emiatt indította el Japánban a környezetvédelmi minisztérium 2005-ben a Cool Biz elnevezésű kampányt is, amely célja a légkondicionálás energiatakarékosabb működtetése volt, elsősorban környezetvédelmi szempontból. A kezdeményezés szerint a nyári időszakban 28 Celsius fokra kell állítani a hőmérsékletet, ahelyett, hogy a kinti hőmérsékletnél jelentősen alacsonyabb hőfokra hűtenék az irodát. Ezzel pedig együtt járt az is, hogy – a melegebb hőfokra való tekintettel – bevezettek egy sokkal megengedőbb, a dolgozók komfortérzetét segítő dress code-ot. Engedélyezték a zakó és nyakkendő nélküli megjelenést, sőt a rövid ujjú ing is elfogadottá vált. A kampány a későbbiekben a magánszektorban is kezdett elterjedni, valamint egy évvel később Angliában is indult egy hasonló kezdeményezés „cool work” néven, amely keretében még a rövidnadrág is zöld utat kapott sok helyen az irodai környezetben.

A váltás és új irányvonal azért okozott némi fennakadást Japánban, ahol az új előírások sokszor összezavarták a munkavállalókat. Annak ellenére, hogy örültek az új iránynak, nem tudták, hogy követhetik-e az új előírásokat, sokan úgy érezték például, hogy a lazább öltözködés udvariatlannak bizonyulhat ügyfeleikkel szemben. Ezért gyakran előfordult az is, hogy váltóruhaként a biztonság kedvéért magukkal vitték a nyakkendőt és zakót is.

Az energiatakarékosság szempontjából azonban sikeresnek bizonyult a kampány: 2005 októberében közzétették a Cool Biz, egy internetes kérdőíven alapuló eredményeit. A válaszok szerint a kitöltők 95,8 százaléka ismerte a kezdeményezést, az 562 válaszadó 32,7 százaléka pedig azt állította, hogy irodájukban a légkondicionáló hőmérsékletét magasabb hőfokra állították, mint a korábbi években. A minisztérium számításai szerint a kampány a

szén-dioxid kibocsátás 460 ezer tonnás csökkenését eredményezte, ami körülbelül egy millió háztartás által, egy hónapon keresztül kibocsátott szén-dioxiddal egyenértékű.

Tudatos használat

Vitathatatlan, hogy a légkondicionáló berendezések segítséget nyújthatnak a melegebb nyári napok elviselésében, de korántsem mindegy, hogy milyen mértékben és mennyire tudatosan használjuk őket.

Először is, a légkondicionálót érdemes a külső hőmérséklettől csak néhány fokkal alacsonyabbra állítani – olyan hőmérsékletre, ami komfortos, de nem túl hideg. Figyeljünk arra is, hogy az ajtókat, ablakokat csukjuk be és ne hűtsünk olyan helyiséget, amit nem is használunk. A megfelelő árnyékolás vagy keresztuzat sokat segíthet a hőérzetünkön, és ne feledkezzünk meg a készülékek rendszeres karbantartásáról sem.

A klíma bizonyos helyzetekben tud nagyon hasznos lenni és valódi felüdülést nyújtani, de egy kis odafigyeléssel csökkenthetjük a szükségességét, ezzel pedig hosszú távon kifejezetten jót tehetünk a környezetünknek. Aztán persze érdemes azon is elgondolkodnunk, hogy valóban szükséges-e kötelezővé tenni a zakó és nyakkendő viseletét a tomboló hőségben.

(chikansplanet 2019. június 28., péntek)

1500 gyógyszer hiánycikk Magyarországon: rengetegen érintettek

Nem a K-vitamin készítmény az egyetlen, amely hiánycikk lett: a jelenleg elérhető hiánylistán 1479 tétel szerepel, a média mégis a konakion-ínségtől hangos. A gyógyszerhiány által érintett készítmények közül ugyanis sok csak nagyon szűk réteget érint, vagy a patika fel tud ajánlani helyettesítő készítményt. A Pénzcentrum utánajárt, hogy mit tehetünk, ha egy általunk alkalmazott készítmény esetén lép fel gyógyszerhiány: a kérdéssel a Hálózatban Működő Gyógyszertárak Szövetségét és a Házi Gyermekorvosok Egyesületét is megkerestük.

Az OGYÉI adatbázisa alapján 37602 törzskönyvezett gyógyszerkészítmény van, aminek a 3,9 százaléka a hiánylistán szereplő 1479 tétel. A gyógyszerári tapasztalatok és a napi gyakorlat ismeretében dr. Marjai Tamás, a Hálózatban Működő Gyógyszertárak Szövetségének szakmai igazgatója viszont elmondta a Pénzcentrumnak, hogy ez az adat önmagában semmit nem árul el a hiánycikkek jelentőségéről.

Ugyanis azt, hogy mekkora jelentősége van egy adott készítmény hiánycikké válásának, több tényező is befolyásolja, például hogy a hiány sokakat érint-e, vagy csak a betegek szűk körét.

Szerencsés esetben van helyettesítő készítmény, így akár már a gyógyszerárban orvosolhatjuk a problémát. Az is fontos kérdés, hogy mi az alkalmazási területe a hiánycikké vált gyógyszernek, fenyeget-e közvetlen életveszély, vagy sem, ha nem kapják meg a betegek. - mondta el Marjai Tamás és hozzátette, hogy ezek alapján nehéz megmondani, hogy mennyire nagy problémát okoznak összességében a betegeknek a nem beszerezhető készítmények:

Értelemszerűen egyéni szinten mindig nagy problémát jelent, ha valaki nem kapja meg a gyógyszerét. A gyógyszerárban dolgozó kollégák tapasztalata alapján az elmúlt pár évben növekedett a hiánycikkek száma, azonban pontos számot erről nem lehet mondani.

Az OGYÉI kétféle módon értesül a hiánycikké váló készítményekről:

a gyártóknak kötelező bejelentést tenniük az ellátási hiányról, illetve egyéb információs csatornákon keresztül (a betegektől, nagykereskedőktől, kórházaktól).

A bejelentések alapján a hatóság a készítményt nyilvántartásba veszi, és szükség esetén intézkedik. Előfordulnak azonban olyan esetek is, amikor egy gyógyszer nem kerül fel a hiánycikk listára, azonban a gyógyszertárak mégsem tudják beszerezni azt. Például, ha egy gyógyszer nem mindegyik nagykereskedőnél szerezhető be, és az adott gyógyszertár egyik partnerétől sem tudja megrendelni.

Mit tehet az a beteg, akinek olyan készítményt ír fel az orvos, ami hiánycikk?

Ennek a helyzetnek a megoldására több lehetőség is van. Marjai Tamás elmondása szerint azoknak a betegeknek, akiknek még van az adott gyógyszerből otthon, és az általuk szedett készítményből csak rövid ideig tart majd a hiány, azt tanácsolják, hogy várjanak. Ilyenkor pár napon vagy héten belül is megérkezhet a megszokott készítmény.

Amennyiben a hiányterméknek van hivatalos helyettesítője, és az orvos nem tiltotta annak alkalmazását, akkor a beteg kérésére a gyógyszerész a készleten lévő helyettesítő készítményt kiadhatja a felírt termék helyett - tájékoztatott Marjai Tamás. Előfordulhat - mint a Konakion esetében is megtörtént - hogy hiány lép fel, és a gyógyszernek nincs hivatalos helyettesítője. Ilyen esetben a kezelőorvos segítségére lesz szükség:

Szóba jöhet a terápiaváltás, azaz a beteget átállíthatják egy másik hatóanyag szedésére. Ha mindenképpen csak a hiánycikké vált gyógyszer a jó, és az külföldön elérhető, akkor az egyedi import engedély is megoldást jelenthet. Előfordul az is, hogy a nagykereskedők ún. kontingens behozatalra kérnek engedélyt, így enyhítve a hiányon

- mondta el lapunknak Marjai Tamás, arra a kérdésünkre, hogy érdemes-e megpróbálni külföldről beszerezni a hiánycikket, az válaszolta:

Természetesen meg lehet próbálni kiváltani a készítményt külföldön is, azonban ilyen esetben figyelembe kell venni, hogy nem feltétlenül lehet minden készítményt átvinni a határon. Arról is meg kell győződni, hogy a magyar vényt elfogadják-e az adott ország gyógyszertáraiban. Ezt megkönnyítheti, ha jelezzük a szándékunkat a kezelőorvosnak, aki így ennek megfelelően fogja kiállítani a vényt.

Arra a kérdésünkre, hogy hol érdemes a betegeknek tájékozódni a hiánycikké vált gyógyszerekről, azt a választ kaptuk, hogy elsődlegesen a gyógyszerhatóság honlapján, ugyanis a hiánycikk lista segítségével hiteles információhoz juthatnak. Kérhetünk továbbá a gyógyszertári dolgozóktól is felvilágosítást, ha lehet tudni, hogy mikor érkezik új tétel a hiányzó gyógyszerből, és emellett a gyártókhoz is lehet fordulni tájékoztatásért, azonban nem feltétlenül rajta múlik, hogy mikor lesz elérhető az adott készítmény a gyógyszertárban.

Miért válik hiánycikké egy gyógyszer?

A HGYSZ elnöke szerint számtalan oka lehet annak, hogy egy adott gyógyszer hiánycikké válik. A problémák egy része a gyártással és szállítással függ össze: egyes alapanyagokat nem lehet beszerezni, adódhatnak gondok a gyártás közben is, vagy szükség lehet a gyártósor átállítására, cseréjére.

Volt rá példa, hogy az elkészült készítmények megsemmisültek szállítás közben balesetben vagy raktártűzben - mondta el Marjai Tamás, és hozzátette, hogy a már elkészült gyógyszerek utólagos vizsgálata következtében is kiderülhet, hogy egy adott gyártási tétel nem kerülhet forgalomba. Szerencsés esetben ez már a gyárban kiderül, máskor a forgalomból kell kivonni a készítményeket, mint például a tavalyi sajnálatos Valsartan ügyben.

A hirtelen megnövekedett piaci igények is kiválthatnak hiányállapotokat. Például, ha egy járvány felbukkanása miatt a vakcinák iránti lakossági igény megnövekszik, akkor azt a gyártók nem tudják azonnal lekövetni - ismertette Marjai Tamás, ráadásul elmondása szerint a hiánycikké is generálhatnak további hiányokat:

Képzeld el, hogy egy népszerű készítmény valami miatt hiánycikké válik, és minden beteget a helyettesítő készítményére állítanak át. Ha a gyártó, a nagykereskedők és a gyógyszertárak nincsenek felkészülve arra, hogy a helyettesítő készítmény forgalma rövid

idő alatt a szokásos többszörösére ugrik fel, akkor bizony hamarosan azt sem fogják tudni beszerezni a betegek a gyógyszertárból.

Mit mond a házi orvos?

Dr. Muzsay Géza, a Házi Gyermekorvosok Egyesületének alelnöke nyilatkozott a Pénzcentrumnak arról, hogy mi a házi orvosok álláspontja a hiánycikké vált gyógyszerekkel kapcsolatban. A jelenleg is problémákat okozó Konakion-hiányról elmondása szerint először a betegtől, majd a médiából értesültek a házi orvosok. Az OGYÉI döntését a K-vitamin külföldi forrásokból történő pótlásáról az ellátás szereplői is üdvözltek.

Az egyesület alelnöke szerint abban az esetben, ha egy gyógyszer hiánycikké válik, legtöbbször van helyettesítő termék. Ha mégis, ahogy a Konakion esetében, elmondása szerint külföldről megpróbálható a beszerzése, ami a határhoz közelebb élőknek egyszerűbb, de másnak is megoldható:

A normál magyar vényre külföldön kiválthatók a gyógyszerek, de léteznek olyan cégek, amelyek behozzák egyedi kérésre is az itthon hiánycikk készítményt. Ezen cégeknél lehet érdeklődni, biztosan utána tudnak nézni külföldi adatbázisban.

Muzsay Géza azt is elmondta, hogy a gyógyszereknél elsősorban a megnövekedett kereslet vagy gyártási, előre nem kiszámítható probléma a felelős a hiányért és azonnali pótlásuk nem is egyszerű. Léteznek olyan készítmények, elsősorban védőoltások, amelynek előállításuk több évig is eltarthat.

Vannak gyógyszerek, amelyek így válnak tartós hiánycikké, de vannak súlyosabb esetek is, ugyanis rendszeresen előfordul olyan eset, amikor egyes gyógyszereket különböző okok miatt, sokszor gyártói kérésre a törzskönyvből törlik, így azt beszerezni bizonyos idő után már nem lehet. Ebben az esetben Muzsay Géza szerint a helyettesítő termékről a kezelő orvosnál kell tájékozódni, aki ismeri a beteg kórtörténetét.

(Pénzcentrum 2019. június 28., péntek)

A FEOSZ felvállalta a Tunéziában rekedt magyarok ügyét

Sajtóértesülések több, mint 100 magyar utast érint az a tunéziai eset, amelynek során pénteken egy gép műszaki meghibásodása miatt nem tudtak hazajönni. Sokan még mindig Tunéziában rekedtek. A FEOSZ közölte, felvállalja a magyar érintettek ügyét.

Több mint száz magyar rekedt Tunéziában, miután műszaki hiba miatt nem szállt fel a gépük, és nem küldtek értük másikat - írta meg pénteken a hvg.hu. A magyarok többsége a Kartago Tours szervezésében ment ki Tunéziába, és a Tunisair járatával jöttek volna haza.

A portál úgy tudja, egy gép hazajött azokkal, akik a reptéren várakoztak (ők reggel 8-kor érkeztek szombaton, 16 óras késéssel), de még mindig sokan vannak olyanok, akik az országban rekedtek.

Korábban a légitársaság egyik helyi képviselője azt mondta, a műszaki hibás gép helyére azért nem tudtak újat beállítani, mert a csütörtöki tuniszi robbantások miatt nagyon sok külföldi hagyja el az országot, és nincs szabad kapacitás. Csütörtökön ugyanis két öngyilkos merénylet robbantotta fel magát Tunisz belvárosában. A merényletnek vélhetően rendőrségi célpontjai voltak, belügyi források szerint egy rendőrtiszt meghalt, többen megsebesültek.

A FEOSZ felvállalja a póru járta ügyét

Szombaton a Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége (FEOSZ) közölte: felvállalja a tunéziai esetben érintett magyarok ügyét, akiknek akár kártérítés és díjengedmény is járhat.

A fogyasztóvédők közleményükben ugyanakkor emlékeztetnek, hogy érdemes az úticél megválasztása előtt tájékozódni a Külgazdasági és Külügyminisztérium internetes honlapján, ahol például Tunézia is szerepel a II-es kategóriába tartozó, azaz a "Fokozott biztonsági kockázatot rejtő országok és térségek" között, ami azt jelenti, hogy az érintett ország fokozott biztonsági kockázatot rejt és utazásra egyáltalán nem javasolt.

Mit érdemes tenni?

Amennyiben a tunéziai eset kapcsán felmerülnek költségek (például reptéri étkezés, frissítők, tisztálkodószerek, szállodai elhelyezés), amelyeket saját zsebből kell fedezniük, azt javasolja a FEOSZ, hogy amint arra módjuk van, minél előbb nyújtsák be egyénileg is kárigényüket és jelezzék azt közvetlenül, de mindenképp írásban a Kartago Tours Zrt-nél. Ezzel együtt fontos megőrizni és megküldeni minden olyan papírt, dokumentumot (számlát, nyugtát), amely igazolja, hogy költségeik merültek fel.

A szövetség arra kéri a károsultakat, hogy akik érintettek a káresettel, jelezzék fogyasztóvédelmi problémájukat a feosz@feosz.hu e-mail címen. A FEOSZ közölte: felvállalják a fogyasztók ügyét és felvesszük a kapcsolatot a Kartago Tours Zrt-vel a fogyasztók érdekében. Ez alapján akár a későbbiekben a vállalkozás bíróság előtti perlése és közérdekű keresetindítás is elképzelhető - teszik hozzá.

Fontos lenne a folyamatos tájékoztatás

Bár azt pozitívként értékeli a fogyasztóvédők, hogy a helyi idegenvezető próbál segítséget nyújtani a kint rekedteknek, de a FEOSZ szerint az utazási irodának kártalanítania kellene az érintetteket.

A FEOSZ továbbá úgy véli, hogy az ehhez hasonló esetekben az a minimálisan elvárható az utazási iroda részéről, hogy mindent megtesz a károsult fogyasztók érdekében, például folyamatosan biztosítja a helyszíni tájékoztatást a reptéren, illetve a Kartago Tours Zrt. internetes honlapján állandóan frissülő információkkal látja el mind a kint ragadt utasokat, mind pedig Magyarországon tartózkodó, aggódó rokonaikat, barátaikat.

A fogyasztóvédők emellett azt javasolják az utazási irodának, hogy egyénileg is vegye fel a kapcsolatot az érintett fogyasztókkal, és már előzetesen tegyen meg mindent a károk enyhítése érdekében. A kint rekedt magyar családoknak élelmiszerre, innivalóra, elhelyezésre van szükségük, sőt akár éjszakai szállásra, amennyiben még mindig nem lehet biztosítani számukra a hazajutást - hangsúlyozzák.

A hvg.hu egyébként úgy tudja, hogy a Facebookon a károsultak közösségbe szerveződtek, kárpótlást szeretnének.

(Napi 2019. június 29., szombat)

Vége a magyar málnának - bekövetkezett, amitől sokan tartottak

A klímaváltozás, a munkaerőhiány és a szervezetlen értékesítés betett a magyar málnának. Az ideai termőterület már 100 hektárnál, a termés pedig 1000 tonnánál is kevesebb, a tíz évvel ezelőtti 700-900 hektárnyi területtel vagy a '90-es évek elejének 27 ezer tonnás termésével szemben.

Elkezdődött a málnaszezon, ami általában július közepéig tart. Ilyenkor, nyáron szokták kongatni a vészharangot mifelénk amiatt, hogy egyáltalán nem is lesz majd málna Magyarországon, legfeljebb külföldről. Már csak azért is, mert hektáronként tíz-tizenkét tonnás hozam lenne az optimális, ám általában csak kettő-négy tonna málna terem meg. Ennek oka részben a fajtákban, részben a klímában keresendő.

Korábban szakértők még úgy vélték, a málnásokban fajtaváltásra lenne szükség, a gombás betegségekkel szemben ellenállóbb, folyton termő málnafajtákat kellene telepíteni. Az utóbbi években azonban már alig volt új málnaültetvény-telepítés az országban, a régiéket pedig már 15-20 évesek, előregedtek.

Ráadásul nemcsak új telepítés nem történt, ember sincs, aki a nyári melegben szedje a málnát. A júniusi, júliusi, olykor 35-37 fokos hőséget persze ez a bogyós gyümölcs is nehezen bírja, a málnaszemek elaprósodnak, elaszalódnak, így, sajnos, egyre gyakoribb, hogy nem első osztályú a minőség. Nem beszélve arról, hogy a málna termőterülete a klímaváltozás miatt Európában egyre északabbra tolódik. Lassan már ott tartunk, hogy például Lengyelországban jobbák a klimatikus viszonyok a málnának, mint idehaza. A málna nagyüzemi termesztése pedig már rég a múlté, a megmaradt néhány családi és kistermelő pedig leginkább a friss gyümölcs piacát képes ellátni, ha nincs hűtőháza, de ma már málnaültetvény is alig maradt Magyarországon.

Magyar málnát ne is keressen ezentúl

A magyarországi málnatermelés gyakorlatilag megszűnt - mondta a Napi.hu érdeklődésére Apáti Ferenc, a FruitVeb Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi Szervezet és Terméktanács alelnöke. A termőterület mára 100 hektár alá csökkent, a termés pedig 1000 tonna alatti lesz, miután tavaly számolták fel az ország legnagyobb, 18 hektáros egybefüggő málnaültetvényét Nyírlugoson, elsősorban az időjárási károk, másodrészt a munkaerőhiány miatt. A málna ugyanis a nagyon erős téli fagyokat nem tolerálja, a tavasziakat még kevésbé, de még rosszabbat tesz neki a nyári extrém napsugár, ami leégeti a bogyót a növényről. "Néhány olyan 5-8 hektáros árutermelő ültetvényről tudunk, ahol a friss vagy a fagyasztott piacra termelnek" - jegyezte meg a szakember.

Apáti Ferenc arról is beszélt, hogy a lémálnával már nem foglalkozik senki, de a fagyasztottal is csak néhányan, a lengyel, szerb fagyasztott málna, mint késztermék, ugyanis olcsóbb idehozva, mint a hazai. A feldolgozók is kezdenek tehát elveszni, a hobbikert-málnások pedig nem árutermelő kategória. A friss piacra leginkább 0,5-1 hektáros kis ültetvényeken termelnek még családi formában, adott esetben még fóliatakarás alatt is, döntően Budapest körül és a főváros vonzáskörzetében.

A május közepén virágzó málnát idén a tavaszi fagyok elkerülték, hűvös, csapadékos május miatt a virágzás később indult be, a csapadék és a nagy meleg a növénynek károkat is okozott. Sok függ még a betakarítás alatti időjárástól: ha az elkövetkező négy hétben is túl meleg lesz, az csökkenti a termést, amire mondhatnánk, hogy erős közepes lesz, de már ez sem mondható, mert málnatermés Magyarországon már nincs,

a hazai piacon ugyanakkor a lengyel málna 2-3 hét múlva megjelenik - magyarázta a FruitVeb alelnöke.

Magyarországon a nagyobb málnatermő területek valamikor a Börzsöny hegység lábánál, Pest, Somogy és Nógrád megyében voltak találhatóak. Málnából a kilencvenes évek elején még 27 ezer tonna termett, a termőterület azonban az ezredfordulóra 1500 hektárra csökkent, tíz éve pedig már 700-800 hektárra, mivel a málnatermeléssel sokan felhagytak.

Van, ahol még reménykednek

A kis nógrádi faluban, Vámosmikolán még reménykednek: a településen a rendszerváltás után közel húsz évig polgármesterként tevékenykedő Durján Miklós és családja például hosszú évek óta termesztik a bogyós gyümölcsöt. Valamikor még 2500 négyzetméterről szedte a málnát a család, előfordult, hogy segítőköt is kellett hívni, mert napi öt mázsa málnát is leszedtek - mondták a Napi.hu-nak. Úgy emlékeztek, a jobb években annyit kerestek a málnával, mint amennyi a családfő feleségének éves jövedelme volt. Most az egyhavi jövedelmet tenné ki. Néhány száz négyzetméternyi területet telepítettek csak be a gyümölcsösrel, ebből következően a termés sem sok, az elmúlt években négy és fél mázsát szedtek le összesen.

Idén bármennyi málnát el tudnának adni Durjánék, 100 kilót is, de egy tonnát is kilogrammonként 1000 forintos áron, ha lenne annyi mennyiség, amit el tudnának adni. Vámosmikolán a régi ültetvényt kiváltották 1,5-2 évesre, de csak 3 év után fordul termőre, a mai fajtáknál pedig 6-7 éves korukig jó esetben 3-4 éves a termő időszak. Ide tartozik, hogy csak az árakat nézve az ideai piaci helyzet kevésbé tűnik rossznak, mint a korábbiak. A Budapesti Nagyban Piacon 2017-ben az előző évinél alacsonyabb, 500-1000 forint volt egy kilogramm málna ára, a tálcás málnát azonban már 2000 forintért vásárolhatták a fogyasztók. Idén a Nagybanin a hazai, I. osztályú málna minimum, illetve maximum ára 3000 és 4000 forint.

Durjánék azt mondják, jelenleg gépesíteni nem nagyon lehet, a kézi munkaerő nagyon megdrágult - kilónként 200 forintért pedig már nem nagyon találni alkalmi besegítőt -, és nem is találni alkalmi munkást. Annyi a málnatermő területük tehát, amennyit egy család meg tud művelni. A kistermelők helyzete szerintük kilátástalan, aki meg hűtőházat épített, az értékesíthet decemberben, de aki nem, az egy "ördögi körben" van benne. A málnatermesztés "újkori fellendülését" szerintük az hozná meg, ha a kistermelőket, családi gazdálkodókat valaki össze tudná fogni, de egyéb bogyós gyümölcsökre is igaz ez.

Magyarországon nem szívügy

A mai fiatalok persze a málnatermesztéssel már nemigen akarnak foglalkozni, mert "elég nekik a fűnyírás", a málnatermelés ugyanis kemény munka és az értékesítéssel is törődni kell. Nagyban meg nem éri meg csinálni, mert nincsenek meg a régi piacok, pedig annak idején minden faluban voltak átvevőhelyek. Környékbeli hűtőházak ma is vannak, a gazdálkodóknak pedig a nehézségek ellenére is nagyon megérné málnát termesztetni, mert már egy hektár földből is meg lehetne élni, kilogrammonként 1000 forint körüli árat kapva a gyümölcsért.

A fix értékesítési lehetőséget azonban tényleg nagyon hiányolják a termelők, mondván: ezért sem lehet igazán a termelőkapacitást bővíteni. Szóba kerül a termelői értékesítő szervezetek (TÉSZ-ek) szerepe is. Egy működő TÉSZ tudna segíteni a környékbeli málnatermelőknek, no persze, ha ehhez a termelői bizalom is meglenne.

Locsolás nélkül nem lehet málnát termesztetni, a magyarországi málnatermelést azonban a jelek szerint nem az öntözés hiánya, hanem a klímaváltozás, a munkaerőhiány és piaci lehetőségek átalakulása vágta tönkre, nem beszélve arról, hogy talán az agrárpolitika sem mindig tekintette szívügyének a bogyós gyümölcs ágazatot. Az se mindegy persze, hogy míg 30 éve a málnatermelő területeken az átlaghőmérséklet 25 fok körül alakult, és nem intenzív termelés mellett a 15 tonnás hektáronkénti hozam volt jellemző, most utóbbinak jó, ha a kétmarmada elérhető - intenzív termeléssel.

A kedvező éghajlati adottságok északabbra húzódtak, ez az egyik magyarázata annak, hogy a lengyel málnatermés - ami kombájnnal betakarítható - mára megsokszorozódott. Lengyelország ma az Európai Unió legnagyobb málnatermelője, ahol a termés 100 ezer tonna nagyságrendű. Szerbiának pedig a legnyereségesebb exportcikke a málna, néhány éve rekord mennyiséget, 110 ezer tonnát szedtek le belőle.

(Napi 2019. július 29., szombat)

Érsebészeti-lottó: szerencse kérdése, hogy levágják-e egy beteg lábát

"Teljes káosz van az ellátásban. Budapesten, ha az érsebészeti ellátással kapcsolatos problémákat egy 1-től 10-ig terjedő skálán mérjük, 9-est adnék", mondja a hvg.hu-nak Dénes Tamás, a Rezidensek és Szakorvosok Szakszervezetének elnöke, aki az egyik budapesti

érsebészeti osztályon dolgozik. Gyorsleltárt készítettünk arról, mekkora kihívásokkal küzd az egészségügy egyik legrosszabb állapotban lévő területe.

Miután elhunyt egy érsebész szakorvos a Péterfy Kórházban, rögtön átszervezték az intézmény működését, jelezvén, hogy a érsebészeti ellátásában óriási gondok vannak -írtuk meg reggel a Medical Online alapján. Utánajártunk, hogy milyen helyzetben van Budapesten az érsebészeti ellátás, és nyugtalanító, adott esetben felháborító dolgokat hallottunk. (Az eset kapcsán megkerestünk a Péterfy Kórházat és más fővárosi kórházakat is, válaszukat várjuk.)

A lakosság arányához mérten egész Európában Magyarországon végzik el a legtöbb végtag-amputációt. Az érsebészet más ágazatokhoz hasonlóan sok kihívással küzd: kevés a szakember, nagy az elvándorlás a magánszférába és külföldre, ráadásul az ellátórendszer szervezése is messze van a hatékonyságtól. Ráadásul a kórházigazgatók a kórházi adósságot növelik, ha vállalják a legmodernebb érsebészeti eljárásokat. Ez a szegmens halmozottan demonstrálja, miért is beteg a magyar egészségügy.

Modernebb, de drágább, csapdában a kórházigazgatók

A probléma több részből áll össze. Egyfelől az érsebészet egy nehéz és átalakulóban lévő szakma. A hagyományos, nyitott műtétek (amikor pl. a betegek elzáródott verőerét a saját vénájával hidalják át) mellett megjelentek a korszerű, intervencionális eljárások, amikor katéteresen, nagy seb ejtése nélkül gyógyítják, tágitják az ereket stent (ejtsd: sztent) és más eszközök segítségével. Ez utóbbi is, akár a nyitott műtétek, fizikailag megterhelő az orvosnak (akár több órán át kell egy nehéz ólomkabátban állnia a szakembernek), és sokkal drágább is, mint a korábbi eljárások. Ezt Rácz Jenő volt kórházigazgató, egészségügyi miniszter és volt kórházszövetségi elnök is megerősíti azzal, világszerte hiányszakma az érsebésze.

Az ma már alapelv a szakterületen, hogy ha lehet, nagy seb ejtése nélkül gyógyítson az orvos. De egész egyszerűen az a helyzet, hogy a jelenlegi finanszírozási rendszer nem téríti meg az intervencionális beavatkozások árát - mondja Dénes. Ezt Rácz is megerősíti: nem rentábilis a beavatkozás – ez egyébként probléma a traumatológia területén is. Így egyszerűen a kórház igazgatóján múlik, hogy ilyen beavatkozásokat az érsebészen bevállalnak-e vagy nem. "Ha rendes", akkor igen, és akkor egy-egy megmentett láb kórházi tartozásként jelenik meg a rendszerben. Ha nem, akkor a beteget nem látják el: előbb-utóbb amputálják a lábát, esetleg meghal, elkallódik a rendszerben. Márpedig egy amputált beteg túlélési esélyei rosszabbak, mint egy vastagbélrákosé, vázolja fel a döbbenetes összkép egy részét Dénes. Arról már nem is beszélve, hogy bizonyos társbetegségek (pl. szívbetegségek) miatt nem is lehet mást választani, csak az intervencionális megoldásokat, hiszen ezek nem terhelik meg annyira a szervezetet.

A vezetői helyzet nehézségét így ecseteli Rácz: ha egy kórházigazgató úgy dönt, bevállalja a nem rentábilis kezelést, és kórházi adósságot termel, azaz fedezetlen kötelezettséget vállal, költségvetési csalást követ el, amiért börtön jár. Ha viszont nem vállalja az ellátást, az ellátási kötelezettségét nem látja el, ami szintén 2-8 év börtönt jelenthetne.

Át kéne szervezni a rendszert, de ez valami miatt elhúzódik

Az érsebész probléma másik része pedig a szervezési. A szakemberek már régóta sürgetik az érsebészeti ellátás reformját a fővárosban és országosan is. Nem kellene annyi kórházban érsebészet, hanem centrumokat kellene létrehozni a megfelelő felszereléssel olyan alapon, hogy az ellátáshoz mindenhol egy bizonyos idő alatt hozzá lehessen jutni - javasolják. A mai budapesti érsebészeti ellátást jól jellemzi, hogy van olyan terület, ami járóbeteg-ellátás kapcsán az egyik, míg fekvőbeteg ellátás kapcsán egy másik kórházhoz tartozik. Ez azt jelenti, hogy előfordulhat: a szakrendelésre bemegy egy beteg, akit meg kell operálni, de ezt „hivatalosan” nem tehetné meg, mert át kellene utalni abban a kórházba, ahova a területi ellátása tartozik. Ez nem életszerű, de az ilyen szervezési anomáliák sem lettek kijavítva az elmúlt időszakban.

A centrumok létrehozásához meg kellene oldani, hogy a tapasztalt orvosok átmenjenek adott esetben egy másik városba, másik kórházba, amire ma egy 3-400 ezer forintos bér mellett nincs sok esély - egy ilyen szakorvos ugyanis akár évtizedek óta egy adott városban lakik, ott él a családja, kialakult a patientúrája, csak kiemelt bérért lesz hajlandó ezen változtatni. Ha még egyáltalán a közellátásban dolgozik, és nem ment át a magánellátásba, ahol akár a bonyolult műtétek helyett csak visszerekkel foglalkozik, és sokkal többet keres. A béreket nehéz összehasonlítani, mert a magánintézetek nem egyformán finanszírozzák az orvosait, de Dénes hallott olyan magánintézményről, ahol 15 ezer forint az órabér, míg egy főorvosi minimálbér órabérre leosztva kb. 2500 nettó forint. Ez azért jól érzékelteti a bérezési különbségeket. Rácz azt mondja, az érsebészeti szakma nehéz, sokat kell hozzá tanulni, és szerinte nem igazán hálapénzes szakma, ezért sem olyan vonzó.

Újabb probléma a szakemberellátásban a külföldre vándorlás, Dénes szerint tapasztalt szakemberek hagyták el az országot, ők akár osztályokat is vezethetnének és az oktatásban is fontos szerepük lehetne, de hagytuk őket elmenni. Így létszámihiány van, és sok helyen nemsokára lép fel akut hiány, amikor a nyugdíjas vagy nyugdíjkorhatár közelében lévő orvosok elhagyják az ellátórendszert.

A centrumosításról a kormány elfogadott Dénes tudomása szerint egy koncepciót, de a megvalósítás halasztódik. A kórházak nem fejlesztenek, mert nem érdekük - a kormány pár éve bevezette ugyan, hogy havi 8-10 millió forinttal kiegészíti azon kórházak költségvetését, ahol váltakozó nehézségű érsebészeti beavatkozások történnek, de a kórházak egy része nem fejlesztésre vagy valóban az érsebészetre költi ezt a pénzt, mondja Dénes, hanem másra, akár a tartozásból farag le belőle. Ez nem elegendő megoldás. Összességében elmondható, hogy vannak előremutató szakmapolitikai tervek, de ezek megvalósításának üteme lassú, a probléma súlyával és sürgősségi fokával nem arányos.

Amputációban mindenkit lepipál Magyarország

Ennek végeredménye, hogy Magyarországon a Nyugathoz képest 2-3-szor annyi lábat vágnak le, aminek persze csak egy része jön az ellátórendszer problémáiból, a másik része a magyarok táplálkozási szokásaiból és életmódjából fakad, amelyek érszűkülethez vezetnek. Rácz hozzáteszi, az sem mindegy, hogy ki és hogy vág le végtagot, utána azt lehet-e pótolni protézissel, és milyen minőségű életet lehet egy ilyen műtét után élni.

A WHO adatai szerint a magyarok harmada hal meg szív- és érrendszeri megbetegedésben, évente 5-6000 embernél végeznek amputációt, ami a legmagasabb arány Európában a lakosság összlétszámához viszonyítva.

A kormány márciusban még arról számolt be, egyeztetés alatt van a Nemzeti keringési program és a Nemzeti keringési szakpolitikai program 2019–2022, amely többek között arról szól, hogy az érszűkület megelőzése érdekében harminc százalékkal kell csökkenteni a dohányzók arányát és a keringési betegségek okozta korai halálozást, tíz százalékkal pedig azok számát, akik semmilyen fizikai aktivitást nem végeznek. A magas amputálási arány mögött több probléma is van, az egészségtelen életmód mellett a rizikócsoporthoz 65 év feletti korosztály nem vagy alig megy el szűrésekre, a házi orvosok sem szűrik ki megfelelő hatékonysággal az érszűkületet. És erre rakódnak rá az érsebészet fenti gondjai.

Az Emminek feltettük a következő kérdéseket:

- Mikor tervezi a kormány átszervezni a fővárosi és országos érsebészeti ellátórendszert centrumkórházakba?

- Igaz-e, hogy az intervencionális eljárások költségeit az állam nem téríti meg teljes körűen, így az így elvégzett beavatkozások kórházi adóssággént jelennek meg?

- Mit tesz a kormány, hogy az érsebészeti területen fellépő szakemberhiányt csillapítsa?

A válaszokat várjuk, ha megérkeznek, a cikket frissítjük.

A Nemzeti Népegészségügyi Központ szerint viszont minden rendben van: "A sajtóban megjelent híresztelésekkel ellentétben biztosított és zavartalan az akut ér betegek ellátása a

fővárosban, a rendszer jól működik." (...) "Az NNK most is, mint minden rendkívüli helyzetben az Országos Mentőszolgálattal szorosan együttműködve biztosítja a zavartalan ellátást az egészségügyi intézményekben."

(HVG 2019. június 29., szombat)

Átláthatatlan szerződések

A SZOLGÁLTATÓ NEM TEHET KÜLÖNBSÉGET A NETES OLDALAK KÖZÖTT

Alapvetően megfelelnek a hálózatsemlegességi szabályoknak a hírközlési szolgáltatók, de az általános szerződési feltételeik gyakran átláthatatlanok az ügyfelek számára, és a szolgáltatók nem szabályszerűen tájékoztatnak a netsebességi adataikról – derül ki a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) éves jelentéséből.

A hálózatsemlegesség lényege, hogy a szolgáltatók nem tehetnek különbséget az internetes forgalmak között, vagyis nem tilthatnak le, nem lassíthatnak, nem korlátozhatnak és nem különböztethetnek meg konkrét tartalmakat, alkalmazásokat vagy szolgáltatásokat. Ez garantálja az előfizetőknek, hogy a választott tartalmakhoz és információkhoz szabadon hozzáférhessenek, és ebben jogszerű indok nélkül senki se korlátozza őket. A vizsgált időszakban kevés panasz érkezett a hatósághoz a témában, javuló színvonalú szolgáltatások jellemzik a piacot, bár a hatóság felméréséből kiderül: a vezetékes internetre előfizetők 58 százaléka, a mobilnetesek 63 százaléka tavaly még mindig észlelt valamilyen problémát az előfizetésénél.

A hatóság a vizsgált időszakban egy esetben indított eljárást a hálózatsemlegességi szabályok vélt megszegése miatt a Telekom díjcsomagjai kapcsán. A szolgáltató 2017-ben vezette be a Net korlátlan nevű csomagot, amely a belföldi korlátlan internetezés mellett 15 GB adatforgalmat is biztosított az unióban. Biztonsági okokra hivatkozva bizonyos forgalomtípusoknál és használati módoknál a mobilinternet használatát a díjcsomag kínált sebességéhez viszonyítva jelentősen csökkentett sebességgel tette lehetővé. Ezzel valószínűleg konkrét tartalmakat különböztetett meg, vagyis nem biztosította az egyenlő bánásmódot a tartalmak között. Az eljárás jelenleg is folyamatban van.

Az ellenőrzés több olyan szolgáltatói gyakorlatot, hiányosságot is feltárt, amelyek további vizsgálatot igényeltek. A szolgáltatók általános szerződési feltételeiben és egyedi előfizetési szerződéseikben ugyan rengeteg az információ, de a társaságok bizonyos esetekben nehezen érthető, kevésbé felhasználóbarát módon tárlják ezeket. Ezenkívül a szolgáltatók csak a saját csomagjaikat ismertetik a weboldalaikon, ahonnan nem linkelnek egyetlen olyan oldalra sem, ahol több cég kínálatának összehasonlítására lenne lehetőség.

Bár mindegyik szolgáltató ismeri a hírközlési hatóság internetmérő szolgáltatását, a Szélessáv.net-et, annak linkjét mégsem tüntette fel egyikük sem a honlapján, pedig az alkalmazással objektíven meg lehet ismerni a hálózatok mért sebességeit, illetve mobilhálózatoknál azok lefedettségét és elérhetőségét.

(Magyar Nemzet 2019. június 29., szombat)

Hiába van több CT és MR, ha nem tudnak mellé radiológust fizetni

Az elmúlt nyolc évben a komputertomográf (CT) berendezések száma mintegy 60 százalékkal, a mágneses rezonanciás (MR) eszközöké 150 százalékkal nőtt, miközben a radiológusok száma érdemben nem változott – írja a Népszava. Éves szinten körülbelül ötven radiológus tesz szakvizsgát, és ugyanennyi csökken átlagosan évente az aktív radiológusok száma.

Ez azért probléma, mert a CT-vizsgálatok egy részének elvégzése hirtelen fellépő probléma miatt szükséges, és szinte azonnal, legfeljebb fél órán belül leletet is kell adni. Az ilyen esetek negyede este nyolc és reggel nyolc óra között vagy hétvégén történik, azaz a gép mellett legalább egy radiológusnak is készenlétben kellene lennie.

A kisebb intézmények igazgatói pedig csak akkor tudják a radiológusok 24 órás jelenlétét finanszírozni, ha azt fedezetlen költségként is bevéllalják.

Ugyanis a sürgősségi centrumok kapnak alapfinanszírozást, de a normál nyolcórás munkaidőn túli esetek ellátásához szükséges készenléti ügyeletes radiológusra már nem. A kicsi és a közepes intézményeknél, amelyekben röntgen és CT is működik, egy átlagos éjszakai műszak alatt körülbelül 100 ezer forintot számolhatnak el a biztosítónak az akutan elvégzett képalkotó vizsgálatokért, miközben a radiológusokra akár 150 ezres költsége is keletkezhet a kórháznak.

Ennek két negatív következménye is adódik:

egyes kórházak adóssága 1,5-2,5 millió forinttal nőhet az állam által meg nem fizetett radiológusok miatt,

egyes kistérségek között CT-diagnosztikában hétszeres, az MR-diagnosztikában pedig 14-szeres is lehet a különbség abban, mennyire könnyen vagy nehezen juthatnak hozzá a vizsgálathoz a betegek.

(24.hu 2019. június 29., szombat)

És akkor reptéri nyaralással kedveskednek a fapadosok az utasaiknak

Nem volt egyszerű hét ez a fapados légitársaságoknál. A Wizz Airról előbb kiderült, hogy még a hónap elején Bécsben felejtett 30 embert, majd amint elült volna a felháborodás, egy napig nem tudtak elindulni Budapestre Londonból egy repülőjük utasai. Eközben a Ryanair elbukott egy pert, kártérítést fizethet egy törölt járat utasainak, mert a bíróság szerint ha két hónappal előre tudták, mikor lesz sztrájk, nem hivatkozhatnak előre nem látható okokra. A hét végén pedig egy utazási iroda gépe hagyott több száz magyar utast Tunéziában.

De a trükközés és a nem megfelelő utaskezelés mintha nem zavarná a repülni vágyókat. A jegyárak annyira alacsonyak, hogy az utasok hiába szidják szívesen a légitársaságokat, egy dolgon nem változtatnak: megveszik a jegyeket tőlük. Méghozzá egyre többen, nagyjátóval kell keresni az olyan fapados cégeket, amelyeknek ne nőne az utasszáma.

(HVG 2019. június 30., vasárnap)

Lejár a húsz éve bevont bankjegyek beváltási határideje

Már csak egy-két hónapig lehet névértéken átváltani a készpénzforgalomból 20 évvel ezelőtt bevont barna 5000 forintos, a zöld, Bartók Béla portréval ellátott 1000 forintos és a lila, Ady

Endre arcképét ábrázoló 500 forintos bankjegyeket, utána értéküket vesztik - hívta fel a figyelmet a jegybank a honlapján.

A közlemény szerint az 1999. július 27-én bevont barna 5000 forintos bankjegyet július 26-ig, az 1999. szeptember 1-én bevont zöld 1000 forintost és lila 500 forintost pedig augusztus 30-ig lehet átváltani a Magyar Nemzeti Bank (MNB) munkanapokon nyitva tartó lakossági pénztárában.

Az MNB 2014-ben kezdte meg a forgalomban levő forintbankjegyek cseréjét, képi megjelenésében valamint biztonsági elemeiben megújított, korszerűbb bankjegyeket hoz forgalomba. A régi, 1997-től kibocsátott bankjegyeket fokozatosan bevonják. A jegybank célja, hogy a kibocsátási program lezárultát követően - várhatóan 2019-től - már csak az új bankjegysorozat címletei maradjanak törvényes fizetőeszközként a készpénzforgalomban. A bankjegyek bevonása azt jelenti, hogy az adott bankjegycímletet nem kötelező elfogadni a készpénzforgalomban. A bevonási határnapot követően a posta és hitelintézetek három éven keresztül, területi korlátozás nélkül és díjmentesen átváltják a bevont bankjegyeket törvényes fizetőeszközre, az MNB pedig a bevonástól számítva még 20 évig.

(Magyar Hírlap 2019. június 30., vasárnap)

Ördögi körbe kerülhet az emberiség a globális felmelegedésben: egyre több energia kellene, hogy ellensúlyozzuk

Még egy mérsékelt mértékű globális felmelegedés is növelni fogja az energiaszükségletet a világon 2050-re – mutatták ki klímakutatók a Nature Communications című tudományos folyóiratban megjelent tanulmányukban.

A szakemberek 21 klímamodell hőmérsékleti előrejelzését, a népességnövekedés és öt társadalmi-gazdasági forgatókönyv előrejelzéseinek adatait felhasználva készítettek globális elemzést arról, miként alakul az energiaszükséglet 2050-re. Kimutatták, hogy mérsékelt felmelegedés esetén 11-27 százalékkal növekedhet a globális energiaszükséglet 2050-re, egy erőteljesebb felmelegedésnél 25-58 százalékkal.

A trópusok nagy térségeiben, csakúgy mint Dél-Európában, Kínában és az Egyesült Államokban lesz a legnagyobb mértékű a növekedés. A hűtés – a légkondicionálók – igénye okozza majd a legnagyobb változást az energia iránti keresletben.

A növekedés mértéke több bizonytalan tényezőtől függ, köztük az üvegházhatású gázok globális kibocsátásának jövőbeli alakulásától és a népességnövekedés és a jövedelem jövőbeli alakulásától. "Létfontosságú megismerni azt, hogy a jövőbeni felmelegedés növelni vagy csökkenteni fogja-e az energia iránti keresletet. Ha az energiahasználat növekszik és az üvegházhatású gázok kibocsátásának növekedését idézi elő, a növekvő energiaszükséglet a légkondicionálók használata miatt még nehezebbé és költségesebbé teszi a globális felmelegedés mérséklését – mondta Sue Wing, a Bostoni Egyetem kutatója, a tanulmányegyik szerzője.

Egy közelmúltban közzétett jelentés szerint a világ energiaszükséglete 2,9 százalékkal nőtt 2018-ban. A kőolaj és a földgáz biztosította az elektromos energia előállításának legnagyobb részét világszerte, míg a napenergia és a szélenergia 10 százalékot tett ki a Nemzetközi Energia Ügynökség (IEA) szerint.

A kutatók szerint a légkondicionálók piaca robbanásszerűen fog növekedni, Indiában például, ahol ma mintegy 30 millió készüléket használnak, 2050-re egymilliárdra nő számuk.

Globálisan az ilyen berendezések háromszor több energiát fognak felhasználni 2050-re az IAE szerint.

(HVG 2019. június 30., vasárnap)

FVA heti sajtószemle összeállítás XII. évfolyam – 2019.26. hét

Fő téma: Fogyasztóvédelem, környezetvédelem, egészségügy, energia, élelmiszer-biztonság, vásárlás, szolgáltatás, pénzügyek, utazás, érdekvédelem.

Fogyasztóvédő Alapítvány - <https://fogyasztovedelem.hu/> levelek@fogyasztovedelem.hu

Üzenőfal, panaszok, archívum: https://fogyasztovedelem.hu/Varia_x/uzeno.htm

Tudatosan Fogyasztók Köre - https://fogyasztovedelem.hu/Varia_x/tagsag.htm

Sajtószemle: https://www.fogyasztovedelem.hu/Varia_x/sajto.htm (Hír-Adás.)